

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

KLASA: 020-01/20-02/10
URBROJ:2133/1-01/06-20-8
Karlovac, 18. svibnja 2020.

Na temelju članka 35. Statuta Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije broj 23/20) župan Karlovačke županije donosi

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Izvješće o stanju u prostoru Karlovačke županije 2016.-2020. godine i upućuje se Županijskoj skupštini na raspravu i usvajanje.
2. Za izvjestitelja određuje se Mario Kečkeš, ravnatelj Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije.

DOSTAVITI:

1. Predsjednik Županijske skupštine
2. Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije
3. Ured župana
4. Pismohrana

ŽUPAN

Damir Jelić

REPUBLIKA HRVATSKA

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

UPRAVNI ODJEL ZA GRADITELJSTVO I OKOLIŠ

ODSJEK ZA PLANSKE POSLOVE I ZAŠTITU OKOLIŠA

Križanićeva 11, 47000 Karlovac, Tel: 047/ 666-206
e-mail: graditeljstvo.okolis@kazup.hr; zastita.okolisa@kazup.hr

KLASA: 350-01/20-02/6

URBROJ: 2133/1-07-01/05-20-2

Karlovac, 18. svibnja 2020.

-ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA-

PREDMET:	Izvješće o stanju u prostoru Karlovačke županije 2016. – 2020.
PREDLAGATELJ:	Župan
IZVJESTITELJ	Mario Kečkeš, ravnatelj JU Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije
NADLEŽNOST ZA DONOŠENJE:	Županijska skupština
POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA:	Za provedbu ove Odluke nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Karlovačke županije.
PRAVNI TEMELJ:	Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 30/19 i 98/19) Statut Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije br. 14c/18)

**OBRAZLOŽENJE
PREDMETA:**

Sukladno čl. 39. Zakona o prostornom uređenju i Programu rada Županijske skupštine za 2020. godinu, JU Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije dostavila je u nadležni Upravni odjel Izvješće o stanju u prostoru, koje se sukladno Zakonu o prostornom uređenju, dostavlja Županijskoj skupštini na razmatranje.

Izvješće se izrađuje na temelju odredbi Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 30/19 i 98/19) te Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14). To je dokument kojim se Županijsku skupštinu i sva nadležna tijela, kao i stručnu i širu javnost, izvješćuje o prostornom razvoju u Karlovačkoj županiji u proteklom četverogodišnjem razdoblju. Izvješće sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za buduće razdoblje.

Izradila

Mirela Stojković, bacc.oec.

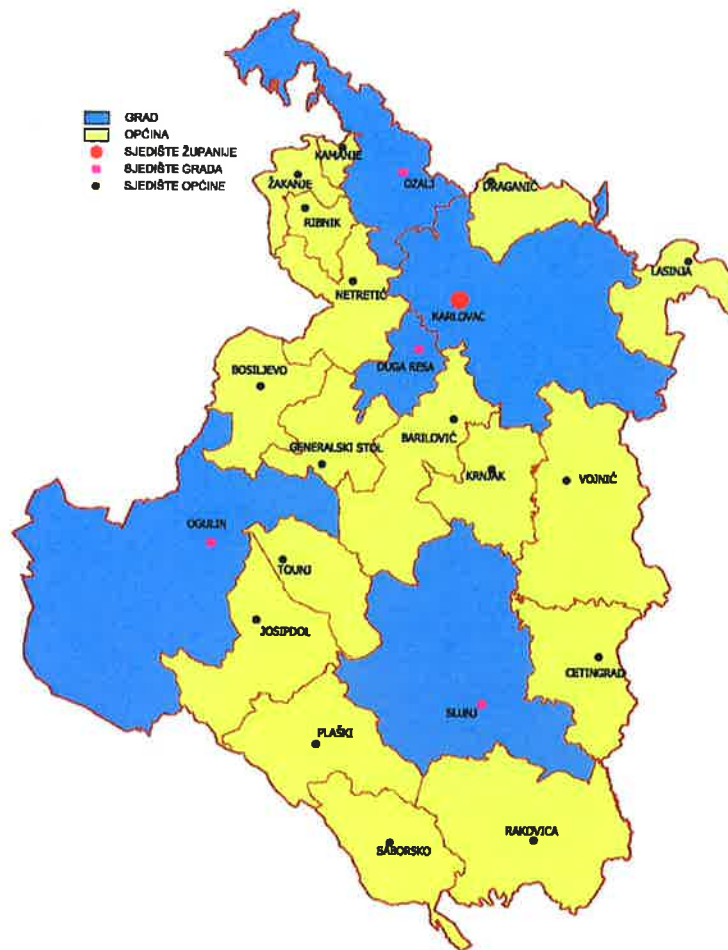
Mirela Stojković

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
JAVNA USTANOVA
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE KARLOVAČKE ŽUPANIJE

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU KARLOVAČKE ŽUPANIJE 2016.-2020.

Karlovac, ožujak 2020.

Naziv dokumenta:

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU KARLOVAČKE ŽUPANIJE 2016.-2020.

Izrada:

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije Haulikova
1
47000 Karlovac

Stručni tim na izradi:

Mario Kečkeš, dipl.ing.arh, ravnatelj (voditelj izrade)
Marinko Maradin, dipl.ing.arh., prostorni planer (koordinator izrade)
Vlatka Borota, dipl.ing.arh., prostorni planer
Boris Simić, dipl.ing.građ, planer infrastrukture

koordinator izrade:
Marinko Maradin, dipl.ing.arh.

ravnatelj
Mario Kečkeš, dipl.ing.arh.

KLASA: 350-01/19-01/03
URBROJ: 2133-86-02/20-17

Karlovac, ožujak 2020.

SADRŽAJ

I. POLAZIŠTA

1. Ciljevi izrade Izvješća
2. Zakonodavno-institucionalni okvir
3. Osnovna prostorna obilježja Karlovačke županije
 - 3.1. Osnovni podaci i pokazatelji
 - 3.2. Prirodna i geografska obilježja
 - 3.3. Upravno-teritorijalna podjela
 - 3.4. Stanovništvo
 - 3.5. Socijalno-gospodarska struktura
4. Karlovačka županija u okviru prostornog uređenja Države

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Karlovačke županije
2. Sustav naselja
3. Gospodarske djelatnosti
 - 3.1. Poljoprivreda
 - 3.2. Šumarstvo
 - 3.3. Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt
 - 3.4. Područja posebne namjene
 - 3.5. Turizam, sport i rekreacija
 - 3.6. Iskorištavanje mineralnih sirovina
 - 3.7. Ribarstvo i lovstvo
 - 3.8. Vodnogospodarski sustavi
4. Opremljenost prostora od značaja za Karlovačku županiju
 - 4.1. Prometna infrastruktura
 - 4.2. Energetski sustavi
 - 4.3. Opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda
 - 4.4. Gospodarenje otpadom
5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja
 - 5.1. Zaštićene prirodne vrijednosti
 - 5.2. Značajnost krajobraza
 - 5.3. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara
6. Obvezni prostorni pokazatelji

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. Izrada prostornih planova
2. Provedba prostornih planova
3. Prostorni planovi u odnosu na druge dokumente koji utječu na prostor
4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja Karlovačke županije obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove
2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova, drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Karlovačke županije
3. Preporuke mjera aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

V. IZVORI PODATAKA

UVOD

Izvešća o praćenju stanja u prostoru Karlovačke županije, izrađivana sukladno zakonskim obvezama Županije, kontinuirano od prvog izvješća iz 1995. godine do zadnjeg, usvojenog 2015. godine.

Prvo izvješće (i Program mjera), izrađeno 1995. godine, na temelju Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94) kao dvogodišnja obaveza. Usvojeno je na Županijskoj skupštini 28. veljače 1995. (Glasnik županije Karlovačke 6/95).

Drugo izvješće (i Program mjera), izrađeno je 1998. godine, nakon donošenja Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997. godine). Usvojeno je na Županijskoj skupštini 29. rujna 1998. (Glasnik Karlovačke županije 19/98).

Treće izvješće (i Program mjera), izrađeno je 1999. godine, ciljano za potrebe prolaza velike cestovne infrastrukture područjem županije. Usvojeno je na Županijskoj skupštini 28. listopada 1999. (Glasnik Karlovačke županije 23/99).

Četvrto izvješće (i Program mjera) izrađeno je 2003. godine, kao prvo izvješće nakon donošenja Prostornog plana Županije 2001. godine. Usvojeno je na Županijskoj skupštini 26. studenog 2003. (Glasnik Karlovačke županije 38/03). Navedeno izvješće (i Program mjera) dopunjeno je 2004. godine (na temelju st. 6. čl. 11. Zakona o prostornom uređenju (NN 104/04) radi provedbe Programa razvoja poduzetničkih zona 2004-2007. godine. Istim Zakonom je utvrđena obveza izrade izvješća periodično svake 4 godine.

Peto izvješće (i Program mjera) izrađeno je 2006. godine. Usvojeno je na Županijskoj skupštini 14. studenog 2006. (Glasnik Karlovačke županije 35/06).

Šesto izvješće izrađeno je u razdoblju 2014. do 2015. godine, tijekom koje izrade su na snagu stupili novi zakoni koji reguliraju problematiku prostornog uređenja i građenja, a u tijeku je bila i izrada Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije. Izvješće je usvojeno na Županijskoj skupštini održanoj 14.07.2015. godine i objavljeno u Glasniku Karlovačke županije 21/15.

Ovo (sedmo) izvješće o stanju u prostoru radi se nakon donošenja svih započetih postupaka Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali i u postupku VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije, kao i izrade Državnog plana prostornog razvoja kao plana nove generacije, za čiju je pripremu Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije obradio značajnu količinu prostornih podataka za područje Karlovačke županije.

I. POLAZIŠTA

1. Ciljevi izrade Izvješća

Ovo izvješće o stanju u prostoru Karlovačke županije izrađuje se, sukladno zakonskim obvezama, sa pokazateljima u odnosu na prethodno izvješće, te na: Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, prostorne planove posebnih obilježja, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održivi razvoj na županijskoj razini te prostorni plan županije kao i prostorne planove niže razine ali i u odnosu na druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje niže razine koji su od utjecaja na održivi razvoj u prostoru Karlovačke županije.

Izvješće daje analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Kroz izvješća se od 1995. godine kontinuirano prate procesi i promjene u prostoru Karlovačke županije, a predloženim planskim mjerama nastoje se dati smjernice koje bi se primjenjivale pri izradi budućih prostorno planskih dokumenata, čime se nastoji kvalitetno i dugoročno održivo odgovoriti na postavljene prostorne izazove.

Strategija prostornog uređenja RH (1997.) sa Programom prostornog uređenja RH (1999. i 2013.) su temeljni dokumenti kojima su bili određeni osnovni ciljevi razvoja u prostoru, kriteriji i smjernice za uređenje prostornih i drugih cjelina, te dani prijedlozi prioriteta za ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja. Nadalje, Programom su određene i osnove za organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora, sustav središnjih naselja i sustav razvojne državne infrastrukture, te mjere i smjernice za zaštitu i unapređenje okoliša. Projekcije Strategije koristile su se kao dugoročni okvir prostornog razvoja u cjelini i po sektorima, a Program je naglašavao prioritete i direktno se primjenjivao pri izradi resornih i sektorskih razvojnih programa, a osobito pri izradi prostornih planova županija, općina, gradova i naselja te prostornih planova područja posebnih obilježja.

Strategija prostornog razvoja RH (2017.) u okviru novih društvenih okolnosti članstva RH u Europskoj uniji i velikog broja sektorskih razvojnih dokumenata čija provedba utječe na prostor, usmjerava razvoj pojedinih prostornih sustava u okviru zajedničke EU politike, čijom se provedbom osiguravaju i alociraju znatna financijska sredstva, koja je moguće koristiti i za potrebe prostornog razvoja. Očekuje se daljnja operacionalizacija Strategije kroz prostorno planske dokumente na Državnoj (Državni plan prostornog razvoja), županijskoj (prostorni planovi županija) te lokalnoj razini (prostorni planovi uređenja gradova/općina), sukladno važećem zakonskom okviru.

Temeljni Prostorni plan Karlovačke županije (kao plan regionalne razine) usvojen je na Županijskoj skupštini 2001. godine. Tijekom godina pretrpio je pet izmjena i dopuna, od

kojih je zadnja sveobuhvatna izmjena usvojena od strane Županijske skupštine Karlovačke županije u veljači 2018. godine.

Prostorni plan Županije razradio je ciljeve prostornog uređenja Karlovačke županije poštujući odrednice dane Strategijom i Programom prostornog uređenja RH te je odredio smjernice i dao okvire prostornog razvoja općina i gradova. Tijekom godina, Županijski plan je operacionalizirao provedbenu komponentu u dijelu građevina od važnosti za Županiju, ali i preuzeo provedbenu komponentu u dijelu građevina od važnosti za RH do donošenja Državnog plana prostornog razvoja.

Detaljnije planiranje prostora, sve do razine katastarske čestice, dovršeno je donošenjem svih prostornih planova uređenja gradova i općina 2008. godine, a detaljnije planiranje prostora kroz urbanističke i detaljne planove uređenja nastavljeno je za pojedine lokacije od većeg razvojnog interesa, kao što su gradovi, centri naselja te poslovne i turističke zone.

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07) definirana je i obaveza uspostave i razvoja Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske, što je detaljnije razrađeno važećim Zakonom o prostornom uređenju, u kojem županijski zavodi za prostorno uređenje imaju značajnu ulogu u vođenju i upravljanju tim sustavom u okviru svojih ovlasti, odnosno kroz unos podataka te praćenja provođenja prostornih planova i praćenja procesa i stanja u prostoru.

2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Periodična obveza izrade izvješća o stanju u prostoru određena je još Zakonom o prostornom uređenju iz 1994. godine, gdje je do 2007. godine postojala i obveza donošenja Programa mjera unapređenja stanja u prostoru kao plan obaveza u daljnjem planiranju na regionalnom nivou.

Važećim Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 30/19 i 98/19), izrada Izvješća propisana je za razdoblje od četiri godine, uz sadržaj propisan Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14) (dalje: Zakon, Pravilnik i Izvješće).

U skladu s Pravilnikom zatraženi su podaci od nadležnih javnopravnih tijela i drugih tijela s javnim ovlastima, a koji mogu biti od značenja za izradu Izvješća. U slučaju nedobivanja očitovanja, korišteni su podaci iz važećeg Prostornog plana Karlovačke županije u odnosu na prethodno izvješće.

Izvješće je izradio JU Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije kao Pravilnikom određeni izrađivač, a razmatra ga Županijska skupština Karlovačke županije. Po donošenju, isto se objavljuje u Glasniku Karlovačke županije, te dostavlja Ministarstvu nadležnom za poslove prostornog uređenja, u roku 15 dana od dana objave.

3. Osnovna prostorna obilježja Karlovačke županije

3.1. Osnovni podaci i pokazatelji

Površina, stanovništvo i naselja (popis 2011. godine)

-površina županije	3.625,10 km ²
-broj gradova	5
-broj općina	17
-broj naselja	648
-broj stanovnika	128.899
-gustoća naseljenosti	35,55 stan./ km ²
-broj kućanstava	47.552
-broj stanova	68.218
-prosječan broj članova kućanstva	2,71

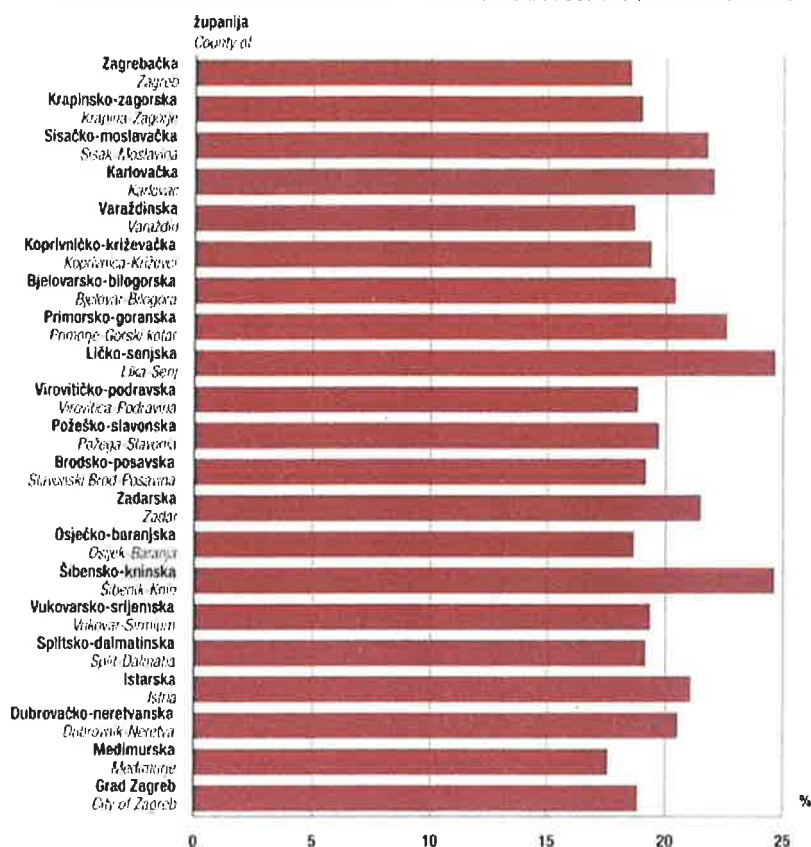
U izvještajnom razdoblju nije proveden novi službeni popis stanovništva, ali je Državni zavod za statistiku izdao priopćenje u rujnu 2018. godine sa procjenom stanovništva Republike Hrvatske u 2017. godini. Istim Priopćenjem procijenjeno je da se nastavlja kontinuirani pad broja stanovnika u odnosu na prethodne godine za sve županije, izuzev za Grad Zagreb (porast 0,05%). Tako je za Karlovačku županiju procijenjeno daljnje smanjenje broja stanovnika na 118.263 odnosno za 10.636 stanovnika ili cca 9% u odnosu na broj stanovnika iz 2011. godine.

1. PROCJENA UKUPNOG STANOVNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE PO ŽUPANIJAMA SREDINOM GODINE OD 2013. DO 2017. MID-YEAR TOTAL POPULATION ESTIMATE OF REPUBLIC OF CROATIA, BY COUNTIES, 2013 – 2017

Županija	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	County of
Republika Hrvatska	4 255 689	4 238 389	4 203 604	4 174 349	4 124 531	Republic of Croatia
Karlovačka	125 688	124 127	121 840	120 321	118 263	Karlovac

Osim smanjenja broja stanovnika, mijenja se i starosna struktura, gdje je procijenjeno daljnje povećanje udjela stanovništva starijeg od 65 godina u ukupnom stanovništvu Županije.

G-2. UDIO STANOVNIŠTVA U DOBI OD 65 I VIŠE GODINA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU PO ŽUPANIJAMA, PROCJENA SREDINOM 2017*
SHARE OF POPULATION AGED 65 AND OVER IN TOTAL POPULATION, BY COUNTIES, MID-2017 ESTIMATE

Dobne skupine Age groups	Karlovačka županija County of Karlovac		
	ukupno Total	muškarci Men	žene Women
Ukupno Total	118 263	57 518	60 745
10 – 14	4 866	2 486	2 380
15 – 19	5 302	2 662	2 640
20 – 24	5 331	2 720	2 611
25 – 29	5 768	2 978	2 790
30 – 34	6 099	3 186	2 913
35 – 39	6 533	3 341	3 192
40 – 44	7 339	3 842	3 497
45 – 49	7 867	4 114	3 753
50 – 54	7 538	3 956	3 582
55 – 59	7 651	3 957	3 694
60 – 64	8 971	4 526	4 445
65 – 69	9 518	4 812	4 706
70 – 74	9 437	4 702	4 735
75 – 79	7 208	3 425	3 783
80 – 84	5 306	2 207	3 099
85 +	5 635	2 169	3 466
80 – 84	4 742	1 561	3 181
85 +	3 152	874	2 278

Ova demografska slika u prostoru znači daljnje smanjenje gustoće naseljenosti, što u pojedinim dijelovima Županije dovodi do gotovo demografski ispražnjenih područja, sa gustoćom naseljenosti manjom od 10 stanovnika/km². U građevinskom smislu, smanjenje broja stanovnika rezultira napuštenim građevinskim područjima, koja su opremljena određenom komunalnom infrastrukturom. Daljnje održavanje te infrastrukture u redovitoj funkciji za potrebe sve slabije naseljenih građevinskih područja postaje sve neracionalnije, odnosno sve skuplje po pojedinačnom korisniku. Održavanje lokalne infrastrukture na tim područjima sa ekonomskog stanovišta postaje neodrživo.

Povećanje broja stanovnika starijih od 65 godina dodatno potencira demografsku i gospodarsku problematiku, obzirom da uz pretežito staračka domaćinstva u demografski ispražnjenim ruralnim područjima nema značajnijih gospodarskih (poljoprivrednih) aktivnosti, što dovodi do zapuštanja obradivih poljoprivrednih površina.

Najveći urbani centar Županije je grad Karlovac, koji je ujedno i županijsko središte. Gradovi Duga Resa i Ozalj u znatnoj su mjeri vezani na grad Karlovac, dok su gradovi Ogulin i Slunj prostorno udaljeniji od županijskog središta i razvojnije autonomni.

Granice županije

Hrvatska sa županijama

Karlovačka županija ima specifičan položaj unutar Republike Hrvatske kao središnje smještena županija, koja ujedno graniči sa dvjema državama, Slovenijom te Bosnom i Hercegovinom. Sa 32% županijskih granica koje su ujedno i državne granice, sa 9 od ukupno 21 JLS koje graniče sa susjednim državama (5 sa Slovenijom i 4 sa Bosnom i Hercegovinom), taj prostor zahtijeva poseban režim prostornog uređenja u skladu sa važećim zakonima i propisima.

Na prostoru Županije nalazi se više graničnih prijelaza raznih kategorija. Prema Sloveniji u funkciji je više graničnih prijelaza koji bi ulaskom Republike Hrvatske u Schengenski režim trebali izgubiti svoju funkciju:

- Stalni granični prijelazi za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu Jurovski Brod i Pribanjci te stalni granični prijelaz za međunarodni željeznički promet II kategorije Kamanje na željezničkom kolodvoru Bujarci
- Stalni granični prijelazi za pogranični promet Pravutina, Prilišće, Obrež, Vivodina, Brezovica i Kašt

Prema Bosni i Hercegovini u funkciji su:

- Stalni granični cestovni prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu Maljevac
- Stalni granični prijelaz za pogranični promet Gejkovac, Bogovolja, Pašin Potok i Kordunski Ljeskovac

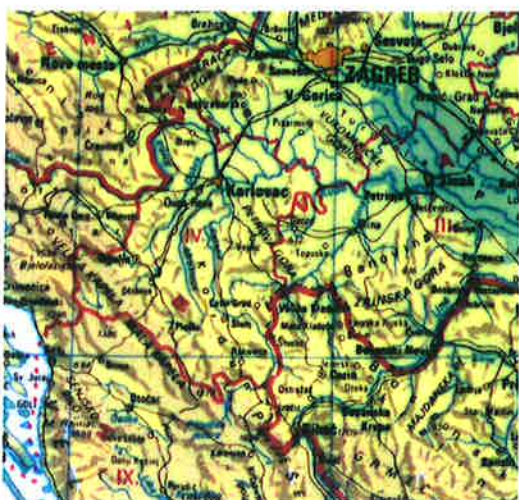
Kontaktne županije su slijedeće:

- Zagrebačka;
- Sisačko – moslavačka;
- Ličko – senjska;
- Primorsko – goranska.

Granice prema Primorsko goranskoj i Ličko senjskoj županiji većim dijelom poklapaju se sa reljefnim toponimima, geografskim, odnosno krajobraznim granicama, dok su granice prema Zagrebačkoj i Sisačko moslavačkoj manje prostorno izražene.

3.2. Prirodna i geografska obilježja

Reljef, tlo, klima, rijeke

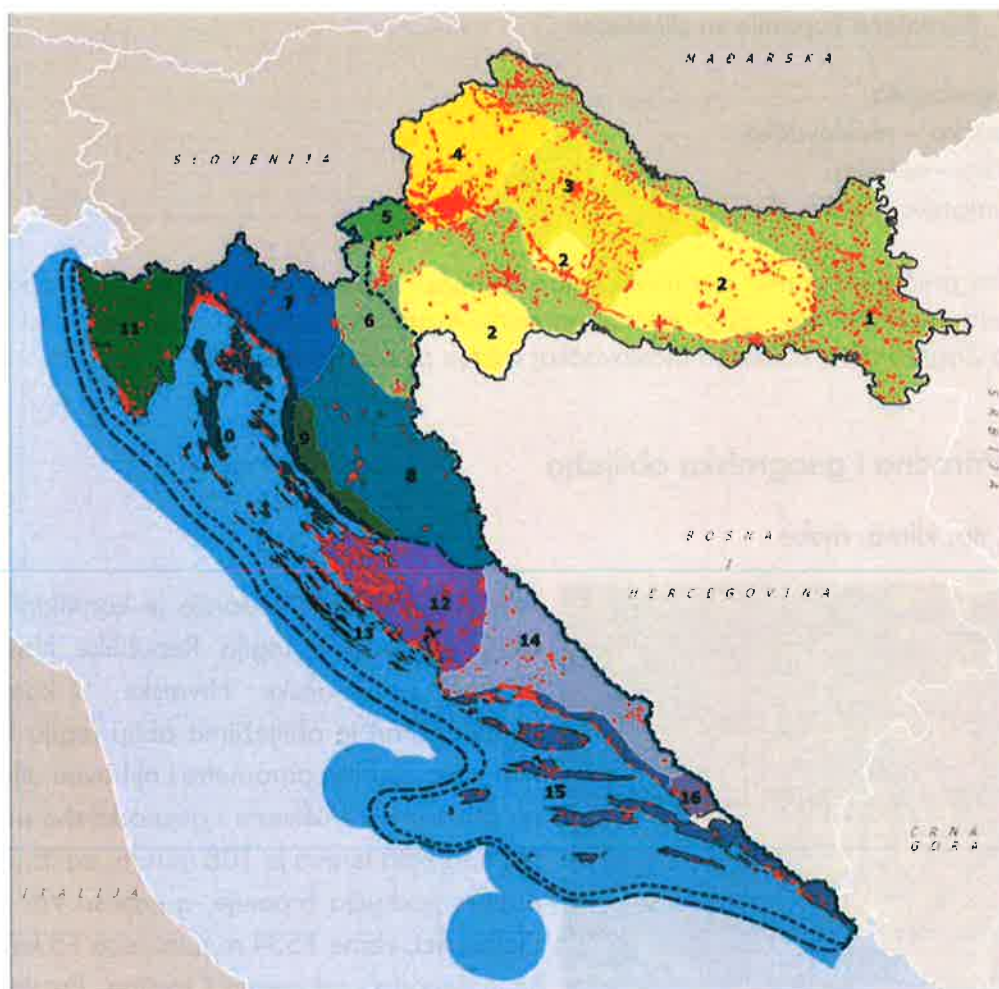

Prostor Karlovačke županije je kontaktni prostor dviju geografskih regija Republike Hrvatske – Gorske i Panonske Hrvatske i kao takav karakteriziran je obilježjima obiju regija kroz sve njihove prostorne parametre i njihovim utjecajima na prostorno, društveno i gospodarsko uređenje. Najniža kota terena je 108 m.n.m. na izlazu rijeke Kupe s područja županije, a najviša Vrh Kula na Bjelolasici, visine 1534 m.n.m., cca 15 km zračne linije zapadno od centra Ogulina. Prostor nema posebnih zajedničkih karakterističnih obilježja, već je veoma raznolik, od širokih naplavnih dolina

rijeka na ravničarskom sjeveru, do uskih riječnih kanjona i dolina između planinskih vrhova u južnom dijelu Županije. Zbog velikih razlika u karakteristikama prostora, različiti su i modusi njegovog uređenja i korištenja.

Osnovne krajobrazne jedinice s obzirom na prirodna obilježja u cijelosti ili djelomično na području Županije su:

- nizinska područja sjeverne Hrvatske;
- panonska gorja;
- Žumberačko i Samoborsko gorje;
- Kordunska zaravan;
- Gorski Kotar;
- Lika.

1. Nizinska područja sjeverne Hrvatske	7. Gorski kotar	14. Dalmatinska zagora
2. Panonska gorja	8. Lika	15. Obalno područje srednje i južne Dalmacije
3. Bilogorsko-moslovački prostor	9. Vršni pojas Velebita	16. Donja Neretva
4. Sjeverozapadna Hrvatska	10. Kvarnersko-velebitski prostor	Izgrađena područja
5. Žumberak i Samoborsko gorje	11. Istra	Jadransko područje
6. Kordunska zaravan	12. Sjeverno-dalmatinska zaravan	Krško područje
	13. Zadarsko-šibenski arhipelag	

Krajobrazna regionalizacija Hrvatske (SPRRH 2017.)

Klima je kontinentalna, ublažena maritimnim utjecajem (na najbližem dijelu samo 12 km zračne linije do mora, pravac Klenovica – Drežnica), što se očituje veličinom oscilacija godišnjih temperatura i rasporedom većeg dijela godišnjih oborina u hladnijem dijelu godine, s odstupanjima prema višoj nadmorskoj visini i položaju prema Dinarskom prostoru.

Unutar kontinentalne fitogeografske regije (raspored biljnih zajednica), u kojoj se nalazi područje Karlovačke županije, uočavaju se slijedeći pojasevi:

- glavne nizinske i poplavne zone na sjeveru;
- brdski (područje šume hrasta kitnjaka i običnog graba);
- predplaninski (područje predplaninske šume bukve);
- gorski (područje šume bukve i jele).

Prema pedološkim karakteristikama tla (podjela na nivou Hrvatske), najvećim dijelom (središnji i južni dio Županije) prevladavaju skupine tla marginalno pogodnih za poljoprivredu, zatim skupine tla srednje pogodne za poljoprivredu uz veća ograničenja (sjeverni i manji istočni dio Županije) te manjim dijelom skupine tla srednje pogodne za poljoprivredu (na sjevernom dijelu Županije). Tla pogodna za poljoprivredu uz vodotoke zbog režima voda u najvećem broju slučajeva ne mogu biti optimalno korištena bez regulacije vodotoka.

Područje Karlovačke županije pripada u cijelosti slivu rijeke Kupe, koja od izvora do Ozlja ima karakteristike krške rijeke, a nizvodno karakter nizinske rijeke. Ostali vodotoci također u gornjem i srednjem dijelu toka imaju karakteristike krških rijeka, a u donjem nizinskih. U krškom dijelu je specifična problematika zagađenja podzemnih voda, gdje zagađenje ima gotovo istovremeni utjecaj na kvalitetu cjelokupnog toka podzemnih voda. U nizinskom dijelu prisutan je problem poplavlivanja površina uz vodotok, što znatno ograničava korištenje velikih površina i zahtijeva regulaciju u prostoru i dodatna ulaganja prilikom svakog zahvata u prostoru (hidromelioracije, temeljenje objekata, zaštita od poplava i sl.).

Prema SPRRH, jugozapadno područje Županije nalazi se iznad potencijalnih rezervi podzemnih voda prve razine.

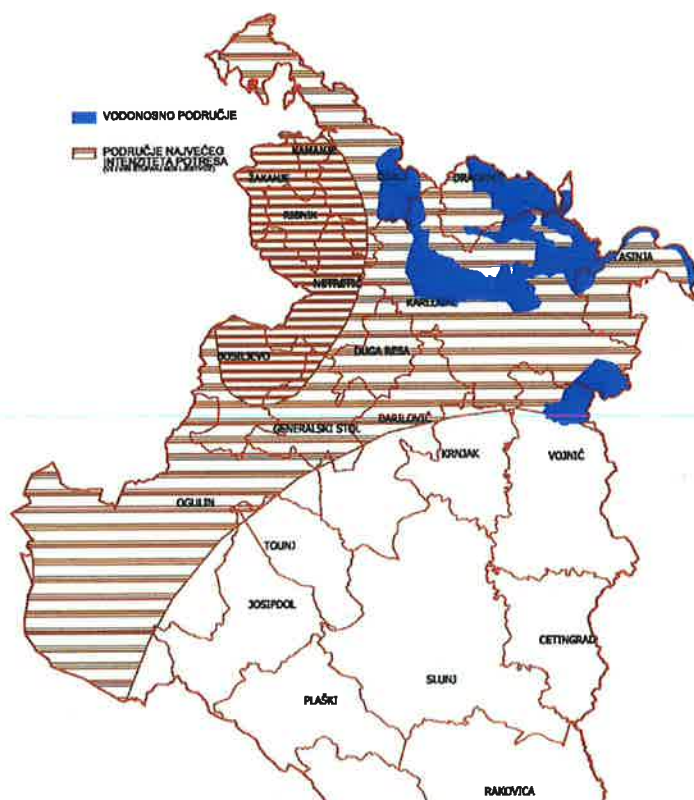
U hidrogeološkom smislu područje Karlovačke županije možemo podijeliti na dvije osnovne hidrogeološke jedinice:

- jedinica mezozojskih karbonatnih naslaga,
- jedinica mlađih kenozojskih naslaga.

Osnovni pečat području Karlovačke županije daje jedinica karbonatnih naslaga (krš), koju u osnovi čine vapnenci i dolomiti mezozojske starosti. Prema dubini erozione baze, odnosno dubini do koje je doprla karstifikacija, unutar ove jedinice izdvajaju se dvije zone:

- zona visokog krša – zapadno od Ogulina, Josipdola i Plaškog,
- zona plitkog ili fluvio krša – istočno od Ogulina do pravca koji ide od Ozlja preko Karlovca do Duga Rese i Slunja.

Na području Karlovačke županije nalaze se zone VI, VII i VIII stupnja intenziteta potresa sa više aktivnih ili moguće aktivnih dionica rasjeda te manje površina klizišta i nestabilnih terena.

Kartogram 1.: Ograničenja u korištenju. Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPUKZ

Iako pripada prostorno planskoj cjelini Središnje Hrvatske, na njenom području nalazi se i Ogulinsko – Plašćanska kotlina, koja pripada dinarskom planinskom sustavu. Taj sustav, dužine oko 700 km i širine 32-35 km, najuži je na pravcu Karlovac – Rijeka. U tome kontekstu blizina zapadne županijske granice od obale Jadranskog mora upućuje na činjenicu da je na jugozapadnom dijelu Županije prisutan utjecaj sjevernojadranskog područja, što za posljedicu ima prodore toplih zračnih masa s mora, koje donose obilje oborina.

3.3. Upravno-teritorijalna podjela

Ulaskom Hrvatske u EU, upravno teritorijalna podjela je uz gradove, općine i županije, dobila i podjelu prema statističkoj klasifikaciji prostornih jedinica, kao statistički oblik sagledavanja prostora za potrebe analiza prostora članica EU.

Statistička klasifikacija prostornih jedinica RH – NUTS 2

NUTS (fr. Nomenclature des unités territoriales statistiques – hrv. nomenklatura prostornih jedinica za statistiku) predstavlja hijerarhijski sustav za identifikaciju i klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe službene statistike u zemljama članicama EU. Koristi se od 1988. godine s ciljem uspoređivanja regija unutar EU i raspodjele financijskih sredstava.

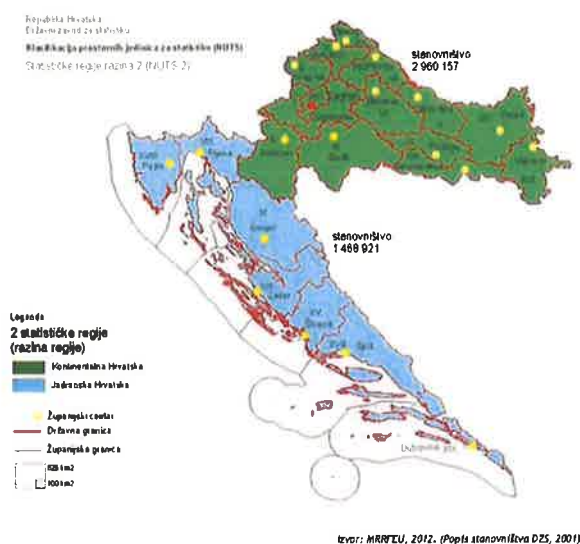
U izvještajnom razdoblju došlo je do promjene granica NUTS 2 regija unutar Republike Hrvatske, a koja je u razdoblju od 2013. do 2019. godine sagledavala Hrvatsku kroz 2 statističke regije – Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku (regiju). Početkom 2019. godine Vlada RH uspostavila je novu podjela na 4 statističke regije NUTS 2 razine, i to:

- Panonska Hrvatska
 - Karlovačka županija
 - Sisačko-moslavačka županija
 - Bjelovarsko-bilogorska županija
 - Virovitičko-podravska županija
 - Požeško-slavonska županija
 - Brodsko-posavska županija
 - Vukovarsko-srijemska županija
 - Osječko-baranjska županija
- Sjeverna Hrvatska
 - Međimurska županija
 - Varaždinska županija
 - Koprivničko-križevačka županija
 - Krapinsko-zagorska županija
 - Zagrebačka županija

- Jadranska Hrvatska
 - Istarska županija
 - Primorsko-goranska županija
 - Ličko-senjska županija
 - Zadarska županija
 - Šibensko-kninska županija
 - Splitsko-dalmatinska županija
 - Dubrovačko-neretvanska županija

- Grad Zagreb
 - Grad Zagreb

Teritorijalna podjela na statističke jedinice NUTS 2

NUTS2 podjela Hrvatske 2013.-2019.

NUTS2 podjela Hrvatske 2019.-

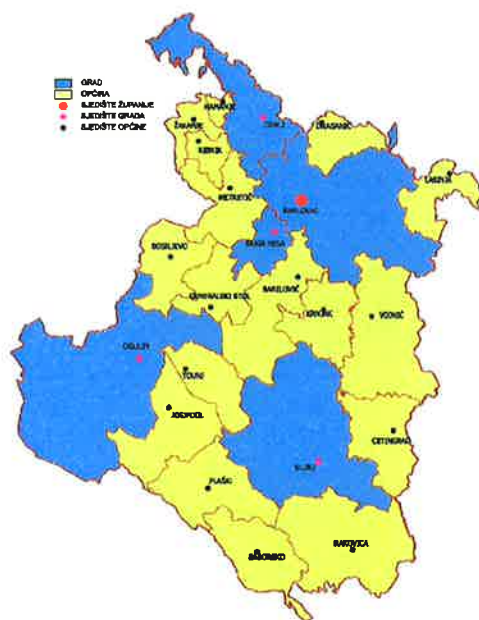
NUTS2 klasifikacija danas ima ključnu ulogu u što boljem iskorištavanju sredstava koja su na raspolaganju kroz Kohezijsku politiku Europske unije, čiji je glavni cilj osiguravanje finansijskih sredstava za manje razvijene regije zemalja članica Europske unije.

Reorganizacija hrvatske NUTS2 klasifikacije u četiri statističke regije značajno poboljšava uvjete za daljnju provedbu Kohezijske politike u Hrvatskoj, jer omogućuje da veći dio područja Republike Hrvatske ostvari pravo na veći stupanj regionalnih potpora nego što bi to bio slučaj da se nastavi s korištenjem prethodne klasifikacije. Izdvajanje Grada Zagreba

u posebnu regiju omogućio je povoljnije uvjete za ostale hrvatske regije, posebice one u Panonskoj Hrvatskoj, a Zagrebu se otvaraju mogućnosti razvoja prema vlastitim potrebama.

Gradovi i općine Karlovačke županije

Prostorni obuhvat Karlovačke županije određen je Zakonom o područjima županija, gradova i općina (NN 86/06, 125/06-ispravak, 95/08-Odluka USHR, 46/10-ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15). Sjedište Karlovačke županije (IV) je u Karlovcu, a u njezinom sastavu je pet gradova (Karlovac, Duga Resa, Ogulin, Ozalj i Slunj) te sedamnaest općina (Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Netretić, Plaški, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje), sa ukupno 648 naselja. Temeljem navedenog Zakona, utvrđeni su nazivi i sjedišta, način utvrđivanja i promjene granica i općina i gradova i druga pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Kartogram II.: Gradovi i općine u Karlovačkoj županiji Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica I.: Stanovništvo po JLS, Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. g., Državni zavod za statistiku

Naziv JLS	Broj naselja u JLS	Površina (km ²)
Grad Karlovac	52	402,10
Grad Duga Resa	28	60,33
Grad Ogulin	24	536,74
Grad Ozalj	97	179,39
Grad Slunj	66	392,25
Općina Barilović	44	176,18
Općina Bosiljevo	43	110,57
Općina Cetingrad	36	137,00
Općina Draganić	1	72,38
Općina Generalski Stol	25	99,40
Općina Josipdol	14	165,41
Općina Kamanje	7	14,56
Općina Krnjak	30	112,02
Općina Lasinja	8	82,23
Općina Netretić	42	117,02
Općina Plaški	8	157,45
Općina Rakovica	27	256,52
Općina Ribnik	17	39,34
Općina Saborsko	4	132,57
Općina Tounj	7	96,47
Općina Vojnić	46	240,38
Općina Žakanje	22	44,79
UKUPNO	648	3625,10

- Stalni granični prijelazi za međunarodni promet u cestovnom prometu
- Pogranične JLS prema državama EU
- Pogranične JLS prema državama izvan EU
- Cestovna mreža**
- Autocesta
- Državna cesta

Izvori: DGU, 2014, Središnji registar prostornih jedinica
 Uredba o graničnim prijelazima
 Republike Hrvatske
 (NN 79/13), HC, 2014.

Kartogram III.: Sustav naselja i pogranična područja

U registru prostornih jedinica vode se podaci za sljedeće vrste prostornih jedinica: država (ujedno i prostorna jedinica za statistiku 1. razine), prostorna jedinice za statistiku 2. razine, županija i Grad Zagreb (ujedno i prostorna jedinica za statistiku 3. razine), grad, općina, naselje, dostavno područje poštanskog ureda, jedinice mjesne samouprave (gradski kotar, gradska četvrt, područje mjesnog odbora), zaštićena i štijećena područja, katastarska općina, katastarsko područje na moru, statistički krug, popisni krug, ulica, trg i zgrada s pripadajućim kućnim brojevima. U registru se također vode i podaci o područjima mjesne nadležnosti katastarskih ureda, kao i podaci o područjima mjesne nadležnosti općinskih sudova te podaci o drugim vrstama prostornih jedinica kada je to određeno posebnim propisima.

Granice između općina, odnosno gradova, određene u pravilu granicama rubnih katastarskih općina, a u slučaju da se iste ne podudaraju s granicama rubnih naselja, odnosno mjesta koja ulaze u sastav pojedine JLS, smatra se da granicu predstavlja granica rubnih naselja prikazana u službenoj evidenciji prostornih jedinica, odnosno registru prostornih jedinica pri DGU. U slučaju da granice rubnih katastarskih općina, odnosno

naselja, nisu u Registru jednoznačno prikazane, susjedne jedinice lokalne samouprave dogovorno mogu uskladiti ove granice.

Za potrebe izrade prostornih planova preuzeti su podaci iz registra prostornih jedinica Državne geodetske uprave prema zatečenom stanju. Uočeno je da postoje razlike u podacima u važećoj prostorno planskoj dokumentaciji različitih razina te službenoj evidenciji DGU, te je do sada izvršeno više usklađivanja tih granica sukladno zakonskim propisima.

Sa stanovišta prostornog planiranja, problematika nepodudaranja granica naselja i katastarskih općina te drugih evidencija dolazi do izražaja u slučaju nepodudaranja na granicama susjednih općina/gradova/županija, kad se dovodi u pitanje nadležnost donošenja odluka pojedinih gradskih/općinskih vijeća i županijskih skupština za sporni prostor. To je posebno izraženo kada se radi o građevinskim područjima naselja, posebice o njihovim izgrađenim i naseljenim dijelovima, gdje građani ostvaruju pojedina prava i imaju osigurane određene javne usluge od strane JL/RS. U prethodnom izvještajnom razdoblju uočeni su nedostaci te vrste riješeni na području Karlovac/Netretić i Duga Resa/Generalski Stol, dok tijekom ovog izvještajnog razdoblja tih izmjena nije bilo.

Kako se granice naselja još uvijek razlikuju od katastarskih granica koje vode nadležni uredi za katastar, kao trajno rješenje nameće se potreba usklađivanja svih podataka u središnjem registru prostornih jedinica sa katastarskim podlogama, uz suradnju Županije i JLS te dogovornim usklađenjem gdje god je to moguće, odnosno potrebno.

Potrebno je provesti: usklađenje digitalnih granica sa službenim evidencijama u katastru, kao i dogovorno usklađenje susjednih jedinica lokalne samouprave gdje su evidentirani problemi i nelogičnosti, a sve u skladu s Zakonom o područjima županija, gradova i općina.

3.4. Stanovništvo

Broj stanovnika

Obzirom na rezultate popisa stanovništva iz 2011. godine, u odnosu na 1991. godinu, kao referentnu za izradu važećeg Prostornog plana Županije, bilježi se značajan pad broja stanovništva, veći od onog prognoziranog u Studiji demografskog razvitka Karlovačke županije (Stjepan Šterc, 1998.).

	Broj stanovnika	Udio u ukupnom broju stanovnika županije
Grad		
Duga Resa	11.180	8,67%
Karlovac	55.705	43,22%
Ogulin	13.915	10,80%
Ozalj	6.817	5,29%
Slunj	5.076	3,94%
Općina		
Barilović	2.990	2,32%
Bosiljevo	1.284	1,00%
Cetingrad	2.027	1,57%
Draganić	2.741	2,13%
Generalski stol	2.642	2,05%
Jospidol	3.773	2,93%
Kamanje	891	0,69%
Krnjak	1.985	1,54%
Lasinja	1.624	1,26%
Netretić	2.862	2,22%
Plaški	2.090	1,62%
Rakovica	2.387	1,85%
Ribnik	475	0,37%
Saborsko	632	0,49%
Tounj	1.150	0,89%
Vojnić	4.764	3,70%
Žakanje	1.889	1,47%
Ukupno	128.899	100,00%

Procjene Državnog zavoda za statistiku u izvještajnom razdoblju govore o nastavku pada broja stanovnika od preko 10.000 stanovnika u odnosu na 2011. godinu, odnosno za 2017. godinu procijenjen je broj stanovnika Karlovačke županije na 118.283. Ako se usporedi podaci iz popisa 2001. godine (kao referentne za dimenzioniranje građevinskih područja naselja) kad je u Karlovačkoj županiji bilo 141.787 stanovnika, ukupan pad iznosi 23.504 osobe (indeks 83,42).

Tablica II: Udio stanovnika JLS u broju stanovnika Županije; Izvor: DZS

Gustoća naseljenosti

Karlovačka županija, iza Ličko-senjske ima najmanju prosječnu gustoću naseljenosti, od 35,55 stanovnika/km², dok je prosjek Republike Hrvatske 75,71 stanovnika/km².

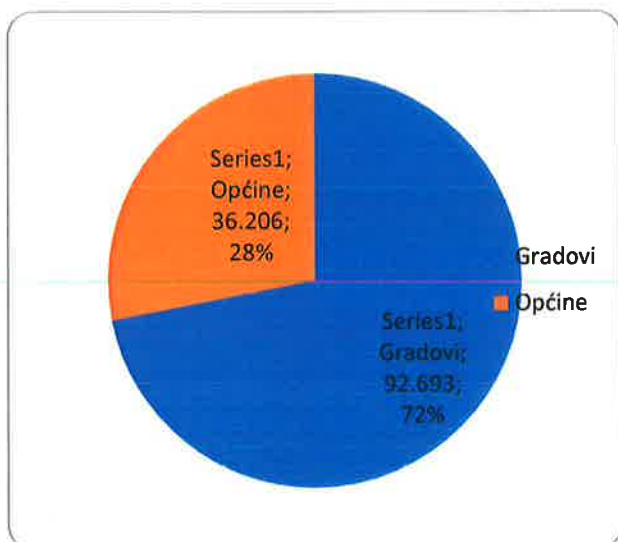
Niska gustoća naseljenosti je još i niža na ruralnim područjima, van centara jedinica lokalne samouprave, gdje se prostor čak 19 naselja bez stalnog stanovništva može smatrati demografski ispražnjenim, 215 naselja ima gustoću naseljenosti manju od 10 stanovnika/km², a još 248 naselja ima gustoću naseljenosti manju od prosjeka Županije. Od ukupno 649 naselja na području Karlovačke županije se prema gustoći naseljenosti i broju stanovnika samo 70 naselja mogu smatrati razvojno perspektivnim. To su prije svega

gradska središta i naselja u njihovom neposrednom okruženju te dio područja općine Rakovice uz državnu cestu D1

	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI
	km ²	%	Broj	%	broj	%	broj stan/km ²
Karlovačka županija	3.644	100	128.899	100	184.577	100	50,56
GRADOVI	1.573	43,2	120.982	63,4	124.487	67,4	79,14
Karlovac	396	10,9	69.820	36,6	73.583	39,9	185,81
Duga Resa	58	1,6	12.618	6,6	14.088	7,6	232,90
Ogulin	542	14,9	17.012	8,9	16.732	9,1	30,87
Ozalj	176	4,8	9.744	5,1	9.988	5,4	56,75
Slunj	401	11,0	11.788	6,2	10.096	5,5	25,18
OPĆINE	2.071	56,8	69.989	36,6	60.090	32,6	29,01
Barilović	183	5,0	5.232	2,7	4.529	2,5	24,75
Bosiljevo	111	3,1	2.322	1,2	2.598	1,4	23,41
Cetingrad	141	3,9	5.151	2,7	4.758	2,6	33,74
Draganić	73	2,0	3.358	1,8	3.404	1,8	46,63
Generalski Stol	100	2,7	9.626	5,0	3.833	2,1	38,33
Josipdol	168	4,6	5.172	2,7	4.850	2,6	28,85
Krnjak	115	3,2	3.748	2,0	3.204	1,7	27,87
Lasinja	86	2,4	3.227	1,7	2.821	1,5	32,80
Netretić	109	3,0	5.153	2,7	5.437	3,0	49,88
Plaški	158	4,3	4.590	2,4	4.317	2,3	27,32
Rakovica	261	7,2	4.782	2,5	4.108	2,2	15,74
Ribnik	40	1,1	1.137	0,6	1.060	0,6	26,30
Saborsko	132	3,6	2.105	1,1	1.501	0,8	11,37
Tounj	95	2,6	2.197	1,1	1.695	0,9	17,86
Vojnić	239	6,5	8.908	4,7	8.236	4,5	34,46
Žakanje	59	1,6	3.281	1,7	3.739	2,0	64,02

Tablica III.: Gustoća naseljenosti po JLS u Karlovačkoj županiji Izvor: DZS

U pet gradova obitava ukupno 92.693 stanovnika, a u 17 općina 36.206 stanovnika. To ukazuje na izrazitu polarizaciju prostora, gdje više od 70% stanovništva Županije živi u gradovima na relativno malom prostoru, dok ostalih 30% živi raspršeno na izuzetno velikom (i posljedično, rijetko naseljenom) ruralnom prostoru. Po veličini i razvojnoj snazi, Županiju obilježavaju općine sa malim brojem stanovnika, gdje najmanja Općina Ribnik nema niti 500 stanovnika.

Uz demografski prazna ruralna područja, gradovi ne mogu očekivati daljnji priljev stanovništva sa tih područja, već se ukupan demografski razvoj mora temeljiti na imigraciji, odnosno privlačenju novog stanovništva (iz grada Zagreba, ali i drugih prekograničnih područja).

Graf 1.: Broj i udio stanovnika prema tipu JLS u Karlovačkoj županiji Izvor: DZS

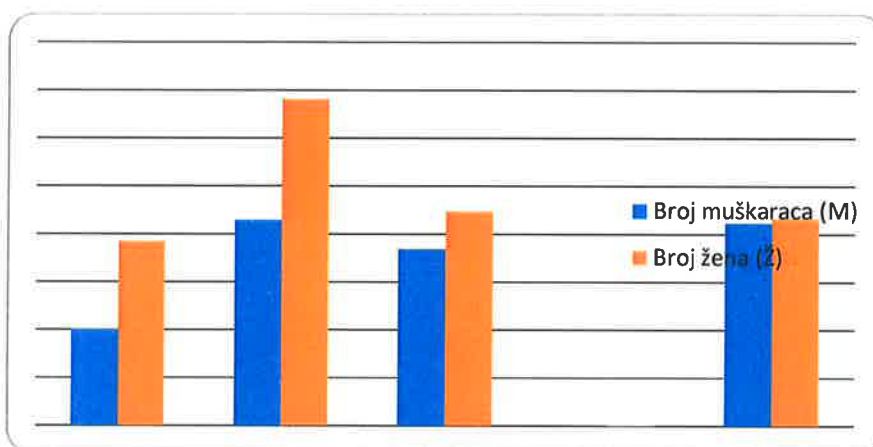
Migracije stanovništva

Migracije kao prostorna komponenta su u vezi sa ukupnom potrebom za životnim prostorom na nekom području, dok dnevne migracije dovode do potražnje za prometnom infrastrukturom na rutama migracija.

Prema priopćenju DZS u izvještajnom periodu migracije u Karlovačkoj županiji su negativne, sa saldom od -773 stanovnika u migracijama prema drugim županijama i prema drugim državama u 2017. godini, dok je unutar Županije migriralo 1 173 stanovnika, 449 unutar iste JLS, a 724 među JLS Karlovačke županije. Prema dobnoj strukturi, među iseljenima prevladava stanovništvo između 25 i 40 godina starosti, uz nešto veći broj muškaraca u odnosu na žene.

Osobe doseljene	Broj muškaraca (M)	Udio (%)**	Broj žena (Ž)	Udio (%)**	Broj M+Ž	Udio (%)**
iz 2. naselja na području grada ili općine	4031	6,46%	7699	11,57%	11730	9,10%
iz 2. grada ili općine u karlovačkoj županiji	8588	13,77%	13634	20,50%	22222	17,24%
iz 2. županije	7371	11,82%	8963	13,48%	16334	12,67%
iz nepoznatog mjesta u RH	16	0,03%	25	0,04%	41	0,03%
iz inozemstva	8464	13,57%	8669	13,03%	17133	13,29%
Ukupno	28470	45,64%	38990	58,62%	67460	52,34%

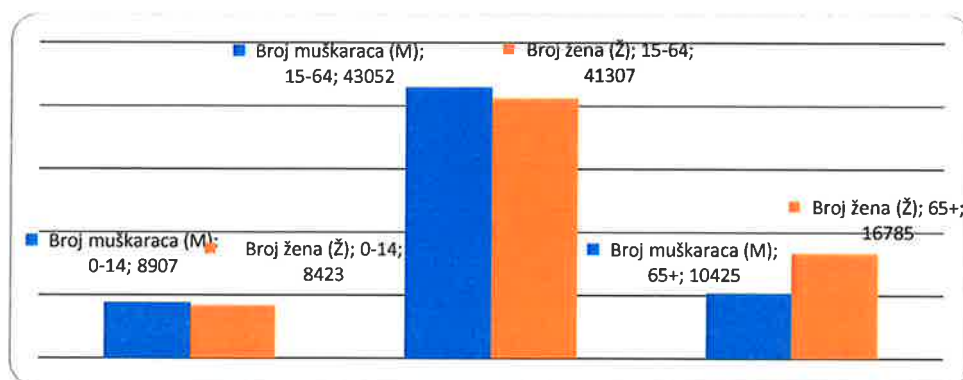
Tablica IV.: Udio doseljenih i iseljenih osoba prema spolu u ukupnom broju stanovništva Izvor: DZS

Graf II.: Udio doseljenih i iseljenih osoba prema spolu u ukupnom broju stanovništva Izvor: DZS

Dobna skupina	Broj muškaraca (M)	Udio (%) u ukupnom broju (M)	Broj žena (Ž)	Udio (%) u ukupnom broju (Ž)	Broj stanovnika (M+Ž)	Udio (%) u ukupnom broju M+Ž
0-14	8907	14,28%	8423	12,66%	17330	13,44%
15-64	43052	69,01%	41307	62,10%	84359	65,45%
65+	10425	16,71%	16785	25,23%	27210	21,11%
Ukupno	62384	100,00%	66515	100,00%	128899	100,00%

Tablica V.: Struktura stanovnika po spolu i dobnim skupinama u Karlovačkoj županiji; Izvor: DZS

Graf III.: Struktura stanovnika po spolu i dobnim skupinama u Karlovačkoj županiji; Izvor: DZS

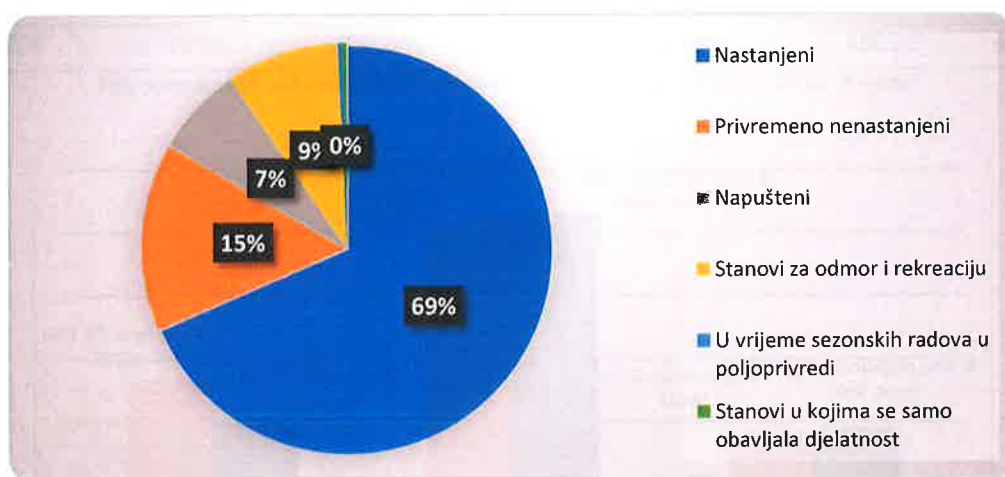
Broj kućanstava te broj, vrsta i struktura stanova

Prema popisu stanovnika 1991. godine broj kućanstava je bio 59.940, da bi doživio znatan pad na 49.640 do popisa 2001., koji se nastavio do 2011. godine, kad je popisano 47.552 kućanstava. Prosječno kućanstvo, po popisu 2011. godine broji **2,71** članova, i smanjilo se u odnosu na 2001. godinu (2,86).

Broj stanova je nasuprot broju stanovnika rastao te je prema popisu stanovnika 1991. godine zabilježeno 67.199 stanova. Popisom 2011. godine bilježi daljnji rast na 68.218 stanova. Ukupan broj stanova se povećao u zadnjih 10 godina za 1.019, dok je udio stanova za stalno stanovanje 90,47%.

Vrsta stana po načinu korištenja	Broj stanova	Broj stanova na 1.000 stanovnika*	Prosječan broj stanovnika prema broju stanova (stanovnika/stanu)*
Stanovi za stalno stanovanje:			
Nastanjeni	46744	362,64	2,81
Privremeno nenastanjeni	10187	79,03	0,61
Napušteni	4788	37,15	
Stanovi koji se koriste povremeno:			
Stanovi za odmor i rekreaciju	6042	46,87	
U vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	207	1,61	
Stanovi u kojima se samo obavljala djelatnost	250	1,94	
Ukupno	68218	529,24	

Tablica VI.: Stanovi prema načinu korištenja u Karlovačkoj županiji; Izvor: DZS

Graf IV: Stanovi prema načinu korištenja u Karlovačkoj županiji; Izvor: DZS

Vrsta stana po broju soba	Broj nastanjenih stanova	Broj soba
1-sobni	6290	6290
2-sobni	17101	34202
3-sobni	13179	39537
4-sobni	6398	25592
5-sobni	2666	13330
6-sobni	896	5376
7-sobni	115	805
8-sobni	69	552
9 i više soba	30	270
Ukupno	46744	125954

Tablica VII: Nastanjeni stanovi prema broju soba u Karlovačkoj županiji; Izvor: DZS

Svi pokazatelji o demografskim obilježjima stanovnika Karlovačke županije ukazuju da je broj stanovnika u kontinuiranom padu. Tu činjenicu možemo smatrati jednom od većih prepreka boljem ekonomskom prosperitetu.

Kao ograničavajući faktor gospodarskog razvoja pad broja stanovnika traži ponovno vrednovanje prostorno-planskih mjera i rješenja. Ono je važan indikator za gospodarske i socijalna strateška opredjeljenja održivog razvoja.

3.5. Socijalno-gospodarska struktura

Regionalni razvoj

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17 i 118/18) nastoji se uravnotežiti regionalni razvoj Republike Hrvatske u svrhu što učinkovitijeg korištenja EU fondova. Prethodno zakonodavstvo uređivalo je pojedine prostore za koje je ocijenjeno da trebaju specifičnu podršku u razvoju, kao brdsko-planinska, područja posebne državne skrbi, otoci i sl., za koje su bili doneseni posebni zakoni, koji su, uz potrebne izmjene i dopune, i danas na snazi.

Zakonski okvir regionalnog razvoja veže se uz ocijenjenu stupnja razvijenosti pojedinih regija, a provodi se sukladno planskim dokumentima politike regionalnog razvoja, odnosno Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske, županijskoj razvojnoj strategiji i strategiji razvoja urbanog područja. U strateški okvir mogu se uključiti i programi koji se razvijaju i provode u sklopu politike regionalnog razvoja (npr. Program poticanja regionalne konkurentnosti i urbanog razvoja te Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja i drugih područja s razvojnim posebnostima), a kao okvirom regionalnog razvoja smatraju se i druge teritorijalne strategije (npr. strategije lokalnih akcijskih grupa), programski dokumenti za korištenje EU fondova pa i sektorske strategije koje dijelom obuhvaćaju pitanja regionalnog razvoja.

Stupanj razvijenosti

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti. Prema Uredbi o indeksu razvijenosti (NN 131/17) indeks razvijenosti izračunava se na temelju sljedećih pokazatelja:

- stope nezaposlenosti
- dohotka po stanovniku
- proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku
- općega kretanja stanovništva
- stope obrazovanosti
- indeksa starenja.

JLP(R)S se razvrstavaju u skupine razvijenosti, pri čemu se uvijek polazi od prosječnog praga razvijenosti (indeks 100), gdje jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koje imaju vrijednost indeksa veću od 100 spadaju u područje iznadprosječne razvijenosti, dok jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koje imaju vrijednost indeksa manju od 100 spadaju u područje ispodprosječne razvijenosti. Pri tome se jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju u četiri skupine:

- skupina jedinice područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- skupina jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- skupina jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- skupina jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

Prema vrijednosti indeksa razvijenosti od 95,191, Karlovačka županija nalazi se na 14 mjestu od 21 županije u RH, i kao takova svrstana je u 2. razvojnu skupinu županija.

Daljnja analiza vrijednosti standardnih pokazatelja za županiju pokazuje iznadprosječnu vrijednost prosječnog dohotka po stanovniku (102,97 %) i gotovo prosječne vrijednosti stupnja obrazovanja (98,16 %) i stope nezaposlenosti (98,16 %). Izuzetno loši pokazatelji su u kategoriji indeksa starenja (84,97 % - najlošiji pokazatelj iza Ličko senjske i Primorsko goranske županije) te općeg kretanja stanovništva (91,16 % - u donjem dijelu ljestvice), što ukazuje na smjer potrebnih prioritarnih aktivnosti kojima bi Karlovačka županija najefikasnije podigla postojeći stupanj razvijenosti.

Unutar Karlovačke županije, od JLS, kao iznadprosječni su razvrstani gradovi Karlovac, Ogulin, Ozalj i Duga Resa te Općina Rakovica, dok su ostale JLS razvrstane kao ispodprosječno razvijene.

Provedba prethodno važeće Županijske razvojne strategije bila je usmjerena na nastojanje da se realiziraju osnovni strateški ciljevi:

- oživljavanje ruralnog prostora kroz uravnotežen razvoj svih područja,
- konkurentno gospodarstvo, razvoj poljoprivrede, turizma i infrastrukture,
- jačanje ljudskih resursa i strateško planiranje razvoja,

- održivo upravljanje okolišem, prirodnim resursima i kulturnom baštinom,

gdje se najveći dio odnosio na projekte infrastrukture

Važeća Razvojna strategija 2020+ u 10 prioriternih strateških projekata je usmjerena na:

- Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem županije kroz razvoj komunalne i prometne infrastrukture, očuvanje prirode i okoliša te jačanje energetske infrastrukture
- Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja kroz unapređenje ruralnog turizma, razvitka primarne infrastrukture i razvoj ljudskih potencijala

Razvojna strategija Karlovačke županije 2016-2020+ usvojena je u lipnju 2019. godine (Glasnik Karlovačke županije 26a/19) i sukladno njezinim strateškim projektima i usmjerenjima biti će potrebno preispitati i po potrebi prilagoditi planske postavke Prostornog plana Karlovačke županije.

Područja posebne državne skrbi

Zakon o područjima od posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15 i 106/18) odredio je tri skupine područja posebne državne skrbi, a na kojima se, temeljem drugih zakona, ostvaruju određena prava. Tim Zakonom su dijelovi područja Karlovačke županije proglašeni kao područja posebne državne skrbi i to:

1. Prva skupina – područje općina Cetingrad i Rakovica te Grada Slunja,
2. Druga skupina – područje općina Barilović, Josipdol, Krnjak, Lasinja, Plaški, Saborsko i Tounj te na području Grada Karlovca naselja Banska Selnica, Banski Moravci, Blatnica Pokupska, Brezova Glava, Brežani, Brođani, Cerovac Vukmanički, Donja Trebinja, Donji Sjeničak, Gornja Trebinja, Gornji Sjeničak, Ivanković Sela, Ivošević Selo, Kablar, Kamensko te dio naselja Karlovac (Gornje Mekušje, Sajevac i Turanj), Klipino Brdo, Kljaić Brdo, Knez Gorica, Lipje, Manjerovići, Okić, Popović Brdo, Ribari, Skakavac, Slunjska Selnica, Slunjski Moravci, Tušilović, Udbinja, Utinja i Vukmanić.
3. Treća skupina – općine Bosiljevo, Generalski Stol, Netretić, Ribnik

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske od siječnja 2015. godine u cijelosti je zamijenio poticaje određene Zakonom o područjima od posebne državne skrbi te Zakonom o brdsko-planinskim područjima.

Brdsko planinska područja

Zakonom o brdsko planinskim područjima (NN 118/18) se kao dijelom opće politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske utvrđuju posebni ciljevi upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja, koja su, prema odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj, određena kao područja s razvojnim posebnostima.

Na području Karlovačke županije jedinice lokalne samouprave koje ostvaruju status brdsko-planinskog područja su:

- I. skupina – JLS sa statusom potpomognutog područja: Saborsko, Plaški i Josipdol;
- II. skupina – JLS koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u trećoj i četvrtoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Ogulin i Rakovica.

Brdsko-planinska područja su područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja pretpostavki da se prirodni i drugi gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

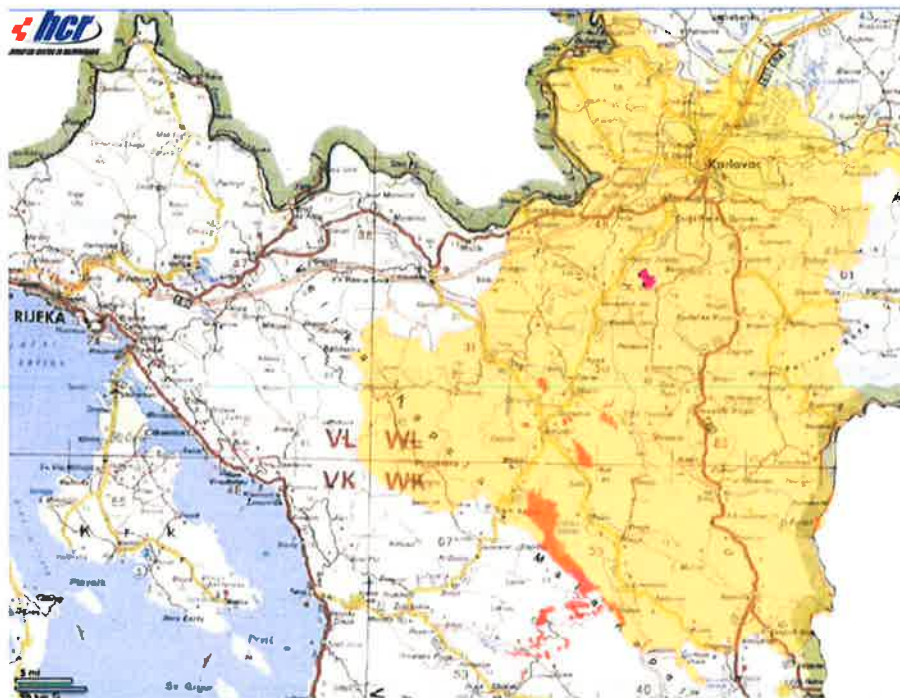
Nositelji i sudionici razvoja brdsko-planinskih područja (RH, JRS i JLS) dužni su u svojim planovima i programima posebno predviđati sljedeće skupine mjera:

- demografske mjere
- gospodarske mjere
- fiskalne mjere
- socijalne mjere
- mjere jačanja administrativnih kapaciteta za učinkovit i održiv razvoj brdsko-planinskog područja
- mjere za provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja.

Minski sumnjiva područja

Na području Karlovačke županije u svibnju 2019. godine, površina minski sumnjivog područja i područja zagađenog isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima iznosi 46 km² i prostire se na području 6 jedinica lokalne samouprave u južnom dijelu Županije.

Minski sumnjiv prostor gotovo u cijelosti obuhvaća šumska područja (99 %), a ostatak su poljoprivredne površine. Ova područja su gospodarski, ekološki i sigurnosni problem lokalnog stanovništva i sveukupnog razvoja. U tijeku su aktivnosti na rješavanju problema miniranih područja.

Kroz izmjene i dopune prostornih planova potrebno je detaljno pratiti i evidentirati minski sumnjivi prostor te ga prikladno planski valorizirati.

U izvještajnom razdoblju donesena je Strategija regionalnog razvoja RH te Razvojna strategija Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije 26a/19), kao nove generacije planskih dokumenata regionalnog razvoja, sa utvrđenim ciljevima i prioritetima ulaganja u regionalni razvoj na svim razinama u planskom razdoblju. Stoga će kroz izradu novih ili izmjenu postojećih planskih dokumenata biti potrebno uvažiti sva razvojna usmjerenja tih dokumenata, uz dodatni naglasak na održivi razvoj urbanih područja, koja predstavljaju pokretač razvoja u regijama i državi, ali istodobno zbog koncentracije stanovništva i gospodarske aktivnosti trebaju pronaći odgovore na gospodarske, socijalne, demografske, klimatske i ekološke izazove.

4. Karlovačka županija u okviru prostornog uređenja Države

Karlovačka županija smještena je u središnjem dijelu Hrvatske, na jedinom spoju sjeverne i južne Hrvatske unutar njenih granica. Obzirom na prirodna obilježja, na prostoru Županije susreću se nizinska područja sjeverne Hrvatske, panonska gorja, Žumberačko i Samoborsko gorje, Kordunska zaravan, Gorski kotar i Lika. S obzirom na jedinstven geostrateški položaj u prostoru Države, veliki utjecaj na prostor županije određen je u okviru prostornog uređenja Države, naročito u dijelu infrastrukturnih sustava koji prolazi vrlo uskim prostorom Karlovačke županije.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, dokumenti prostornog uređenja državne razine su Program prostornog uređenja RH (donesen po prije važećim zakonima) te prostorni planovi državne razine, odnosno Državni plan prostornog razvoja, te prostorni planovi područja posebnih obilježja (nacionalni parkovi, parkovi prirode i područja posebnih obilježja određenih Programom), a koje donosi Hrvatski sabor.

Na područnoj (regionalnoj) razini donose se prostorni plan županije i urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja posebnih obilježja županijskog značaja, a koje donosi Županijska skupština.

Na lokalnoj razini su: prostorni planovi uređenja JLS te generalni urbanistički plan i urbanistički planovi lokalnog značaja, koje donosi gradsko odnosno općinsko vijeće.

Dokument prostornog uređenja užeg područja mora biti usklađen s dokumentom prostornog uređenja šireg područja.

Važeći su dokumenti prostornog uređenja državnog značaja važeći za područje Karlovačke su:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99 i 76/13) u dijelu u kojem nije u suprotnosti sa Strategijom
- Prostorni plan područja posebnih obilježja Nacionalnog parka Plitvička Jezera (NN 49/14)
- Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje (NN 125/14, ispravak 5/15)

Na osnovu Zakona, djelatnost prostornog uređenja obavlja se putem Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije kao stručnog tijela, te putem upravnog odjela nadležnog za poslove prostornog uređenja. Temeljem Zakona Zavod vrši slijedeće poslove:

- izrađuje i prati provedbu Prostornog plana županije,
- izrađuje izvješće o stanju u prostoru Županije,

- vodi informacijski sustav prostornog uređenja,
- priprema polazišta za izradu ili stavljanje van snage prostornih planova užih područja,
- pruža savjetodavnu pomoć u izradi prostornih planova lokalne razine,
- izdaje mišljenja u postupku izrade, odnosno stavljanja izvan snage prostornih planova gradova i općina,
- može izrađivati druge prostorne planove koje mu povjeri Ministar ili Župan.

Stručno upravno tijelo vrši stručne poslove prostornog uređenja kao nositelj izrade prostornih planova, dok upravno tijelo vrši upravne poslove prostornog uređenja kao tijelo koje izdaje akte za provedbu prostornih planova, uz osiguranje dostupnosti tih prostornih planova u analognom obliku.

Prvi Prostorni plan Karlovačke županije donesen je 2001. godine, nakon čega su slijedile prve sveobuhvatne Izmjene i dopune donesene 2008. godine. Daljnje donesene izmjene su bile ciljane (treće 2013., pete 2014. i četvrte 2017. godine) te druge sveobuhvatne 2018. godine. Sve izmjene rađene su sukladno Strategiji prostornog uređenja RH i Programu prostornog uređenja RH, dok će daljnje Izmjene PPKŽ trebati vršiti sukladno Strategiji prostornog razvoja RH, ali i usmjerenjima, odnosno u interakciji sa Državnim planom prostornog razvoja i strateškom studijom izrađenom za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja u dijelu koji se odnosi na građevine i druge zahvate u prostoru državnog značaja, a koje su time stavljene u nadležnost Republike Hrvatske.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Karlovačke županije

Osnovna namjena prostora planirana prostorno planskim dokumentima može se načelno podijeliti na površine namijenjene građenju (građevinska područja naselja, izdvojeni dijelovi građevinskih područja izvan naselja gospodarskih i drugih namjena te infrastruktura) te negrađive površine poput poljoprivrednih, šumskih i vodnih, a koje uz zone eksploatacije te površine posebnih namjena čine osnovnu plansku podjelu svakog prostornog plana.

Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije sukladno Zakonu te mogućnostima i potrebama pojedinih korisnika, prati stanje u prostoru, a kroz davanje mišljenja na elaborate prostornih planova JLS prati planske parametre od važnosti za korištenje prostora.

U odnosu na podatke iz prethodnog izvješća, kroz izradu materijala za potrebe Državnog plana prostornog razvoja utvrđeno je da je u izvještajnom razdoblju došlo do povećanja površine građevinskih područja naselja, gdje se kroz usvojene izmjene i dopune 12 prostornih planova uređenja gradova i općina u razdoblju 2016. – 2019., površina građevinskog područja povećala sa 15.728,9 ha na 16.425,1 ha, odnosno za 696,2 ha ili 4,4 %.

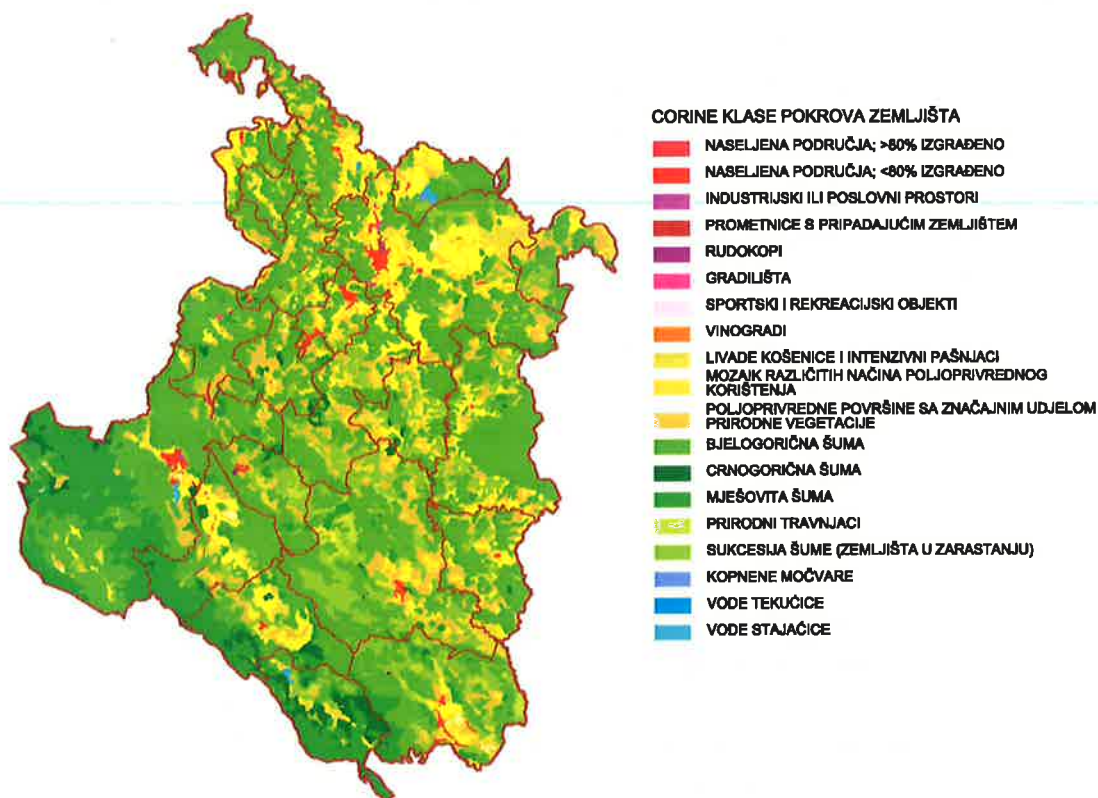
STRUKTURA	u ha	%
Izgrađeni dio GP naselja	13.824,81	3,81
Neizgrađeni dio GP naselja	2.600,29	0,72
Izgrađene strukture izvan GP naselja	5.557,57	0,15
Eksploatacija mineralnih sirovina	351,75	0,10
Posebna namjena	21.391,12	5,89
Površine infrastrukturnih sustava	*Linijski podaci	
Poljoprivredne površine isključive namjene	**98.564,51	
Šumske površine isključive namjene	**150.741,31	
Ostale poljoprivredne i šumske površine	**32.411,41	
Vodne površine	**4.197,15	
Područja uzgajališta	**370,19	
Karlovačka županija	362.763,00	

Za (*) infrastrukturu su dati linijski podaci. Za (**) općine Bosiljevo, Barilović i Cetingrad nisu iskazani podaci. U tim općinama su na snazi Prostorni planovi sa smanjenim sadržajem te je namjena površina prikazana u PPKŽ.

Tablica VIII: Prostorna struktura Karlovačke županije u prostornim planovima, dokumentacija ZPU KŽ,

Podaci o korištenju zemljišta, za potrebe prostornog planiranja su temeljeni na procjenama, obzirom da službeni katastarski i statistički podaci prate stanje u prostoru sa znatnim kašnjenjem i najčešće su ovisni o podacima koje dostavi vlasnik, odnosno korisnik zemljišta.

Jedan od servisa kojim je osigurano praćenje promjene stanja u korištenju prostora i pokrovu zemljišta je digitalna baza podataka o pokrovu zemljišta CORINE Land Cover (dalje CLC) . Od ukupno 44 utvrđene klase na Europskoj razini u Hrvatskoj je utvrđeno 40, a u Karlovačkoj županiji 19, razvrstanih u pet osnovnih klasa pokrova zemljišta koji jedinstvenom EU metodologijom, na temelju satelitskih slika kartira pokrov. Zadnje stanje zemljišnog pokrova u Karlovačkoj županiji, utvrđeno je prema podacima baze podataka CORINE (COordination of INformation on the Environment), na web stranici Hrvatske agencije za okoliš i prirodu iz 2012. godine.

Kartogram IV: CORINE Land Cover - digitalna baza podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta u Republici Hrvatskoj za 2012. g. - Stanje zemljišnog pokrova u Karlovačkoj županiji za 2012. g. Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu

POKROV I NAMJENA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJU - CORINE KLASI POKROVA ZEMLJIŠTA 2012. g.		Površina (ha)	% površine županije
1. Čovjekom utjecane površine		5.927,51	1,64%
1.1 Naseljena područja		4.284,32	1,18%
1.1.1. Naseljena područja; > 80% izgrađeno		54,34	0,01%
1.1.2. Naseljena područja; < 80% izgrađeno		4.229,99	1,17%
1.2 Industrijske, poslovne i prometne površine		1.277,51	0,35%
1.2.1. Industrijski ili poslovni prostori		352,72	0,10%
1.2.2. Prometnice s pripadajućim zemljištem		924,79	0,26%
1.3. Rudokopi, odlagališta i gradilišta		187,42	0,05%
1.3.1. Rudokopi		125,23	0,03%
1.3.3. Gradilišta		62,19	0,02%
1.4. Umjetna, nepoljoprivredna vegetacija		178,25	0,05%
1.4.2. Sportski i rekreacijski objekti		178,25	0,05%
2. Poljoprivredne površine		115.896,72	31,97%
2.1. Obradene površine		1.151,96	0,32%
2.1.1. Oranice		1.151,96	0,32%
2.2. Trajni nasadi		31,89	0,01%
2.2.1. Vinogradi		31,89	0,01%
2.3. Livade i pašnjaci		15.370,29	4,24%
2.3.1. Livade košenice i intenzivni pašnjaci		15.370,29	4,24%
2.4. Usitnjene, raznolike poljoprivredne površine		99.342,59	27,40%
2.4.2. Mozaik različitih načina poljoprivrednog korištenja		46.080,70	12,71%
2.4.3. Polj. površine sa značajnim udjelom prirodne vegetacije		53.261,88	14,69%
3. Šume i ostala prirodna vegetacija		238.586,33	65,82%
3.1. Šume		190.074,15	52,43%
3.1.1. Bjelogorična šuma		142.975,87	39,44%
3.1.2. Crnogorična šuma		9.714,89	2,68%
3.1.3. Mješovita šuma		37.383,39	10,31%
3.2. Grmolike i travne, prirodne biljne zajednice		48.512,18	13,38%
3.2.1. Prirodni travnjaci		4.712,10	1,30%
3.2.4. Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)		43.800,08	12,08%
4. Močvarna zemljišta		56,99	0,02%
4.1. Kopnene močvare		56,99	0,02%
4.1.1. Kopnene močvare		56,99	0,02%
5. Vode		2.041,19	0,56%
5.1. Kopnene vode		2.041,19	0,56%
5.1.1. Vode tekućice		1.278,13	0,35%
5.1.2. Vode stajaćice		763,06	0,21%
UKUPNO		362.508,75	100,00%

Tablica IX: CORINE Land Cover - digitalna baza podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta u Republici Hrvatskoj za 2012. g. - Stanje zemljišnog pokrova u Karlovačkoj županiji za 2012. g.

Usporede li se podaci iz prostorno planske dokumentacije Zavoda s podacima iz baze CLC, mogu se uočiti znatne razlike površina za pojedine namjene. Za prostorno se planiranje koriste podaci o korištenju zemljišta, pri čemu se težište stavlja na zemljište koje je izgrađeno i na kojemu se planira gradnja. Kada se usporede podaci (npr. izgrađeni dio građevinskih područja naselja) dobiveni iz baze podataka CLC (4.284,32 ha) u Tablici XI. i Tablice VIII. (13.615,95ha) uočavaju se velike razlike, prevelike čak i ako se uzme u obzir metodologija određivanja izgrađenih područja, koja je za prostorno plansku dokumentaciju određena ZOPU. Stoga oba podatka treba uzeti kao polazište za analize budućih racionalizacija građevinskih područja naselja, ali i racionalnog i održivog planiranja kroz održivu namjenu i korištenje prostora.

2. Sustav naselja

Strategijom prostornog razvoja RH (2017.) utvrđena je potreba optimizacije sustava naselja kroz policentričnost, gdje srednje veliki i mali gradovi moraju imati ključnu ulogu na regionalnoj razini. Iako je u europskom kontekstu potrebno dati poseban značaj snaženju uloge glavnog grada i regionalnih središta, istodobno se ističe i njihova solidarna obveza prema jačanju uloge srednjih i malih gradova u nacionalnom sustavu naselja.

Strategijom prostornog razvoja, kao krovnim prostorno planskim dokumentom, postavljen je slijedeći planirani sustav središnjih naselja:

- Karlovac i Ogulin - regionalno središte
- Duga Resa, Ozalj i Slunj – subregionalno središte
- Sjedišta općina – područna i lokalna središta

Isto tako, naglašava se potreba integralnog planiranja područja urbanih aglomeracija, sa zaštitom povijesnih dijelova i kvalitetnim postavkama razvoja te integralnim razvojem sustava infrastrukture koji bi trebali pružiti istu razinu usluge u svim dijelovima aglomeracije. Posebice je to istaknuto u aglomeracijama koje se ustrojavaju prema Zakonu o regionalnom razvoju, gdje je nužno unaprijediti koordinaciju djelovanja u odnosu na primjenu zakona iz područja prostornog uređenja i regionalnog razvoja, koji se preklapaju po tim pitanjima.

Stoga je potrebno:

- osnažiti Karlovac i Ogulin kao regionalna središta;
- posvetiti posebnu pažnju prostornom razvitku urbane aglomeracije Karlovac – Duga Resa, koje treba razvijati zajednički, usklađivanjem prostornih i razvojnih funkcija svojstvenih odgovarajućoj kategoriji naselja;
- međusobno uskladiti sustav regionalnog razvojnog i prostornog planiranja sa ciljem usklađivanja urbano-ruralno odnosa gradskih centara sa okolnim ruralnim područjima, kroz definiranje standarda usluga i gospodarskih djelatnosti sa ciljem očuvanja kulturnog krajobraza i struktura naselja

Građevinska područja (GP)

Prema Zakonu o prostornom uređenju građevinsko područje je područje prostornim planom namijenjeno uređenju, izgradnji i proširenju naselja. Kao instrument prostornog uređenja građevinska područja određuju se više od 40 godina, a njihovo određivanje i uređivanje je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Strategija prostornog razvoja RH određuje:

„uz postojeće demografske projekcije, daljnja širenja građevinskih područja nemaju temelja. Možebitno širenje treba temeljiti na stručnoj analizi i argumentaciji uz predočenje razvojnog problema ili potrebe koje trebaju pratiti i programi izgradnje i uređenja zemljišta, kao i na iskazu iskorištenosti postojećega građevinskog područja s obrazloženjem o razlozima nekorištenja dijelova i poduzetim mjerama za iskorištenje, uz prethodno ispitivanje prostornih rezervi unutar postojećeg građevinskog područja.“

Na navedenom tragu su i smjernice Prostornog plana Karlovačke županije za prostorne planove nižeg reda, da se građevinska područja formiraju kao koncentracije izgradnje uz zatečene strukture naselja, kako bi se poticalo optimalno korištenje postojećih građevinskih područja i zaustavilo njihovo neopravdano širenje, kao i postavili limiti daljnjeg širenja građevinskog područja. (Tablica X.), koji se temelje na određenoj maksimalnoj površini GP po stanovniku, te odnosu izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja koji je određen maksimalnim dozvoljenim udjelom neizgrađenog dijela u ukupnoj površini GP, uz dopuštene iznimke.

Veličina naselja i značaj u prostoru	maksimalna površina GP naselja m ² /stanovniku	maksimalna površina neizgrađenog dijela GP
Grad Karlovac (županijsko središte)	250	25%
Gradovi s 7000-15.000 stanovnika (Ogulin – Duga Resa)	275	
gradovi do 7000 stanovnika	300	20%
ostala naselja s preko 1.000 stanovnika	500	
naselja od 500 do 1.000 stanovnika i ostala središnja naselja	700	15%
naselja od 200 do 500 stanovnika	800	10%
ostala naselja	900	

Tablica X: maksimalna površina građevinskih područja naselja i maksimalna površina neizgrađenog dijela građevinskih područja Karlovačke županije; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KŽ

Analizom podataka iz popisa stanovnika 2011. i kasnijih procjena Državnog zavoda za statistiku, te podataka iz CLC (Tablica IX.) stvarno izgrađena GP naselja su u znatno manjoj površini od iskazane na temelju važećih planova zbog različitog područja obuhvata izgrađenih prostora. To realno znači da je površina izgrađenog dijela građevinskog područja po stanovniku znatno veća od planovima iskazanih i trenutno se na području Karlovačke županije procjenjuje da iznosi preko 2.000 m²/stanovniku. To ukazuje na potrebu revidiranja sustava građevinskih područja, posebice na područjima koja nemaju

stanovnika ili je gustoća naseljenosti znatno ispod prosjeka Županije, kako vezano na zakonske odredbe, tako i na revidiranje u smislu građevinskih područja kao područja kojima se dopušta gradnja na određenom prostoru (posebice na demografski ispražnjenim područjima).

Građevinska područja određena u prostornim planovima uređenja gradova i općina su predimenzionirana u odnosu na odredbe PPKŽ-a, ali i realne potrebe demografskog i gospodarskog razvoja.

Kao prvi korak racionalizacije veličina i razmještaja građevinskih područja potrebno je izvršiti usklađenje važećih prostornih planova gradova i općina sa Zakonom, odnosno izvršiti redefiniranje/razgraničenje građevinskih područja na izgrađeni dio, neizgrađeni dio (neizgrađeni, infrastrukturno opremljen dio GP) i neuređeni dio (neizgrađeno, bez infrastrukture), kada se za taj postupak steknu zakonski uvjeti.

Nadalje, uz uvažavanje odredbi Zakona da se građevinska područja naselja mogu proširivati samo ako je postojeće izgrađeno 50% ili više svoje površine, potrebno je za demografski ispražnjena područja kroz dodatne analize utvrditi svrsishodnost navedenih odredbi Zakona.

Postojeća komunalna infrastruktura u ruralnim područjima „opskrbljuje“ velika područja sa sve manjim brojem korisnika. Stoga će jedinice lokalne samouprave u budućem razdoblju morati istražiti mogućnosti racionalizacije komunalnog sustava i alternativnih modela vođenja komunalnih sustava za područja sa malim gustoćama naseljenosti (vodoopskrba, odvodnja, električna energija, gospodarenje otpadom).

Širenja građevinskih područja u najvećem broju slučajeva su rezultat želja vlasnika da posjeduju zemljište na kojem je moguća gradnja, neovisno o realnim mogućnostima i planovima izgradnje, racionalno korištenje prostora za građevinska područja će se, osim kroz prostorne planove, morati osigurati kroz uvođenje drugih fiskalnih instrumenata lokalne razine koji se odnose na neizgrađeno i neuređeno građevinsko zemljište, a koji će morati obuhvatiti i element uređenosti, odnosno opremljenosti tih područja komunalnom infrastrukturom.

3. Gospodarske djelatnosti

3.1. Poljoprivreda

Temeljnim Prostornim planom Karlovačke županije na području Županije evidentirano je 199.299,00 ha poljoprivrednih površina, podaci CLC iz 2012. godine govore o 115.896,72 ha poljoprivrednog zemljišta, dok je analizom prostornih podataka prostornih planova izvršenom za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja i prostornih planova nove generacije, utvrđena površina poljoprivrednog zemljišta **od 86.770,54 ha**.

Praćenje stanja zemljišnog pokrova kroz sustav CLC ukazuje na velike promjene, gdje do kontinuiranog smanjenja površine poljoprivrednog zemljišta dolazi prvenstveno zbog sukcesije šume, odnosno zarastanja poljoprivrednog zemljišta u (najčešće) bjelogoričnu šumu.

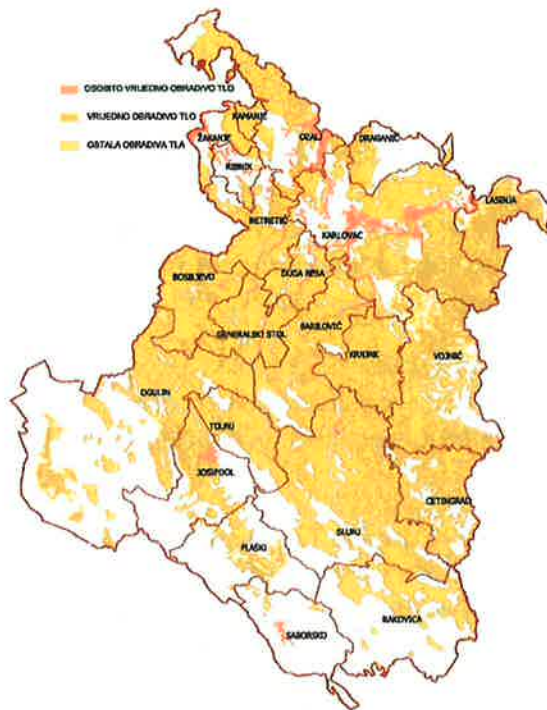
Statistički podaci pokazuju da se, u odnosu na 1991. godinu, 2011. godine poljoprivredna proizvodnja odvijala na približno istoj površini poljoprivrednog zemljišta, gdje je 34.728,09 ha evidentirano kao korišteno poljoprivredno zemljište. Javno dostupni podaci sustava evidencije poljoprivrednog zemljišta - ARKOD pokazuju da je krajem 2019. godine u ARKOD bazi podataka bilo prijavljeno 31.101,76 ha poljoprivrednog zemljišta u Karlovačkoj županiji, što predstavlja povećanje u odnosu na 2016. godinu, sa prijavljenih 27.001,25 ha ili 2018. godinu sa prijavljenih 29.830,68 ha poljoprivrednog zemljišta.

Iz svih prije navedenih podataka, evidentno je da najmanje pola zemljišta klasificiranog kao poljoprivredno nije uvedeno u sustav ARKOD-a, odnosno isto se najvjerojatnije ne koristi u poljoprivredne svrhe, posebice ne u organiziranoj poljoprivrednoj proizvodnji. To sa jedne strane ukazuje na velike rezerve u mogućnosti poljoprivredne proizvodnje, ali s druge strane i na velike rezerve u mogućnosti dobivanja potpora u poljoprivredi. Kako su parcele upisane u ARKOD ujedno i dio EU mjera Dobrih poljoprivrednih i okolišnih uvjeta, gdje se kroz očuvanje poljoprivrednih površina čuvaju i obilježja krajobraza radi njegove biološke i kulturne vrijednosti te zaustavljanja procesa sukcesije, jasna je više-funkcijska uloga ovoga sustava i potrebe da se što veća površina poljoprivrednog zemljišta uvede u isti, odnosno obuhvati navedenom mjerom.

Prostornim planom Karlovačke županije poljoprivredno i šumsko zemljište dijeli se prema kategorijama korištenja i površinama prema zadnjim analizama prostornih podataka na:

poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene P (86.770,54 ha)

- o osobito vrijedno obradivo tlo P1 (6.330,03 ha)
- o vrijedno obradivo tlo P2 (6.611,41 ha)
- o ostala obradiva tla P3 (49.083,6 ha)
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište PŠ (24.745,5 ha).

Kartogram V.: Poljoprivredno zemljište; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KAZUP

Na području Karlovačke županije prisutna su tla svih bonitetnih vrijednosti, utvrđena na temelju pedološke studije. Prostor je prirodno podijeljen (poljoprivredno) na tri prirodna agroekološka područja sa tipičnom socioekonomskom strukturom i tipičnim programima poljogospodarenja:

- nizinsko područje, u kojem je raširena stočarska proizvodnja (pretežito mliječnih goveda i svinja), ratarska proizvodnja u funkciji stočarske proizvodnje te povrtlarstvo i voćarstvo;
- brežuljkasto – brdsko područje, sa ekstenzivnom vinogradarsko - voćarskom proizvodnjom, stočarstvom i ratarskom proizvodnjom u funkciji stočarstva;
- brdsko – planinsko područje, u kojem je zastupljena stočarska proizvodnja, ratarska proizvodnja u funkciji stočarstva te povrtlarstvo.

Analizom poljoprivrednih površina iz grafičkog dijela PPKŽ-a, utvrđena je neažurnost grafičkih podataka sa stanjem na terenu, odnosno da se na prostoru planske poljoprivredne namjene na terenu nalazi šuma ili neka druga namjena. Kako važeći PPKŽ predstavlja namjenu kao plansko usmjerenje, a ne određenje, ista se detaljnije razrađuje prostornim planovima uređenja gradova i općina. Kroz daljnje postupke u izradi prostornih planova, ali i planova razvoja poljoprivrede treba razmotriti navedeno stanje i dati nova planska usmjerenja, posebice obzirom na činjenicu da se velike površine zemljišta, klasificiranog kao poljoprivredno, ne koriste duži niz godina i da je zbog višegodišnje sukcesije za privođenje osnovnoj poljoprivrednoj namjeni potrebno uložiti značajna financijska sredstva.

Kroz svake izmjene i dopune prostornih planova potrebno je pratiti i detaljno razgraničiti površine namijenjene za poljoprivredu od šumskih i ostalih površina, sukladno trenutnom stanju na terenu (DOF) te po potrebi propisati mjere zadržavanja poljoprivrednog zemljišta u poljoprivrednoj namjeni.

Prirodni resursi u vidu poljoprivrednog zemljišta i povoljne klime, dobre su pretpostavke za razvoj stočarstva, posebice proizvodnje kravljeg mlijeka te, na određenim lokacijama, voćarstva, vinogradarstva i povrtlarstva. Prema podacima popisa poljoprivrede iz 2003. godine, poljoprivrednim zemljištem raspolaže 19.171 kućanstvo, a koristi se ukupno 33.523 ha poljoprivrednog zemljišta, dok je 13.845 ha neiskorišteno.

Poljoprivredna proizvodnja odvija se putem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te manjeg broja trgovačkih društava i obrta. Prema podacima iz upisnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, broj OPG-ova u izvještajnom razdoblju varira od 5.750 do

6.286, sa brojem članova između 5.017 i 5.550. pri čemu oko 45% OPG-ova nema članova, a daljnjih oko 33% ima samo jednog člana. Prateći dobnu strukturu nositelja OPG-ova, vidljivo je da je oko polovice nositelja starije od 60 godina, odnosno da čak 2/3 OPG-ova ima nositelja starijeg od 55 godina.

Osim proizvodnje, razvijena je i prerada poljoprivrednih proizvoda, gdje se na području Županije nalazi 257 registriranih objekata u poslovanju sa hranom životinjskog porijekla. Najvećim dijelom radi se o preradi na domaćinstvima, koja obuhvaća proizvodnju mlijeka, sira, vrhnje, jaja, meda i pčelinjih proizvoda, magarećeg mlijeka te mesnica i ribarnica, od kojih je samo manji dio u okviru velikih proizvodnih i trgovačkih sustava. U okviru OPG-ova organizirana je i proizvodnja kiselog kupusa, vina i rakija. Otkup tih poljoprivrednih proizvoda najčešće nije dostatno organiziran te većina proizvoda nema unaprijed poznatog kupca, s izuzetkom mlijeka, što predstavlja najveću prepreku daljnjem rastu proizvodnje.

Mjere Razvojne strategije Karlovačke županije 2020+ koje se tiču oživljavanja ruralnog prostora i uravnotežen razvoj svih područja, uz konkurentno gospodarstvo te razvoj poljoprivrede i turizma, planira povećanje broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, povećanje zemljišta u vlasništvu JLS te povećanje broja turista i ostvarenih noćenja u Karlovačkoj županiji, uz duže zadržavanje gostiju.

Kroz prostorno plansku dokumentaciju, od temeljnog Prostornog plana Karlovačke županije iz 2001. godine, dane su mogućnosti razvoja poljoprivrede, a posebice obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kroz odredbe za izgradnju farmi na većim površinama poljoprivrednog zemljišta, uključujući u taj koncept razvoja i mogućnost bavljenja seoskim turizmom. Na tome tragu su i odredbe Zakona o prostornom uređenju iz 2013. godine koje omogućuju izgradnju van granica građevinskih područja za osobne potrebe na parcelama većim od 20 ha, a za potrebe seoskog turizma na česticama većim od 2 ha, sa čime će trebati uskladiti odredbe prostornih planova koje se odnose na gradnju van građevinskih područja naselja.

Poljoprivredna proizvodnja na području Karlovačke županije ima velike resursne rezerve poljoprivrednom zemljištu. Kako se radi o načinu korištenja prostora koji generira očuvanje kultiviranog krajobraza ali i o značajnoj gospodarskoj grani koja je npr. za područje Karlovačke županije u 2018. godini privukla preko 150 miliona kuna potpora, od kojih je preko 100 mil. kn isplaćeno fizičkim osobama, odnosno OPG-ovima, jasno je da se kroz nastavak poticanja poljoprivredne proizvodnje i uključivanje što veće površine poljoprivrednog zemljišta u sustav poticajnih mjera mogu očekivati najveći prostornih efekti u smislu demografske obnove prostora i očuvanja krajobrazne raznolikosti, odnosno krajobraznog identiteta prostora.

Jedno od najznačajnijih područja djelovanja institucija EU, kako u smislu obuhvata zajedničke pravne stečevine, tako i u smislu udjela u EU proračunu, predstavlja Zajednička poljoprivredna politika. Jedan od tri zacrtana cilja Zajedničke poljoprivredne politike je konkurentnost poljoprivrede, a dostizanje tog cilja predviđeno je Programom ruralnog

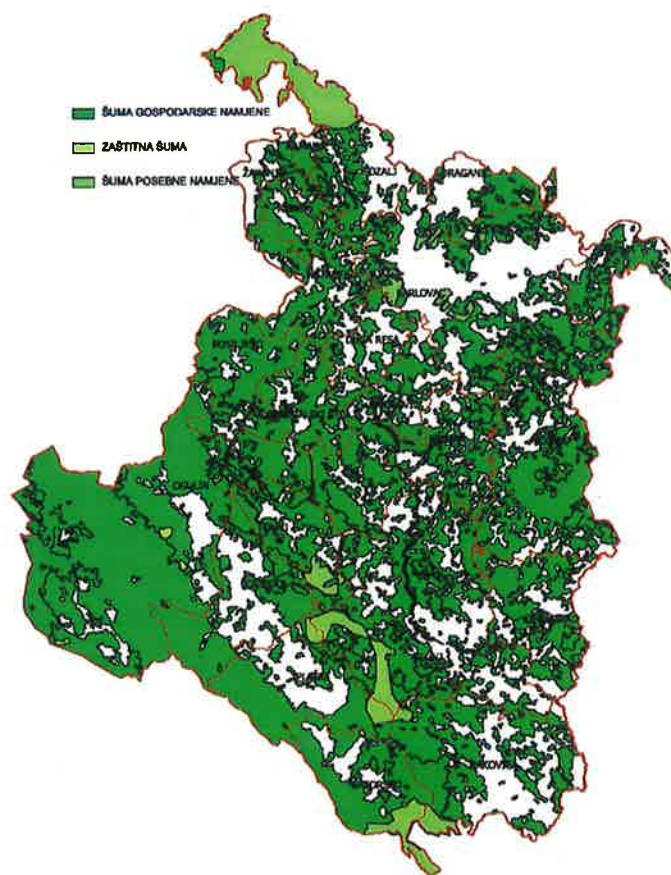
razvoja za razdoblje 2014.-2020.. Ruralnim ili mješovitim područjima u RH smatraju se sve jedinice lokalne samouprave osim Grad Zagreb, Grad Split, Grad Rijeka i Grad Osijek. Razvoj ruralnih područja jedan je od ključnih razvojnih prioriteta kako RH tako i EU. Tri cilja Zajedničke poljoprivredne politike su:

- konkurentnost poljoprivrede;
- održivo gospodarenje resursima;
- uravnotežen razvoj ruralnih područja.

3.2. Šumarstvo

Podaci o šumskim površinama na području Karlovačke županije variraju od izvora do izvora (PPKŽ, DZS, Izvješće o stanju u prostoru RH, CLC), Podatak iz Corine Land Cover baze o površini od 190.074,15 ha iz 2012. godine u odnosu na podatak o 225.046,64 ha površine dobiven analizom prostornih podataka prostornih planova ukazuje na uznapredovali proces sukcesije šume na neobrađenim poljoprivrednim površinama. Kako te promjene na terenu nisu evidentirane u službenim evidencijama, može se procijeniti da je preko 60% površine Karlovačke županije pokriveno šumama.

Prema namjeni šume mogu biti gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom. Važnost šuma u svijetu raste, ne samo zbog njihovih mnogostrukih koristi, već i zbog njihove uloge u klimatskim promjenama. Evidentiranim šumama i šumskim zemljištem u RH gospodari se na temelju šumskogospodarskih osnova, koje se donose za razdoblje od 10 godina.

Kartogram Il.3.3.2.1: Šume; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KŽ

Većina evidentiranih šuma je u državnom vlasništvu i njima gospodari JP "Hrvatske šume" d.o.o. Zagreb, koje na području Karlovačke županije gospodari površinom od oko 150.000 ha. s prosječnim godišnjim etatom od 550.000 m³ drvne mase .

Privatne šume se prema evidencijama prostiru na površini od 51.000 ha, iz kojih se godišnje iskoristi oko 50.000 m³ drvne mase.

Karlovačka županija je prepoznala značajan šumski potencijal te korištenje biomase za daljnji razvoj lokalnog gospodarstva te Akcijskim planom energetske učinkovitosti Karlovačke županije, kao i Razvojnom strategijom Karlovačke županije 2016-2020+ potiče korištenje biomase u javnim ustanovama i kod fizičkih osoba. Što je vidljivo i kroz projekte zamjene i rekonstrukcije kotlovnica na biomasu u školama.

Analizom grafičkog dijela PPKŽ-a - površine namijenjene za poljoprivredu, utvrđeno je da se „preklapaju“ podaci, odnosno na istom prostoru nije jasno određena namjena – poljoprivreda ili šuma.

Kroz svake izmjene i dopune plana potrebno je pratiti i detaljno razgraničiti površine namijenjene za poljoprivredu od šumskih površina sukladno trenutnom stanju na terenu (DOF) te jasno planirati šumske prostore sukladno njihovom namjeni.

3.3. Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt

Karlovačka županija se u dijelu razvoja poduzetništva kroz prostorni plan opredijelila prema određivanju i razvitku zona od županijskog značaja, kao i praćenju većih zona određenih prostornim planovima uređenja gradova i općina.

Radi se o zonama određenim Programom poticanja razvoja poduzetničkih zona u razdoblju 2008. – 2012. za Karlovačku županiju, gdje se proizvodne građevine – industrijske i obrtničke zone (gospodarske zone I, K) površine veće od 25,00 ha (ukupne površine 715,7ha) smatraju zonama od važnosti za Županiju.

U izvještajnom razdoblju izrađena je 2018. godine stručna podloga za razvitak poduzetničkih zona u Karlovačkoj županiji, koja je izvršila ocjenu trenutnog stanja razvitka poduzetničkih zona u Karlovačkoj županiji, kriterijima koji proizlaze iz Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/13, 114/13, 41/14, 57/19), Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17), Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (NN 29/18) te ostalih zakonskih i podzakonskih akata relevantnih za poduzetničke zone, kako slijedi:

1. Postojanje odluke od strane jedinice lokalne samouprave o osnivanju zone;
2. Postojanje Studije (pred)izvodljivosti za poduzetničku zonu, sastavni dio koje je i analiza potražnje;
3. Upravljanje poduzetničkom zonom;
4. Kategorizacija poduzetničkih zona prema veličini ukupne površine;

5. Kategorizacija poduzetničkih zona prema tipu aktivnosti koje se obavljaju unutar poduzetničke zone;
6. Kategorizacija poduzetničkih zona prema intenzitetu aktivacije raspoložive površine poduzetničke zone;
7. Visina dosadašnjih ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona;
8. Broj poslovnih subjekata prisutnih u poduzetničkoj zoni;
9. Broj zaposlenih u poduzetničkoj zoni;
10. Planirana ulaganja u poduzetničke zone do kraja 2020. godine;
11. Kategorizacija poduzetničkih zona prema razvojnim skupinama indeksa razvijenosti

Tablica 31: Konačna rang lista poduzetničkih zona u Karlovačkoj županiji

R.br.	Naziv JLS	Naziv poduzetničke zone	Broj bodova	Rang
1.	Karlovačka županija	Poduzetnička zona Korana d. o. o.	36	1
2.	Grad Ozalj	Poduzetnička zona Lug	32	2
3.	Grad Ogulin	Poduzetnička zona Ogulin	30	3
4.	Grad Slunj	Industrijska zona Gornje Taborište	26	4
5.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Jug Mala Švarča	25	5
6.	Općina Žakanje	Poslovna zona Žakanje	25	5
7.	Općina Josipdol	Vojarna II Oštarije	21	6
8.	Općina Rakovica	Poduzetnička zona Grabovac	19	7
9.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Gornje Mekušje	18	8
10.	Općina Draganić	Poduzetnička zona Draganić I	18	8
11.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Mrzlo Polje	17	9
12.	Grad Ogulin	Poduzetnička zona Ogulin (11-5)	17	9
13.	Općina Cetingrad	Poduzetnička zona Batnoga	17	9
14.	Općina Krnjak	Gospodarska zona Krnjak i Krnjački Grabovac	17	9
15.	Općina Netretić	Radna zona Maletići	17	9
16.	Općina Tounj	Poduzetnička zona Vrtača	17	9
17.	Grad Karlovac	PZ Banija-Ilovac	15	10
18.	Grad Karlovac	PZ Banija-Ilovac II	15	10
19.	Grad Duga Resa	Poduzetnička zona Šeketino Brdo	14	11
20.	Općina Bosiljevo	Poslovna zona Bosiljevo	14	11
21.	Općina Ribnik	Zona gospodarske djelatnosti Dednjak	14	11
22.	Općina Lasinja	Gospodarsko-proizvodna zona Lasinja	13	12
23.	Općina Josipdol	Poduzetnička zona Vrbica Oštanje	13	12
24.	Grad Duga Resa	Poduzetnička zona Gornje Mrzlo Polje Mrežničko	11	13
25.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Mahične	11	13
26.	Općina Generalski Stol	Zona gospodarske namjene	11	13
27.	Općina Plaški	Bivša tvornica sulfatne celuloze (Bf)	11	13
28.	Općina Rakovica	Poduzetnička zona Irinovac	11	13
29.	Općina Tounj	Poduzetnička zona Kamenica	11	13
30.	Općina Tounj	Poduzetnička zona Zdenac	11	13
31.	Općina Vojnić	Gospodarsko-proizvodna zona Kolarić	11	13
32.	Grad Slunj	Zona male privrede	10	14
33.	Općina Barilović	Poslovna zona Cerovac Barilovički	10	14
34.	Općina Saborsko	Gospodarsko-poslovna zona Krčići	10	14
35.	Općina Saborsko	Gospodarsko-poslovna zona Lug	10	14
36.	Općina Žakanje	Poslovna zona Bubnjarci	10	14
37.	Grad Slunj	Poslovna zona K3	9	15
38.	Grad Slunj	Poslovna zona K4	9	15
39.	Općina Plaški	Bivša vojarna Muratovo Brdo (Bf)	9	15
40.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona kod Mrežničkog Briga	7	16
41.	Grad Ogulin	PZ Ogulin (11-2)	7	16
42.	Grad Ogulin	PZ Jasenak (11-4)	7	16
43.	Općina Barilović	Poslovna zona Leskovac Barilovički	7	16
44.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Gradac Selce	7	16
45.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Skakavac	6	17
46.	Općina Kamanje	Poduzetnička zona Šelebajke	6	17
47.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Donje Mrzlo Polje Mrežničko	5	18

R.br.	Naziv JLS	Naziv poduzetničke zone	Broj bodova	Rang
48.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Zvečaj	4	19
49.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Drežnik	4	19
50.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Hmetić	4	19
51.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Novac	4	19
52.	Grad Ogulin	PZ Zagorje (11-3)	4	19
53.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Vinica	2	20
54.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Šebetino Brdo II	1	21
55.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Belajska Vinica	1	21
56.	Grad Duga Resa	Gospodarska zona Lišnica	1	21

Izvor: Provedena višekriterijska analiza i obrada autora

Analiza gospodarskih zona polazi od teze da su proizvodne i poslovne zone jedan od ključnih preduvjeta razvoja domaćeg gospodarstva za neposredna ulaganja. Bez pripremljenih i uređenih gospodarskih zona nemoguće je osigurati dobre uvjete poslovanja perspektivnih gospodarskih djelatnosti kao ni stvoriti preduvjete za korištenje bespovratnih sredstava EU za provedbu razvojnih programa.

Obradeno je ukupno 56 poduzetničkih zona ukupne površine 1.374,29 ha, od kojih je u vlasništvu JL/RS 227 ha (30,57+107,83RH+83,63privat+5,7ostalo), poduzetnicima je prodano 94,79 ha, 33,6 ha je rezervirano za infrastrukturne koridore te je krajem 2017. godine za prodaju poduzetnicima bilo na raspolaganju 86,85 ha. U vlasništvu RH je još 123,5 ha zona, dok je najveći dio od 74,43% površine poduzetničkih zona u privatnom vlasništvu.

Od analiziranih 56 poduzetničkih zona, krajem 2017. godine, 37 zona ukupne površine 654,58 ha nije bilo u funkciji, 14 je bilo inicijalno aktivirano (do 1/3 zone), a 5 zona je bilo aktivirano u veličini od 1/3 do 2/3 površine. Za 7 aktivnih i 7 neaktivnih zona planirana su daljnja ulaganja, dok za ostale zone JLS nemaju planove ulaganja.

Zaključno, utvrđena je rang lista poduzetničkih zona na području Karlovačke županije, odnosno utvrđene su zone sa najvećim potencijalom za lokalni i regionalni razvoj, sukladno gospodarskom i socijalnom okruženju i trendovima, kao smjernice za donošenje daljnjih odluka o razvoju pojedinih zona, obzirom na resurse kojima JL/RS raspolažu i uvažavajući činjenicu realnih mogućnosti njihova opremanja infrastrukturom.

U eventualne planove za sufinanciranje ulaganja u poduzetničke zone, svakako se preporuča razmotriti poduzetničke zone rangirane od 7.-10. pozicije u višekriterijskoj analizi. To su:

R.br.	JLS	Naziv poduzetničke zone	Bodovi	Rang	Razvojna skupina
8.	Općina Rakovica	Poduzetnička zona Grabovac	19	7	5
9.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Gornje Mekušje	18	8	7
10.	Općina Draganić	Poduzetnička zona Draganić 1	18	8	4
11.	Grad Karlovac	Poduzetnička zona Mrzlo Polje	17	9	7
12.	Grad Ogulin	Poduzetnička zona Ogulin (11-5)	17	9	5
13.	Općina Cetingrad	Poduzetnička zona Batnoga	17	9	1
14.	Općina Krnjak	Gospodarska zona Krnjak i Krnjački Grabovac	17	9	1
15.	Općina Netretić	Radna zona Maletići	17	9	3
16.	Općina Tounj	Poduzetnička zona Vrtača	17	9	2
17.	Grad Karlovac	PZ Banija-Ilovac	15	10	7
18.	Grad Karlovac	PZ Banija-Ilovac III	15	10	7

Zbog poštivanja načela ujednačenog regionalnog razvoja, posebno se preporuča razmotriti intervencija Županije u poduzetničku infrastrukturu jedne ili više općina sa iznimno niskim indeksom razvijenosti, uz zadovoljavanje jednog ili više dodatnih uvjeta. U gornjem to slučaju to se odnosi na: PZ Batnoga u općini Cetingrad, Gospodarsku zonu Krnjak i Krnjački Grabovac u općini Krnjak, Poduzetničku zonu Vrtača u općini Tounj i radnu zonu Maletići u Općini Netretić. Samo u iznim slučajevima, kad je to zaista društveno opravdano, preporuča se intervencija u poduzetničke zone sa manje od 10 bodova, koje zauzimaju rang 38.-56. U višekriterijskoj analizi.

U postupku Izmjena i dopuna PPKŽ treba kroz planske smjernice i odredbe omogućiti daljnji razvoj perspektivnih poduzetničkih zona, kao i poduzetničkih zona čiji razvoj omogućuje ujednačeni regionalni razvoj. Isto tako, treba provesti Zakonom definiranu odredbu, da „Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za koje u roku od sedam godina od dana njegova određivanja nije donesen urbanistički plan uređenja ili do kojeg nije izgrađena osnovna infrastruktura, prestaje biti građevinsko područje“, a za koje provođenje rok počinje 2020. godine.

3.4. Područja posebne namjene

Područja posebne namjene na području Karlovačke županije su zone od interesa za Republiku Hrvatsku namijenjene za obranu i obrambene funkcije. U odnosu na prethodno izvješće, došlo je do smanjenja površina posebne namjene u dijelu Grada Ogulina od 14,64 ha, gdje je jedno područje izgubilo status područja posebne namjene i predano na čuvanje JLS. Neovisno od navedenoga, još uvijek se više od 50% površina posebne namjene RH nalazi na području Karlovačke županije, prvenstveno zahvaljujući vojnom poligonu „E. Kvaternik“.

NAZIV JLS	POSEBNA NAMJENA (ha)
Grad Karlovac	607,43
Grad Duga Resa	-
Grad Ogulin	-
Grad Ozalj	-
Grad Slunj	12139,43
Općina Barilović	277,51
Općina Bosiljevo	-
Općina Četingrad	-
Općina Draganić	-
Općina Generalski Stol	-
Općina Josipdol	1904,34
Općina Kamanje	-
Općina Krnjak	92,97
Općina Lasinja	-
Općina Netretić	-
Općina Plaški	274,33
Općina Rakovica	5.196,82
Općina Ribnik	-
Općina Saborsko	1.838,29
Općina Tounj	1.875,66
Općina Vojnić	-
Općina Žakanje	-
UKUPNO	24.206,78

Kartogram i tablica XI.: Područja posebne namjene; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KŽ

3.5. Turizam, sport i rekreacija

Karlovačka županija sa svoje tri turističke mikroregije – pokupskom, kordunsko-plitvičkom i ogulinskom, nakon Zagreba najjača je turistička destinacija kontinentalne Hrvatske, kako po broju ostvarenih noćenja, tako i po ukupnim prihodima ostvarenim u turizmu.

U izvještajnom razdoblju izrađena je Analiza stanja i strategija razvoja turizma Karlovačke županije do 2025. godine.

Analiza je ukazala da se Karlovačka županija, unatoč svojim povoljnim predispozicijama u vidu strateškog geografskog položaja, dobre prometne povezanosti te bogate resursne osnove, nalazi na početku svoga turističkog razvoja. Kao resursna i atrakcijska osnova Županije identificirano je kulturno i povijesno nasljeđe vidljivo u ostacima dvoraca, utvrda, postovima muzeja te prirodnim resursima, gdje se danas kao primarni motiv dolaska smatraju:

- Slatkovodni akvarij Aquatika u Karlovcu (otvoren u listopadu 2016. godine)

- Vodeničarsko naselje Rastoke
- Baraćeve špilje i stari grad Drežnik
- Rijeka Mrežnica
- Značajni krajobraz Petrova Gora
- Ivanina kuća bajke u Ogulinu

Osim što navedenim atrakcijama nedostaje dodatnog sadržaja za posjetioce, nekonkurentni su i smještajni kapaciteti u Županiji,

U kontinentalnom dijelu Hrvatske, ukoliko izuzmemo grad Zagreb kao zasebnu turističku destinaciju, brojem dolazaka i ostvarenih noćenja u 2017. godini (334.196 dolazaka i 576.070 noćenja) i dalje prednjači Karlovačka županija, najuspješnija destinacija kontinentalnog turizma u Hrvatskoj sa 15% dolazaka i 13% noćenja, uz zadržavanje od 1,7 noćenja, što je pak kraće u odnosu na kontinentalnu Hrvatsku, gdje zadržavanje traje 2,2 dana.

77% ukupnih noćenja ostvaruje se u ljetnim mjesecima, a 18% noćenja ostvaruje se u hotelima, 33% u privatnom smještaju te 29% u kampovima.

Identificirane su najznačajnije turističke atrakcije od međunarodnog i nacionalnog značaja:

- Rastoke
- Vojni kompleks Turanj
- Stari grad Dubovac
- Aquatika
- Ivanina kuća bajki
- Ogulin ponor
- Stari grad Ozalj
- Gradski muzej Karlovac

Za navedene atrakcije treba kroz prostorno planske dokumente osigurati kvalitetan pristup te način uređenja atrakcije koji će omogućiti njezinu kvalitetnu interpretaciju, bez ugrožavanja temeljnih vrijednosti same atrakcije.

Ukupno za područje svih potencijalnih destinacija treba osigurati planske uvjete za razvoj deficitarne turističke infrastrukture (jahače staze, kupališta i pristaništa za čamce, biciklističke staze, odmorišta, tematski parkovi)

Smještajni kapaciteti (postelje) u izvještajnom razdoblju su značajno porasli (do 23% godišnje) i danas na području Županije imamo preko 8.500 kreveta, od kojih je od kojih je preko 2/3 u kampovima i privatnom smještaju, dok je udio hotelskog smještaja manji od 10%.

Za potrebe razvoja novih smještajnih kapaciteta potrebno je osigurati planske uvjete za izgradnju alternativnih oblika smještaja (robinzonski turizam, glamping, renovacija mlinica i sl.).

Od 127 turističkih zona, ukupne površine 963,64 ha, samo su 4 zone iskorištene više od 50%:

- Jasenak, Ogulin (neaktivna)
- Grabovac cestovno selo, Rakovica
- TN Korana, Rakovica
- Rekreativski sadržaji, Ribnik

Od ostalih planiranih zona samo je manji broj u djelomičnoj funkciji.

Turističke zone od interesa za Županiju planirane PPKŽ utvrđene su kao izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene površine veće od 25 ha, a koje se detaljno razgraničuju prostorno planskom dokumentacijom niže razine, kako slijedi:

- zona Donje Dubrave T2 (Grad Ogulin)	89 ha
- zona Donje taborište – Gornji Nikšić T2 (Grad Slunji)	37 ha
- zona Podcetin T2 (Općina Cetingrad)	29 ha
- zona Drežničko Selište T1 (Općina Rakovica)	36 ha
- zona Grabovac T2 (Općina Rakovica)	48 ha
- zona Čatrnja T2 (Općina Rakovica)	42 ha

Za ugostiteljsko turističke zone manje od 25 ha (prije 10 ha), površine se određuju PPUO/G.

* Analiza stanja i strategija razvoja turizma Karlovačke županije do 2025. godine

Kako veći dio ugostiteljsko turističkih zona nije priveden namjeni, kroz naredne izmjene Prostornog plana Županije, ali i PPUO gradova i općina, potrebno je provesti odredbu da „Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za koje u roku od pet godina od dana njegova određivanja nije donesen urbanistički plan uređenja ili do kojeg nije izgrađena osnovna infrastruktura, prestaje biti građevinsko područje“, čime bi se razvoj mogao usmjeriti na manji broj kvalitetno uređenih zona.

NAZIV JLS	UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA NAMJENA Planirano PPKŽ (ha)
Grad Karlovac	-
Grad Duga Resa	-
Grad Ogulin	105,72
Grad Ozalj	-
Grad Slunj	79,97
Općina Barilović	-
Općina Bosiljevo	-
Općina Cetingrad	26,55
Općina Draganić	-
Općina Generalski Stol	-
Općina Josipdol	-
Općina Kamanje	-
Općina Krnjak	-
Općina Lasinja	-
Općina Netretić	42,61
Općina Plaški	-
Općina Rakovica	127,19
Općina Ribnik	-
Općina Saborsko	-
Općina Tounj	-
Općina Vojnić	-
Općina Žakanje	-
UKUPNO	382,04

Tablica XIII: Ugostiteljsko
- turistička namjena; Izvor: Prostorni
plan Karlovačke županije

dokumentacija ZPU KŽ

PPKŽ-om su utvrđene izdvojene zone športske namjene, od interesa za RH, prikazane u grafičkom dijelu plana. Posebnih odredbi ili smjernica za ostale sportske građevine PPKŽ nije utvrdio. Nadalje, prostornim planovima uređenja gradova i općina dodatno je planiran veliki broj izdvojenih zona športske namjene (R) primano za lokalne potrebe.

PPKŽ-om je utvrđeno da je izgradnja zdravstvenih i rekreacijskih objekata moguća i izvan građevinskih područja, temeljem smjernica i kriterija definiranih PPUG/o-ima, za što više ne postoji uporište u važećem Zakonu o prostornom uređenju, te će navedene odredbe trebati izmijeniti i uskladiti sa Zakonom.

PPKŽ-om su utvrđene građevine od interesa za državu, športske namjene:

- HOC Bjelolasica - centar za zimske sportove;
- Mašnik - golf igralište;
- Jezero Sabljaci - centar za vodene sportove – veslanje;
- Ogulin - Vučić selo – rekreacijski centar/zimski sportovi.

Većina od nabrojanih lokacija nije u funkciji, gdje je najistaknutija HOC Bjelolasica, dok je djelomična realizacija provedena u organizaciji lokalne zajednice.

Stoga je buduće zone športske namjene potrebno vezati uz razvoj turizma u cjelini, a kroz kvalitetnu prostorno plansku analizu, uz uvažavanje odredbi zaštite prirode, okoliša i kulturnih dobara, osigurati dodatne lokacije športske namjene vezanih uz vodene športove i kupanje te adrenalinske sportove.

Na temelju detaljnih analiza treba definirati Program razvoja sportskih zona, uvažavajući činjenicu realnih mogućnosti njihova opremanja infrastrukturom. Pri tome treba uvažiti Zakonom definiranu odredbu da „Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za koje u roku od sedam godina od dana njegova određivanja nije donesen urbanistički plan uređenja ili do kojeg nije izgrađena osnovna infrastruktura, prestaje biti građevinsko područje“.

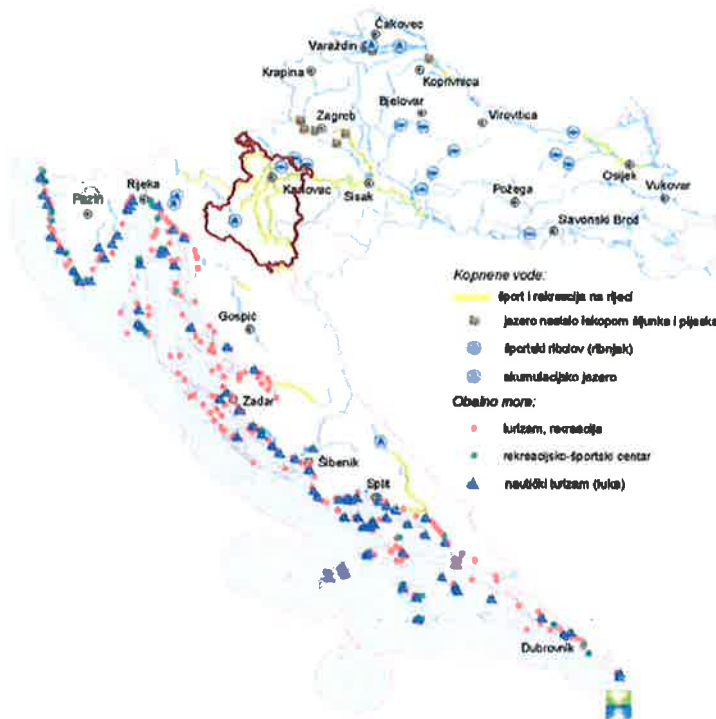
NAZIV JLS	SPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA	
	postojeće (ha)	planirano (ha)
Grad Karlovac	-	-
Grad Duga Resa	-	-
Grad Ogulin	88,38	799,28
Grad Ozalj	-	-
Grad Slunj	-	-
Općina Barilović	-	-
Općina Bosiljevo	-	-
Općina Cetingrad	-	-
Općina Draganić	-	-
Općina Generalski Stol	-	46,56
Općina Josipdol	-	-
Općina Kamanje	-	-
Općina Krnjak	-	97,25
Općina Lasinja	-	-
Općina Netrečić	-	-
Općina Plaški	-	-
Općina Rakovica	-	-
Općina Ribnik	-	-
Općina Saborsko	-	-
Općina Tounj	-	-
Općina Vojnić	-	-
Općina Žakanje	-	-
UKUPNO	88,38	943,29

Tablica XIII: Sportsko-rekreacijska namjena;
Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije,

dokumentacija ZPU KŽ

Kartogram VI: Sportsko-rekreacijska namjena; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KŽ

Kartogram VII: Lokacije na vodama za sport, kupanje i rekreaciju; Izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

3.6. Iskorištavanje mineralnih sirovina

Mineralne sirovine predstavljaju prirodni resurs od interesa za Republiku Hrvatsku, te imaju njezinu osobitu zaštitu i mogu se iskorištavati isključivo pod uvjetima i na način propisan Zakonom o rudarstvu (NN 56/13, 14/14, 52/18, 115/18 i 98/19) i Strategiji gospodarenja mineralnim sirovinama RH (2008. godine). Sve mineralne sirovine vlasništvo su RH. Za RH osobito gospodarsko značenje imaju: arhitektonsko – građevinski kamen na obalnom području RH, posebno na otocima, tehničko – građevinski kamen kontinentalnog dijela u blizini velikih gradova i gradilišta velike infrastrukture i građevinski pijesak i šljunak u porječju i drugim lokalitetima u blizini gradova i druge velike potrošnje radi izgradnje. Posebno gospodarsko značenje sve više imaju energetske mineralne sirovine - ugljikovodici (nafta i prirodni plin) i geotermalna voda. Do 2019. godine sve jedinice lokalne samouprave dužne su za svoja područja izraditi Rudarsko – geološke studije (s postojećim i potencijalnim ležištima mineralnih sirovina) koje moraju biti u skladu sa Strategijom gospodarenja mineralnim sirovinama RH.

Kartogram VIII: Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina;
Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Građevine eksploatacije mineralnih sirovina su građevine od važnosti za Državu.

PPKŽ-om su utvrđene površine za 36 lokacija za eksploataciju raznih vrsta mineralnih sirovina (ukupne površine oko 1.052,59 ha), koje su u grafičkom dijelu prikazane sa 438,22 ha postojećih i 606,49 ha planiranih površina za eksploataciju mineralnih sirovina. Nadalje je PPKŽ-om utvrđeno da će se za eksploatacijska polja keramičke gline u Vojniću (Basarovac, Ivošević gaj, Kokirevo i Mazalica), površine oko 300,00 ha, način korištenja utvrditi PPUO-om. Ograničeno je otvaranje novih (PPKŽ neplaniranih) eksploatacijskih polja do donošenja karte ležišta mineralnih sirovina.

NAZIV JLS	POVRŠINE ZA ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA		
	Grafički prikaz		Odredbe za provođenje (Čl. 5.5.5.) ha
	postojeće (ha)	planirano (ha)	
Grad Karlovac	221,49	86,86	405 (87,0+41,0+155,0+46,0+76,0)
Grad Duga Resa	22,8	-	2215,0
Grad Ogulin	18,52	39,67	51,5 (2,0+9,5+9,0+25,0+4,0+2,0)
Grad Ozalj	-	-	
Grad Slunj	9,58	6,47	28(13,0+4,0+4,0+3,0+4,0)
Općina Barilović	3,17	6,11	9,5 (6,3+0,8+2,4)
Općina Bosiljevo	23,50	-	24,0
Općina Cetingrad	4,00	-	4,4
Općina Draganić	31,57	-	
Općina Generalski Stol	-	-	
Općina Josipdol	-	0,05	2,0
Općina Kamanje	-	-	
Općina Krnjak	-	11,60	14 (4,0+10,0)
Općina Lasinja	-	-	5 (2,0+3,0)
Općina Netretić	1,50	-	13,0
Općina Plaški	-	9,36	12,0
Općina Rakovica	10,94	28,16	33,0
Općina Ribnik	-	-	
Općina Saborsko	-	-	2,0
Općina Tounj	55,55	-	55,5
Općina Vojnić	44,54	397,08	10,97
Općina Žakanje	-	21,13	18,0
UKUPNO	438,22	606,49	674,87

Tablica XIV: Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija ZPU KŽ

Prema podacima Ministarstva gospodarstva, stanje rezervi mineralnih sirovina na dan 31.12. 2017. godine u Karlovačkoj županiji je slijedeće:

Ciglarska glina – 1 eksploatacijsko polje

Količine u 1 000				Količine u 1 000 m ³
EKSPLOATACIJSKE REZERVE				Otkopano u 2017.
A	B	C ₁	A+B+C ₁	
16.946	875.932	2 446.871	3 339.749	76.970

Građevni pijesak i šljunak – 1 eksploatacijsko polje

Količine u 1 000 Količine u 1 000 m ³				Otkopano u 2017.
EKSPLOATACIJSKE REZERVE				
A	B	C ₁	A+B+C ₁	
0,000	1 339,556	416,343	1 755,900	23,063

Tehničko građevni kamen – 12 eksploatacijskih polja

Količine u 1 000 Količine u 1 000 m ³				Otkopano u 2017.
EKSPLOATACIJSKE REZERVE				
A	B	C ₁	A+B+C ₁	
70,708	12 127,767	17 832,028	30 030,503	594,877

Podaci Ministarstva gospodarstva o aktivnim eksploatacijskim poljima sa koncesionarima na dan 31.12. 2017.:

KARLOVAČKA				
NAZIV EKSPLOATACIJSKOG POLJA	OZNAKA	MINERALNA SIROVINA	RUDARSKI GOSPODARSKI SUBJEKT	GRAD / OPĆINA
BARILOVIĆ	E7 70	Tehničko-građevni kamen	GMTT LEŠĆANEC vi Marijan Lešćanec Vrškovac	Općina Barilovići
BATNOGA	E7 71	Tehničko-građevni kamen	HRVATSKE ŠUME d.o.o. Zagreb	Općina Četina
BREZOVI REBAR	E11 60	Građevni pijesak i šljunak	WIENERBERGER-ILOVAC d.o.o. Karlovac	Grad Karlovac
BROD	E7 75	Tehničko-građevni kamen	DOLOMIT, Karlovac	Općina Knjajak, Općina Vojnić
GAVANI	E7 78	Tehničko-građevni kamen	GTM-GAVAN d.o.o. Ogulin	Grad Ogulin
LOŠKUNJA	E7 88	Tehničko-građevni kamen	TURKOVIĆ d.o.o. Velika Gorica	Općina Knjajak
MALI VUKOVIĆ	E7 90	Tehničko-građevni kamen	OBRT ZA PRJEVOZ I USLUGE vi Slavko Kovačević Mali Vuković	Grad Šušnj
PLAŠKARICA	E7 91	Tehničko-građevni kamen	PARON d.o.o. Zagreb	Općina Bosiljevo
POBLJENKA	E7 92	Tehničko-građevni kamen	KAMENOLOM ŽAKANJE d.o.o. Srećak	Općina Žakanje
REČICA	E9 28	Cijplarska glina	WIENERBERGER-ILOVAC d.o.o. Karlovac	Grad Karlovac
SMUTA	E7 95	Tehničko-građevni kamen	HRVATSKE ŠUME d.o.o. Zagreb	Grad Ogulin
TOUNJ	E7 96	Tehničko-građevni kamen	RUDAR d.o.o. Tounj	Općina Tounj
ZVEČAJ	E7 99	Tehničko-građevni kamen	ARKADA d.o.o. Duga Resa	Grad Duga Resa

Iz navedenog može se uočiti velika razlika između broja planiranih eksploatacijskih polja i broja stvarno korištenih eksploatacijskih polja, posebice u dijelu tehničko građevinskog kamena.

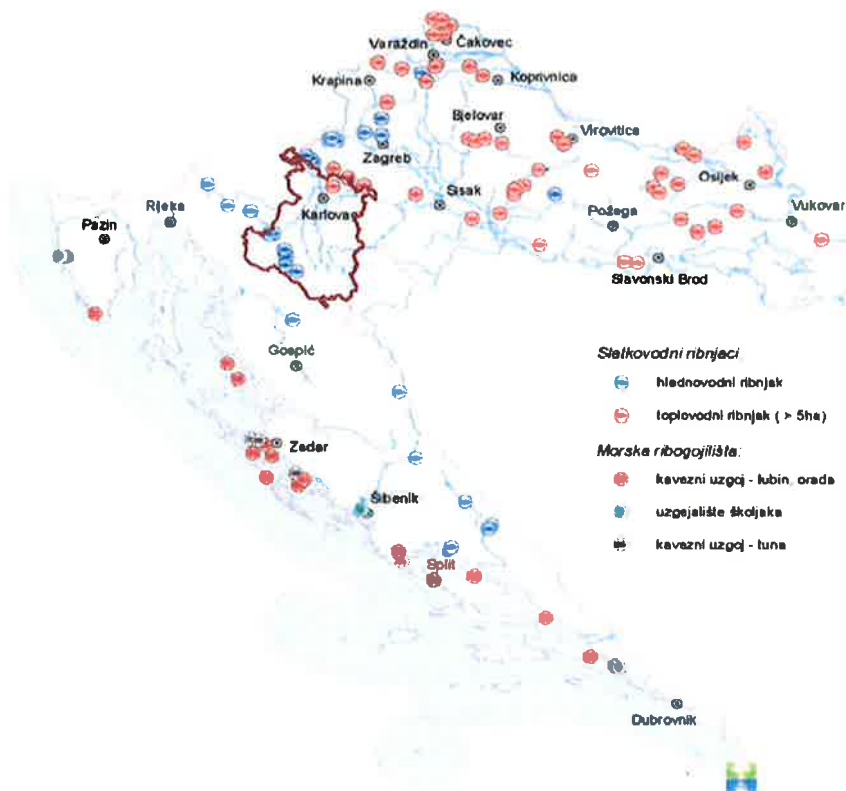
Ako se analiziraju potrebe dugoročne opskrbe pojedinim vrstama mineralnih sirovina, utvrđene eksploatacijske rezerve na korištenim eksploatacijskim poljima zadovoljavaju višegodišnju potražnju, koja se (obzirom na iskazanu eksploataciju u 2017. godini) kreće od 40 do 70 godina. Uz dodatak eksploatacijskih rezervi eksploatacijskih polja mineralnih sirovina koja trenutno nisu u funkciji, situacija bi po pitanju zadovoljenja višegodišnje potražnje bila još i povoljnija, što znači da trenutno broj i veličina eksploatacijskih polja zadovoljavaju potrebe Karlovačke županije.

Kroz izmjene i dopune PPKŽ potrebno je utvrditi stvarni status svakog eksploatacijskog polja te sukladno dugoročno očekivanim potrebama za pojedinim vrstama mineralnih sirovina osigurati prostorni razmještaj eksploatacijskih polja za pokrivanje višegodišnjih potreba za područje Karlovačke županije. Isto tako, potrebno je uskladiti grafički i tekstualni dio plana te nazivlje pojedinih lokaliteta/polja, kako bi se otklonili problemi pri ishodu akata za realizaciju.

3.7. Ribarstvo i lovstvo

Ribarstvo

Uzgoj slatkovodne ribe na području Karlovačke županije provodi se, sukladno prirodnim uvjetima, na dva načina: uzgoj hladnovodnih (salmonidnih ili pastrvskih) i uzgoj toplovodnih (ciprinidnih ili šaranskih) vrsta. U karlovačkoj županiji u 2018. godini evidentirano je 5 koncesionara na ukupno 363,52 ha ribnjaka, od toga je 363 ha šaranskih i 0,52 ha pastrvskih ribnjaka.

Kartogram IX: Toplovodni i hladnovodni ribnjaci te marikulture; Izvor: Strategija upravljanja vodama

(„NN 91/08“)

Lovstvo

Životinjski svijet Karlovačke županije uvjetovan je obilježjima klime te vegetacijskih pojaseva na području Županije. Uz obale rijeka gnijezde se mnogobrojne vrste ptica - patke, guske, vodomari, ronci, liske, čavke, prepelice, jastrebovi, sove, orao ribar, srebrna čaplja, crna roda. Također, tu žive i vidre, žabe (posebno interesantna „cretna“ žaba), kornjače, zmiје (neotrovne - bjelouška i vodenjača te otrovne - poskok i riđovka), riječne školjke i rakovi; od riba - klije, som, mrena, deverika, šaran, štuka. Od lovne divljači nalazimo divlju patku, divlju svinju, srnu, jelena, fazana, zečeve, puhove, lisice, jazavce, kune, medvjede i risa.

Na teritoriju Karlovačke županije ustanovljena su 54 zajednička županijska otvorena lovišta, koja su u zakupu lovačkih društava, fizičkih i pravnih osoba kako sa područja Karlovačke

županije tako i iz najbližeg okruženja. Ukupna površina zajedničkih lovišta Karlovačke županije iznosi 226.879 ha.

Osim navedenih, na području Karlovačke županije ustanovljena su i 22 državna lovišta, koja su u zakupu ili koncesiji fizičkih i pravnih osoba. Ukupna površina državnih lovišta iznosi 135.321 ha.

3.8. Vodnogospodarski sustavi

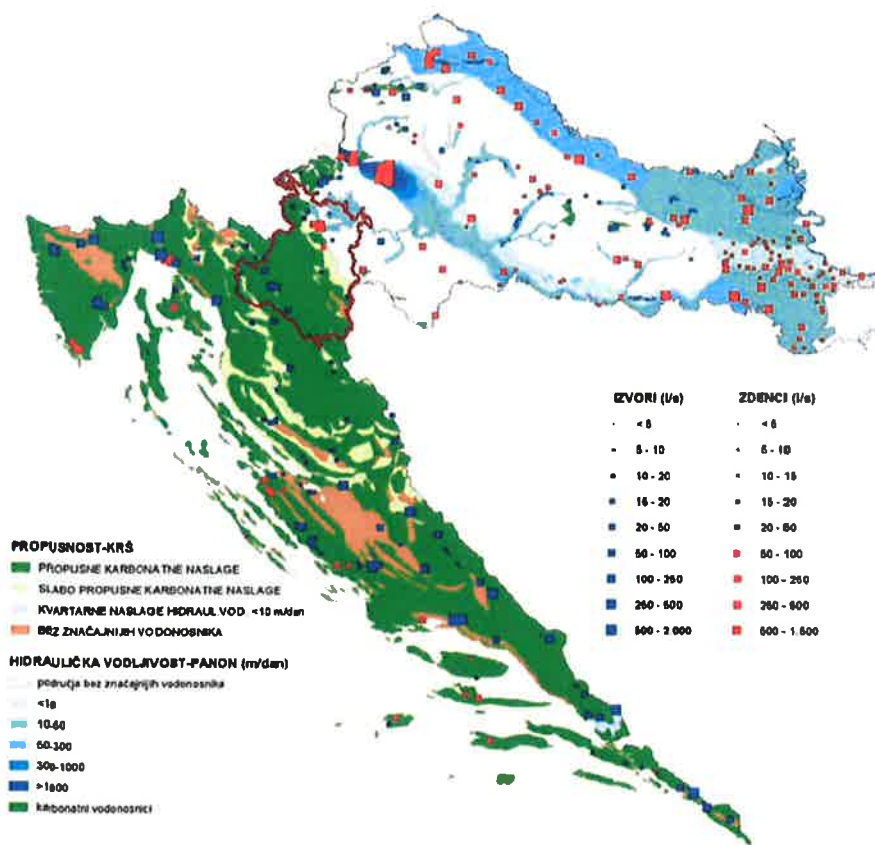
Voda je opće dobro od posebnog interesa. Zakonom o vodama (NN 66/19) uređen je pravni status voda, vodnoga dobra i vodnih građevina, upravljanje kakvoćom i količinom voda, zaštita od štetnog djelovanja voda, detaljna melioracijska odvodnja i navodnjavanje, posebne djelatnosti za potrebe upravljanja vodama, institucionalni ustroj obavljanja tih djelatnosti i druga pitanja vezana za vode i vodno dobro.

Strategija upravljanja vodama (NN 91/08) i Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima (NN 66/16), kao dugoročni planski dokumenti upravljanja vodama, doneseni temeljem prije važećeg Zakona o vodama, ostaju na snazi do stupanja na snagu strategije upravljanja vodama i plana upravljanja vodnim područjima u skladu s odredbama novog Zakona.

Područje Karlovačke županije pripada u cijelosti slivu rijeke Kupe, koja od izvora do Ozlja ima karakteristike krške rijeke, a nizvodno karakter nizinske rijeke. Ostali vodotoci također u gornjem i srednjem dijelu toka imaju karakteristike krških rijeka, a u donjem nizinskih. U krškom dijelu je specifična problematika zagađenja podzemnih voda, gdje zagađenje ima gotovo istovremeni utjecaj na kvalitetu cjelokupnog toka podzemnih voda. U nizinskom dijelu prisutan je problem poplavlivanja površina uz vodotok, što znatno ograničava korištenje velikih površina i zahtijeva regulaciju u prostoru i dodatna ulaganja prilikom svakog zahvata u prostoru (hidromelioracije, temeljenje objekata, zaštita od poplava i sl.).

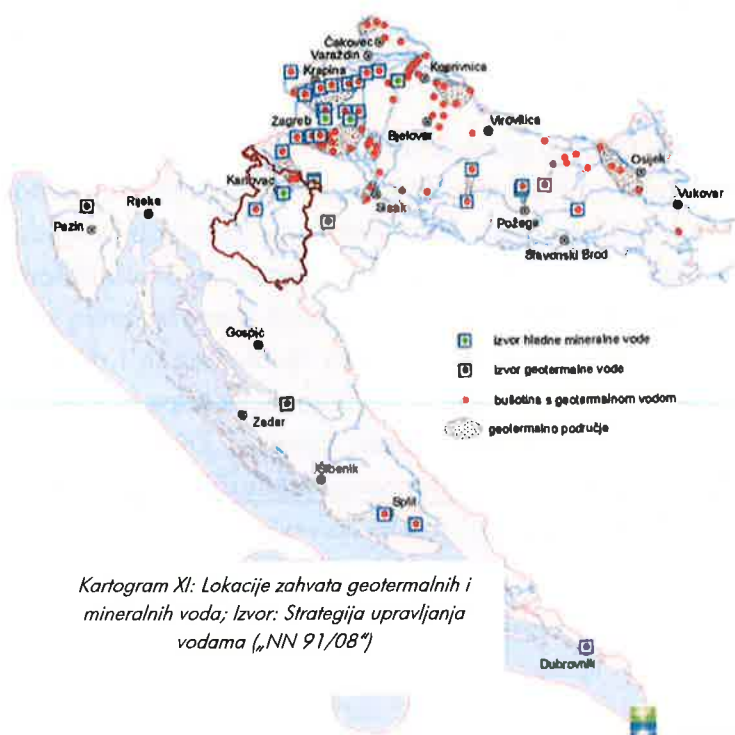
Južni dio sliva Save pripada kršu Dinarida, a izgrađuju ga dobro propusne karbonatne stijene kredne starosti, u kojima su formirani vodonosnici pukotinske poroznosti. Nizvodno od Karlovca sliv Save pripada jugozapadnom dijelu Panonskog bazena. Nепropusne paleozojske naslage izgrađuju područje Banovine. Sliv rijeke Kupe u krškom području čine podslivovi Kupe, Dobre, Mrežnice i Korane, koje se spajaju kod Karlovca, upravo na prelasku iz krškog u područje panonskog bazena.

Najveći dio sliva pripada Hrvatskoj uključujući i glavni izvor. Sliv rijeke Dobre započinje nizom manjih izvora i površinskih vodotoka na području Skrada, a nizvodno od Vrbovskog poprima formu prave rijeke. Sliv rijeke Mrežnice drenira karbonatni masiv vanjskih Dinarida prema Drežničkom, Crnac polju i Dabru. Sliv rijeke Korane formiran je u graničnom području Korduna, Like i Bosne i Hercegovine. Rijeka izvire iz Plitvičkih jezera, a zatim vrlo brzo ponire, otječući podzemljem prema nizvodnom dijelu korita rijeke Korane i dijelom prema izvorištu Klokot u slivu rijeke Une. Slivno područje donjeg toka rijeke Kupe obuhvaća Žumberak, južne padine Vukomeričkih gorica, Karlovački bazen, Petrovu i Zrinsku goru. U ovom dijelu sliva najvažnija su dva vodonosnika. Vodonosnik međuzrnske poroznosti formiran je unutar aluvijalnih naslaga Kupe i njezinih potoka, a vodonosnici pukotinske poroznosti u naslagama dolomita na Žumberku.

Kartogram X: Vodonosnici i zahvati voda za javnu upotrebu; Izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

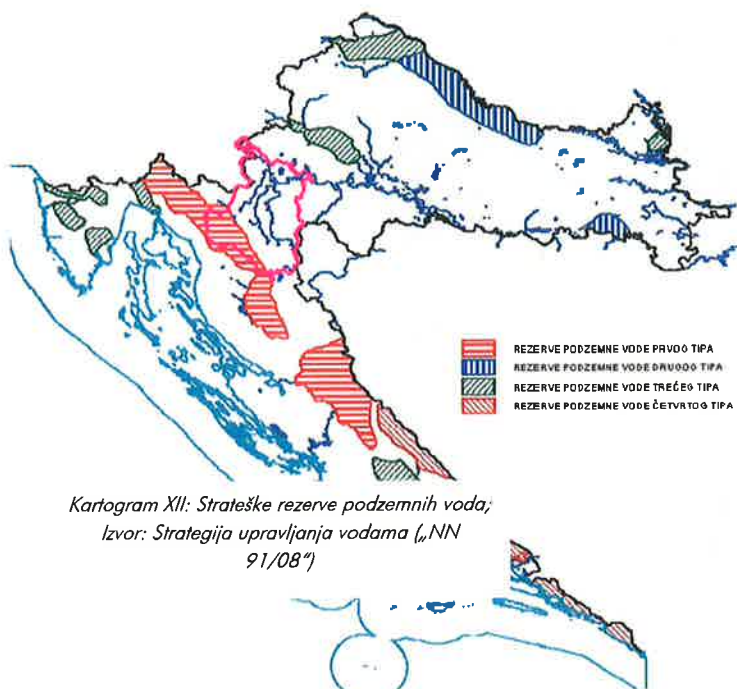
Mineralne, geotermalne i termomineralne vode razlikuju se od ostalih podzemnih voda prema količini otopljenih minerala i temperaturi. Na području Karlovačke županije nalaze se geotermijska područja na savskom slivu (Žumberak i karlovačka depresija, Lešće).

Kartogram XI: Lokacije zahvata geotermalnih i mineralnih voda; izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

Izvori mineralne vode nalaze se u području savskog sliva: Kamensko (kraj Karlovca) i Lasinja.

Strateške rezerve podzemnih voda sukladno Strategiji upravljanja vodama, dugoročno će osigurati potrebe javne vodoopskrbe za vodom na cjelokupnom području Hrvatske. Zaštita i korištenje tih rezervi prvorazredni je nacionalni interes. Ovisno o kakvoći i uvjetima zaštite, podijeljene su na četiri tipa, a u jugozapadnom dijelu Karlovačke županije, nalaze se strateške rezerve podzemnih voda PRVOG TIPA.

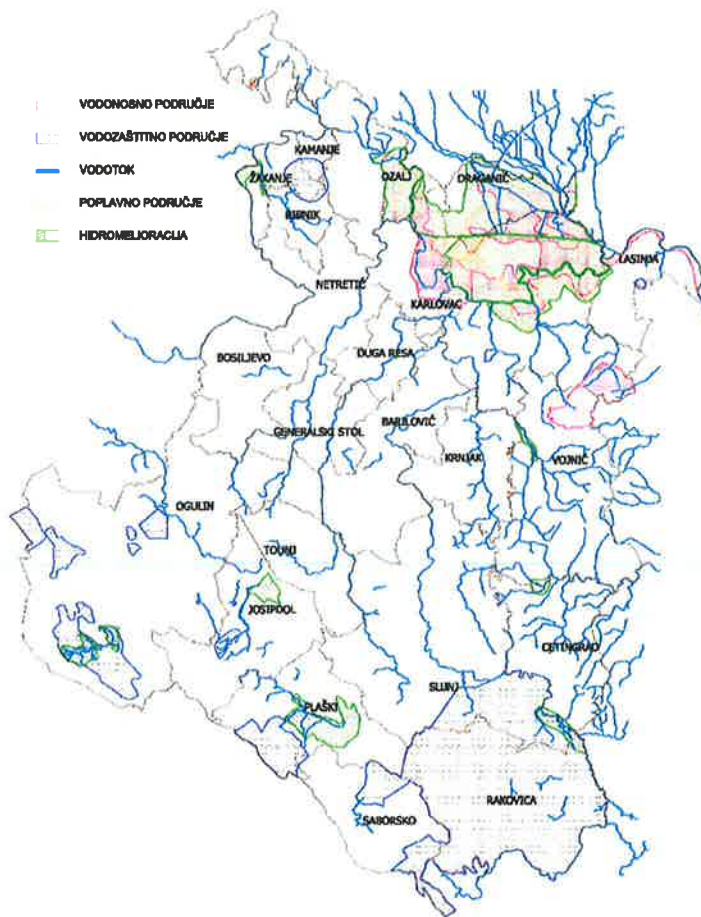

Kartogram XII: Strateške rezerve podzemnih voda; izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

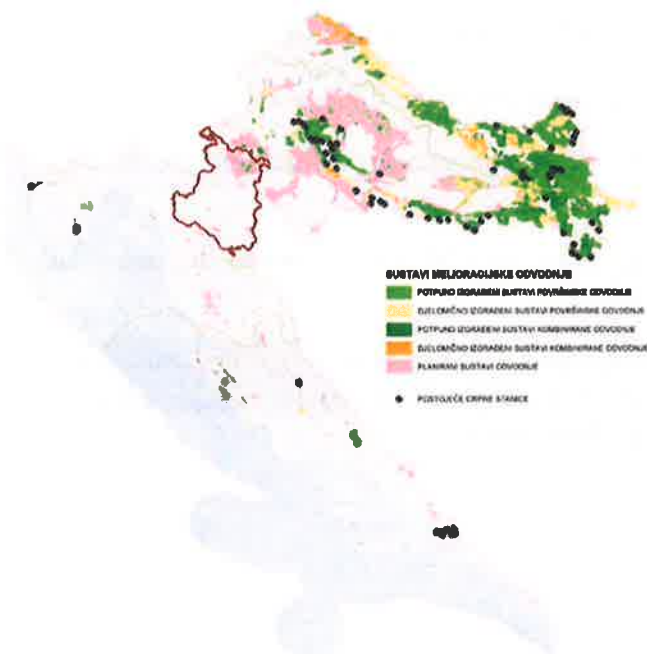
Prostornim planom Karlovačke županije definirane su:

- Hidroenergetske građevine na vodama od važnosti za Državu
 - hidroelektrane s pripadajućim građevinama (Ozalj, Gojak, Lešće, Lučica, Barilović)
- vodne građevine od važnosti za Državu:
 - sustav za obranu od poplava grada Karlovca s pripadajućim građevinama;
 - Brane s akumulacijom ili retencijskim prostorom s pripadajućim građevinama koje zadovoljavaju kriterije velikih brana
 - građevine za melioracijsku odvodnju površine 10.000 ha i više (hidromelioracijsko polje Draganić, Zorkovac – Ozaljsko polje, Srednje Pokuplje, Kupčanski šumski bazen, Plašćansko polje;
 - građevine za korištenje voda kapaciteta 500 l/se i više: vodoopskrbni sustav grada Karlovca, regionalni vodoopskrbni sustav Lička Jasenica;
 - Građevine za zaštitu voda kapaciteta 100.000 ES i više – sustav odvodnje otpadnih voda Karlovac – Duga Resa
- vodne građevine od važnosti za Županiju:
 - zaštitne i regulacijske građevine na vodama, osim građevina državnog značaja
 - brane s akumulacijom ili retencijskim prostorom, osim građevina državnog značaja,
 - vodne građevine za melioracijski odvodnju površine do 10.000 ha
 - retencija: Jamadol, Smoljanac, Ogulin i akumulacija Okić;
 - vodne građevine za navodnjavanje i drugo zahvaćanje voda kapaciteta do 500 l/s
 - vodne građevine za zaštitu voda kapaciteta do 100.000 ekvivalentnih stanovnika u dvije ili više jedinica lokalne samouprave

Sve planske elemente koji se odnose na vodnogospodarski sustav potrebno je kontinuirano provjeravati, odnosno PPKŽ u cijelosti uskladiti sa najnovijom regulativom o vodama, obzirom na značenje vode kao strateškog razvojnog resursa.

Kartogram XIII: Vodnogospodarski sustav – vodnosno područje, vodozaštitno područje, poplavno područje, hidromelioracija;
Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Kartogram XIV.: Stanje sustava melioracijske odvodnje; Izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

4. Opremljenost prostora od značaja za Karlovačku županiju

4.1. Prometna infrastruktura

Prometne poveznice na ovim prostorima su kroz povijest oblikovale njegov razvoj a i danas su još uvijek u dijelovima ili cijelosti u funkciji: rimske ceste, Karolina, Lujziana i Jozefina te željeznička pruga od Zagreba do Karlovca i Rijeke (iz 18. i 19. stoljeća), a zadnje velike promjene je donijela autocesta Zagreb-Karlovac-Rijeka, sa kasnije izvedenim spojem prema Zadru i Splitu. Od koridora europskog značaja na području Karlovačke županije prolazi Mediteranski koridor, na kojem se planiraju aktivnosti poboljšanja postojeće prometne mreže, odnosno kvalitetnijeg povezivanja luke Rijeka željezničkim i cestovnim vezama, kao i poboljšanje opskrbe alternativnim gorivima (LNG). U tijeku je projektiranje poboljšanja željezničke mreže.

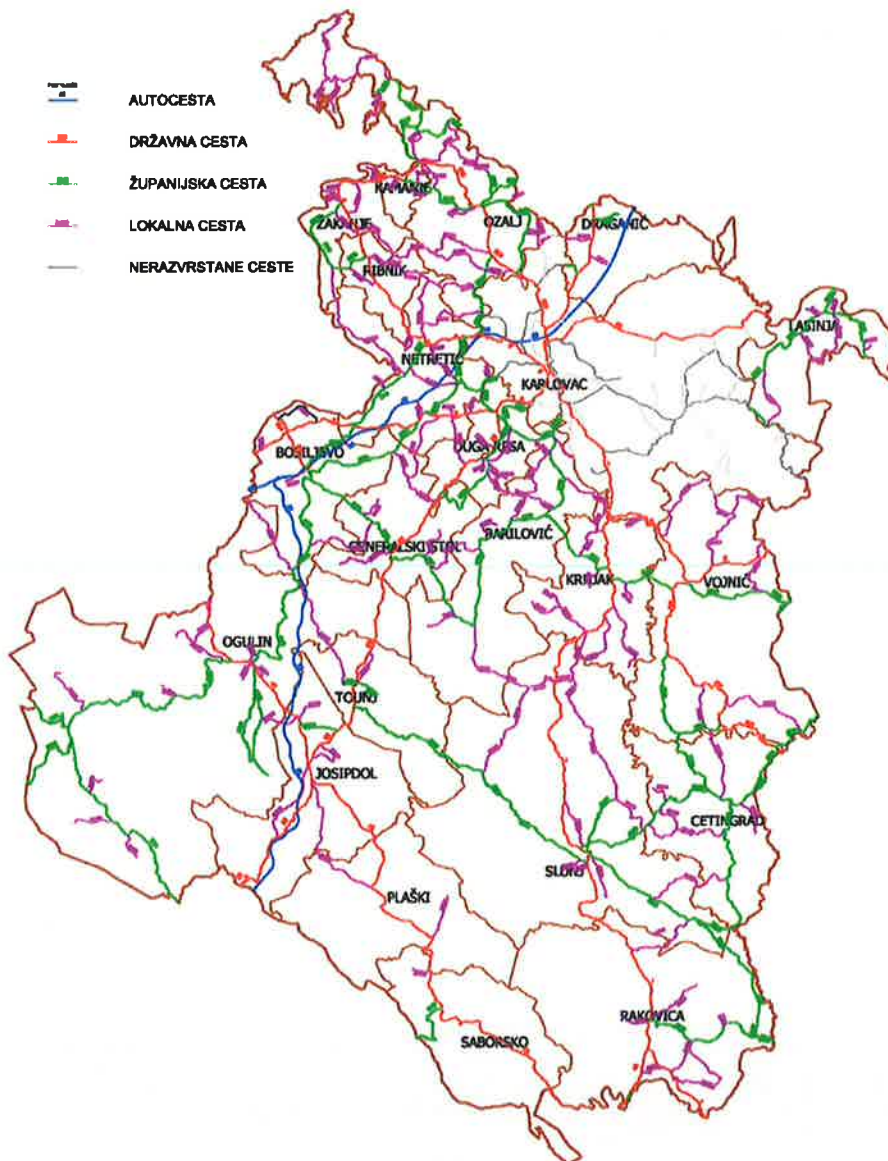
Cestovni promet

Državne, županijske i lokalne ceste čine temelj povezivanja naselja na području Karlovačke županije, kako unutar Županije, tako i prema vanjskom prostoru. Iako postoji dobra cestovna mreža, potrebno je njezino poboljšanje u smislu pristupačnosti pojedinim područjima, kako bi se prvenstveno olakšao život (preostalom) lokalnom stanovništvu, ali i drugim putnicima te omogućio turistički i gospodarski razvoj područja.

Županijska i lokalna cestovna mreža mora ojačati područje održavanja kako bi se poboljšala njihova pristupačnost. Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/18) duljine razvrstanih cesta na području Karlovačke županije su:

Kategorija ceste	Dužina u km	Gustoća Km/km ²	Udio u ukupnoj mreži javnih cesta %
AUTOCESTE-A1, A6	83,3	0,023	5
DRŽAVNE CESTE	383,2	0,097	26
ŽUPANIJSKE CESTE	498,78	0,161	33
LOKALNE CESTE	559,82	0,189	36
UKUPNO	1.492,4		100

Tablica II.4.4.1.1: Duljina i udio cesta u Karlovačkoj županiji; Izvor: Hrvatske Ceste, ŽUC Karlovac,

Kartogram XV: Cestovna mreža u Karlovačkoj županiji;
Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

U izvještajnom razdoblju došlo je do prijenosa nadležnosti nad upravljanjem cestovnom infrastrukturom na područjima velikih gradova, gdje su na gradskim područjima sve ceste stavljene u nadležnost gradova.

Razvoj cestovne infrastrukture dio je ukupne prometne politike koja će se također usredotočiti na razvoj drugih vidova prometa kao i kombiniranih modela prometa, gdje cestovna infrastruktura Republike Hrvatske već ima važnu ulogu i dobre temelje za daljnji razvoj.

Zasebnu problematiku čine nerazvrstane ceste i cestovna mreža grada Karlovca u čiju su nadležnost održavanja ušle lokalne i županijske ceste (156,17 km), međutim nema točnih podataka o ukupnoj dužini nerazvrstanih cesta na području Grada Karlovca i županije.

Iako je Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine bilo planirano izmještanje državne ceste D6, od čvora Novigrad (ARZ) do Lišnice

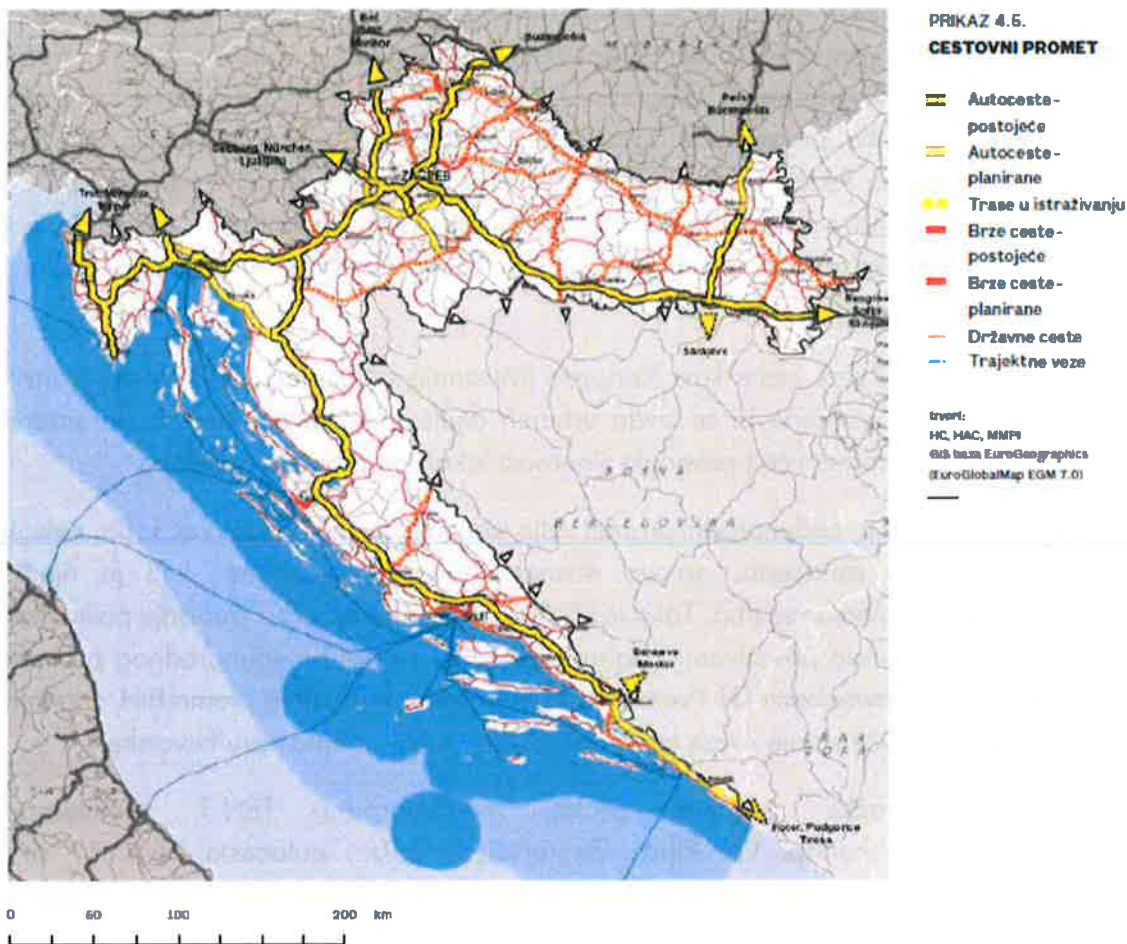
(4,31 km), u izvještajnom razdoblju to nije izvršeno te promet Slovenija – BiH koji je trebala preuzeti navedena prometnica i danas opterećuje lokalnu i županijsku cestovnu mrežu. Izgradnjom čvora Novigrad na AC Zagreb – Rijeka i pristupne ceste do čvora iz smjera GP Jurovski Brod – Metlika, preostalo je izgraditi dio od čvora Novigrad do naselja Lišnica sa spojem na D3 (Duga Resa), čime bi se izravno na autocestu priključilo i područje Duge Rese. Kao nastavak navedene prometnice je i planirana cesta Mrzlo Polje - Mostanje, koja bi u cijelosti preuzela tranzitni promet na pravcu Bosna i Hercegovina prema Sloveniji, zaobilazno oko grada Karlovca.

Izgradnjom nastavka brze ceste kroz Karlovac (Mostanje - Vukmanički Cerovac) tranzitni promet prema jugu usmjerio bi se izvan urbanih dijelova Karlovca, čime bi se smanjio pritisak na lokalne prometnice i povećala sigurnost lokalnog prometa i pješaka.

Po pitanju integracije u međunarodni promet valja istaknuti da je Hrvatska već sada, s visoko razvijenom mrežom autocesta, gotovo dosegla europske standarde kad je riječ o međunarodnim cestovnim vezama. Tako je i Karlovačka županija, kao središnje postavljena županija unutardržavnog povezivanja, dobro povezana u smislu međunarodnog prometa, a uz poboljšanje državne ceste D1 i veze prema graničnim prijelazima prema BiH, značajno bi poboljšalo postojeće stanje i veze kako prema BiH, tako i prema jugu Hrvatske.

Područjem Karlovačke županije prolazi međunarodni TEN-T Mediteranski koridor/Paneuropski koridor Vb: Rijeka–Zagreb-Budimpešta; autocesta A6 i A1 su u potpunosti izgrađene i njihovi tehnički elementi udovoljavaju najvišim europskim standardima.

Promet na dionici auto ceste između Zagreba i Karlovca u stalnom je porastu i priprema se projekt povećanja kapaciteta dogradnjom trećeg traka na dionici Zagreb-Karlovac u postojećem koridoru autoceste, kao i izgradnja novog čvora Karlovac (Selce).

Strategijom prostornog razvoja RH (NN 106/17) i Programom prostornog uređenja RH (50/99 i 84/13.) planirana je i brza cesta Sisak – Petrinja – Glina -Cetingrad - Slunja – Josipdol - A1, čiji je koridor detaljno razrađen kroz PPUG Slunja i PPUO Cetingrad kao koridor brze ceste.

Željeznički promet

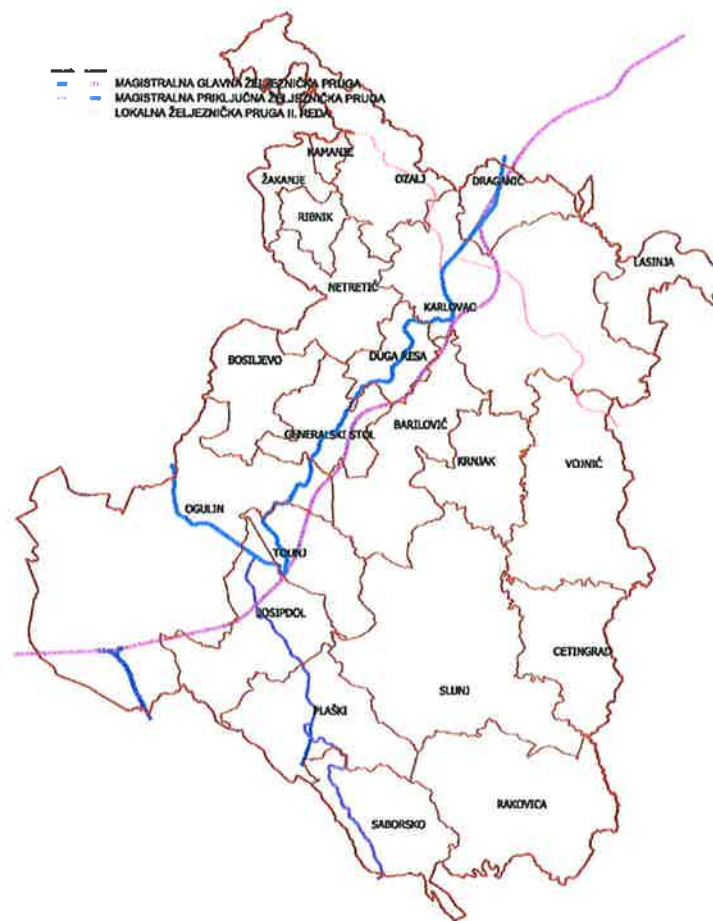
U prostoru Karlovačke županije nalaze se željezničke pruge razvrstane Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14 i 72/17):

Željezničke pruge od značaja za međunarodni promet:

- M 202 (Zagreb GK - Rijeka) dužine 79,134 km
- M 604 (Oštarije – Knin - Split) dužine 47,068 km
- M 605 (Ogulin – Krapelj) dužine 6,118 km

Željezničke pruge od značaja za lokalni promet

- L 103 (Karlovac – Kamanje - DG) dužine 28,799 km

Kartogram II.4.4.1.4: Infrastrukturni sustavi – željeznički promet; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Koridor koji spaja Zagreb i Rijeku primarno je važan za teretni promet, a koristi se i za putnički te prigradski putnički promet. Veličine putničkog prometa pokazuju da se prigradski promet najviše odvija na relaciji od Zagreba do Karlovca i Duga Rese, dok je putnički promet dalje prema Ogulinu značajno manji. Kako je ovaj dio pruge M202 jednokolosječan, to predstavlja ograničenje prometnog kapaciteta, mada se isti niti danas ne koristi u cijelosti. Očekuje se da će važnost ove pruge za teretni promet porasti srednjoročno do dugoročno, obzirom na činjenicu jačanja, odnosno proširenja luke Rijeka, koja je definirana kao osnovna hrvatska luka u sklopu TEN-T mreže. Trenutno HŽ - Infrastruktura vodi projekt izrade tehničke dokumentacije poboljšanje na navedenom koridoru i to:

1. Projekt izgradnje drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac – Goljak – Karlovac,
2. Projekt analize izgradnje nove ili poboljšanja postojeće željezničke pruge na dionici Goljak – Skradnik i dalje prema Rijeci.

Oba navedena projekta dio su velikog projekta uspostave dvokolosiječne željezničke pruge visoke učinkovitosti za mješoviti promet na Mediteranskom koridoru Budimpešta – luka Rijeka, a koji bi primarno pratio potrebe teretnog prometa luke Rijeka, odnosno dugoročno izmještene luke Rijeka na otok Krk.

Prostorno bi izgradnja potpuno nove elektrificirane dvokolosiječne željezničke pruge na dijelu od Draganića (Karlovcu) do Oštarija, kao zamjena postojeće željezničke pruge kao koridorske, značila rasterećenje okolišno najvrjednijeg prostora Županije uz rijeku Mrežnicu od tranzitnog teretnog prometa i omogućila stavljanje postojeće pruge u primarno putničku i turističku funkciju, primjerenu lokalnim potrebama i mogućnostima.

Zračni promet

Iako na području Karlovačke županije postoji više planiranih zrakoplovnih građevina, sustav organiziranog zračnog prometa ne postoji. Planiranu lokaciju za gradnju zračne luke 2C/1A kategorije u naselju Luka Pokupska potrebno je dodatno istražiti, kako bi se odredila točna lokacija za detaljnije planiranje i izgradnju.

Riječni promet

Organizirani riječni promet na području županije ne postoji, već je isti planiran državnim razvojnim dokumentima. Trenutno se planira gradnja pristaništa na rijekama na području županije u svrhu aktiviranja turističkih programa, prema posebnim propisima.

Elektroničke komunikacije

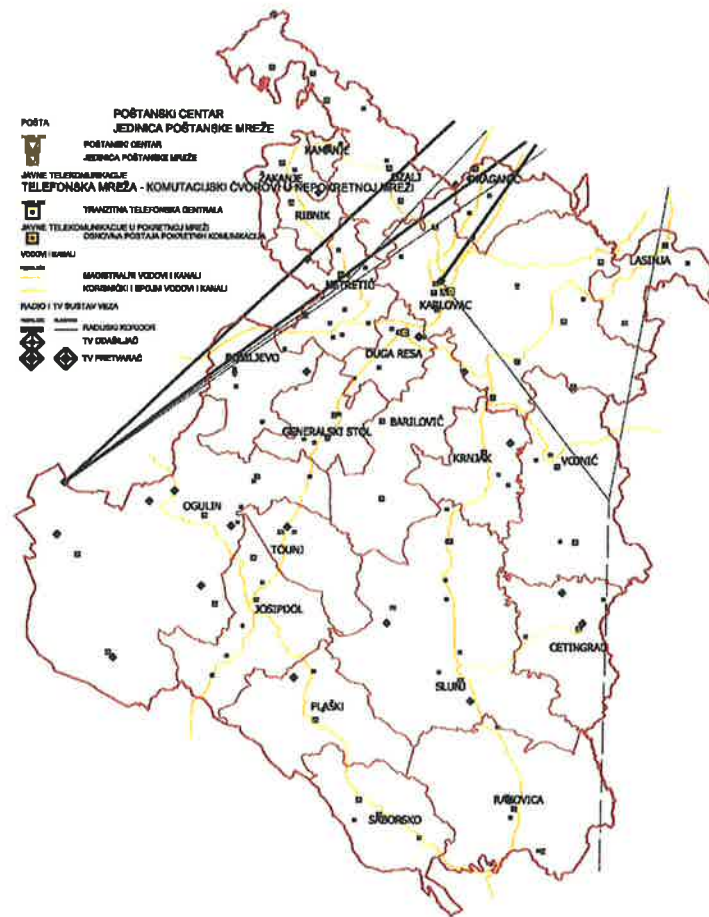
Važećim Prostornim planom Karlovačke županije planirana je mreža građevina elektroničkih pokretnih komunikacija. Generalno, mrežu karakterizira dobra pokrivenost urbanih područja te glavnih prometnih pravaca, dok su ruralna i nenaseljena područja slabije pokrivena. Za buduće razdoblje potrebno je kontinuirano revidirati planove razvoja mreže elektroničkih komunikacija, poticati pokrivenost ruralnih područja te prema okolišnim mogućnostima pratiti planove izgradnje 5G mreže kroz prostorno-plansku dokumentaciju i lokalne razvojne planove.

Prema dostavljenim podacima, na području Županije nalazi se:

- 165 baznih postaja mobilne telefonije (2015 - 145), na 134 samostalne lokacije (bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili zgradi) (2015 - 119) koje se dijele na:
 - 1. antenski stupovi u vlasništvu operatera javnih mreža pokretnih komunikacija – 71 (2015 - 70)
 - 2. antenski stupovi ostalih infrastrukturnih operatera – 10 (2015. – 11),
 - 3. antenski prihvatni na postojećim objektima – 35 (2015 – 29),
 - 4. antenski sustavi u zatvorenom – 18 (2015 - 10).

Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12 i 92/15) na prostoru karlovačke županije obuhvaćeno je 148 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih stupova.

U funkciji je i 11 lokacija odašiljačkih objekata i 9 koridora mikrovalnih veza u sustavu Odašiljača i veza, a u planu su 3 lokacije odašiljačkih objekata te 3 nova koridora mikrovalnih veza.

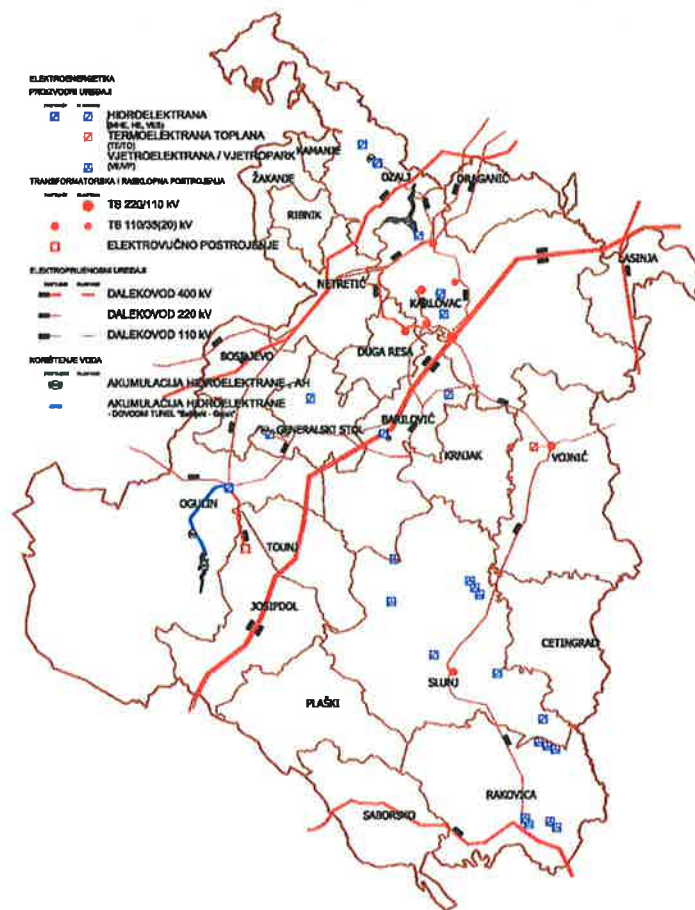
Kartogram XVI: Infrastrukturni sustavi – pošta i telekomunikacije; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

4.2. Energetski sustavi

Opskrba električnom energijom

Elektroenergetski sustav ima na području Karlovačke županije tri velika proizvodna hidroenergetska objekta (HE Gojak, HE Ozalj i HE Lešće), više manjih proizvodnih hidroenergetskih objekata (mHE Pamučna industrija Duga Resa, mHE Ilovac, mHe Mataković, mHE Križančića mlin i mHE Dabrova Dolina) te manji broj fotonaponskih elektrana, a električna energija se distribuira putem dva distribucijska sustava (područja) – ODS Karlovac i ODS Gospić.

Opskrba područja se vrši putem jednog 400 kV dalekovoda, jednog 220 kV, dva 110 kV i više 35 kV dalekovoda, gdje se preko pripadajućih transformatorskih postrojenja električna energija upušta u nisko naponsku mrežu. Distribucijska mreža, inicijalno građena na 3 naponske razine (35, 10 i 0,4 kV) planira se optimizirati na dvije naponske razine (20 i 0,4 kV), sa izravnom transformacijom 110/20 kV.

Kartogram Il.4.4.2.1: Energetski sustav – elektroenergetika; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Srednje-naponska mreža Karlovačke županije je najvećim dijelom izvedena kao nadzemna mreža. Urbani dijelovi središta gradova su izvedeni podzemnim mrežama.

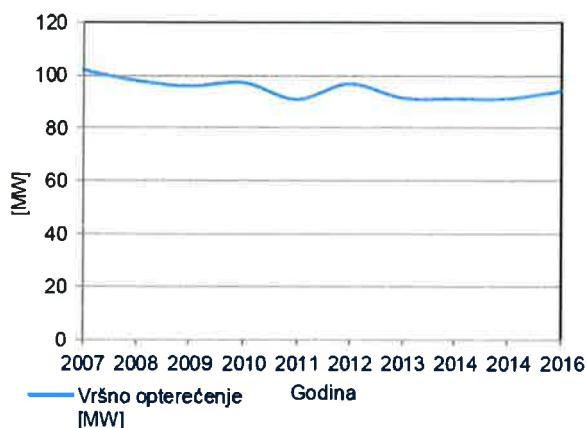
U narednom razdoblju (2027.) kao opći planirani cilj postavlja se uvođenje unificiranog srednjeg napona od 20 kV te izgradnja više 110 kV dalekovoda kao i poboljšanje kvalitete opskrbe električnom energijom postojećih kupaca. Kako godišnje vršno opterećenje na razini Elektro Karlovac stagnira, dok se za područje koje pokriva Elektra Gospić očekuje rast godišnjeg vršnog opterećenja, evidentan je prioritet u izgradnji novih kapaciteta opskrbe u južnom dijelu Županije, odnosno na području Grada Slunja i Općine Rakovica. Ujedno je uočeno ujednačavanje ljetnog i zimskog vršnog opterećenja, koje omogućuje lakše optimiziranje mreže na godišnjem nivou.

Distribucijsko područje Elektra Karlovac:

Lokalnu opskrbu pokriva preko 1200 TS 10/04 kV, od kojih je manji broj u vlasništvu većih kupaca električne energije.

Ostvarena vršna opterećenja u razdoblju 2007.-2016.

Godina	Vršno opterećenje [MW]	Godišnja promjena vršnog opterećenja [%]
2007	102,00	
2008	98,00	-3,92%
2009	96,00	-2,04%
2010	97,21	1,26%
2011	90,90	-6,49%
2012	96,78	6,47%
2013	91,51	-5,45%
2014	91,21	-0,33%
2014	91,21	0,00%
2016	93,98	3,04%

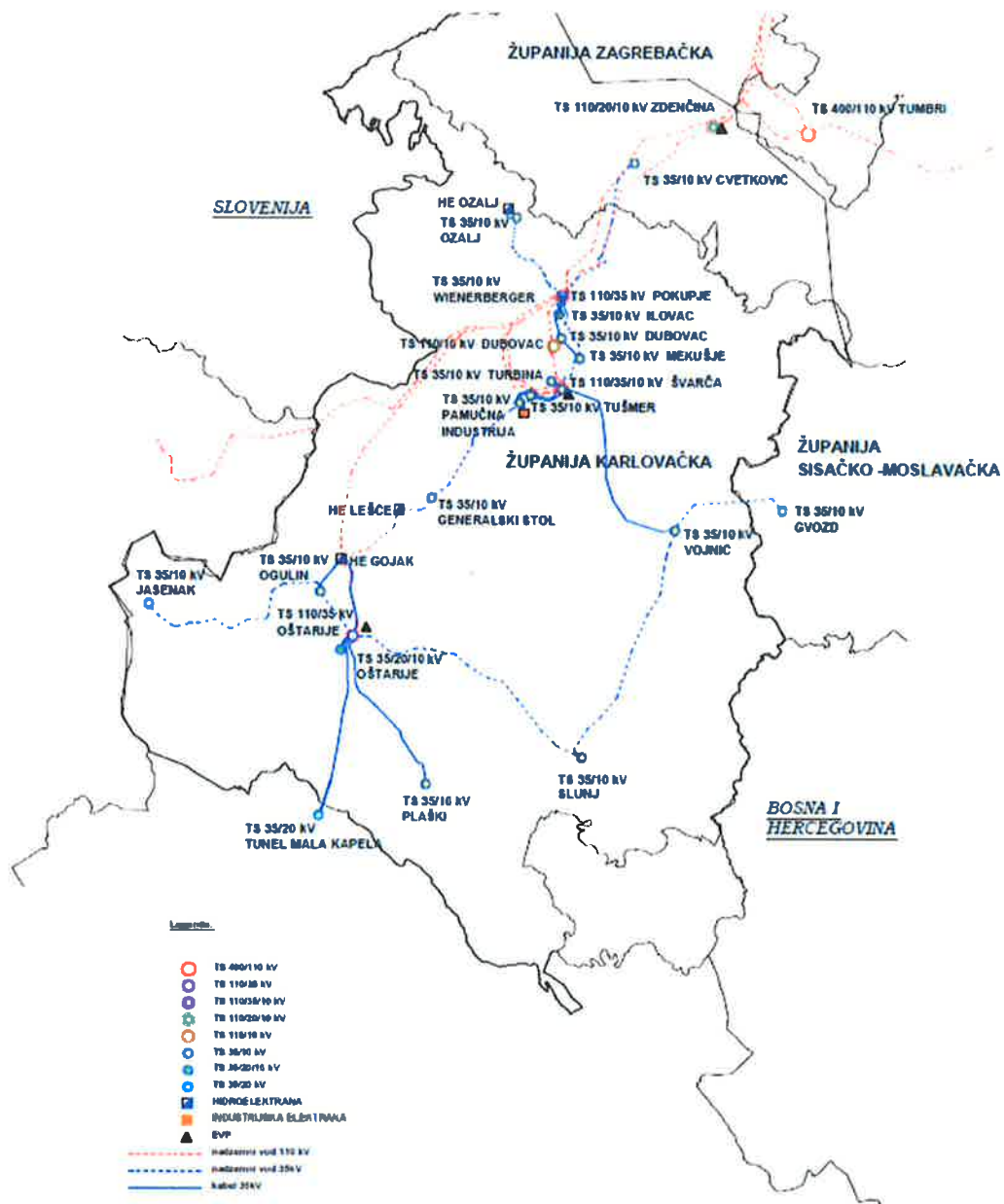

Ukupan desetogodišnji porast vršnog opterećenja: -7,86%

Tablica XV: Energetski sustav – HEP ODS Karlovac; Izvor: Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS 2018-2027

Instalirana snaga i vršna opterećenja TS 110/x kV i 35/x kV te snaga DI priključenih na srednjonaponsku mrežu na području TS u 2016. godini

NAZIV TRANSFORMATORSKE STANICE	PRIJENOSNI OMJER TRANSFORMACIJE	INSTALIRANA SNAGA (kVA)	VRŠNO OPTEREĆENJE 2016. (kVA)	RELATIVNO VRŠNO OPTEREĆENJE 2016. (%)	INSTALIRANA SNAGA DI (kW)
POKUPJE	110/35 kV	80.000	22.980,00	29%	
CVETKOVIĆ	35/20 kV	8.000	4.620,00	58%	
OZALJ	35/10 kV	16.000	6.030,00	38%	
ILOVAC	35/20 kV	8.000	8.010,00	100%	
	35/10 kV	16.000	11.640,00	73%	
DUBOVAC	35/10 kV	16.000	7.040,00	44%	
MEKUŠJE	35/10 kV	8.000	5.020,00	63%	
	35/20 kV	8.000	4.020,00	50%	
	110/10 kV	22.000	8.490,00	39%	
ŠVARČA	110/35 kV	40.000	15.531,00	39%	
	35/10 kV	8.000	8.040,00	101%	
GENERALSKI STOL	35/10 kV	8.000	2.100,00	26%	
TURBINA	35/10 kV	11.500	4.200,00	37%	
VOJNIĆ	35/10 kV	8.000	2.880,00	36%	
OŠTARJE	110/35 kV	40.000	16.580,00	41%	
	35/10 kV	8.000	3.680,00	46%	
	35/20 kV	8.000	1.410,00	18%	
OGULIN	35/10 kV	16.000	7.420,00	46%	
JASENAK	35/10 kV	5.000	540	11%	
PLAŠKI	35/10 kV	5.000	1.260,00	25%	
SLUNJ	35/10 kV	8.000	3.050,00	38%	
ZDENČINA	110/20 kV	40.000	19.610,00	49%	
DUBOVAC	110/10 kV	80.000	19.070,00	24%	

Kartogram XVII: Energetski sustav –HEP ODS Karlovac

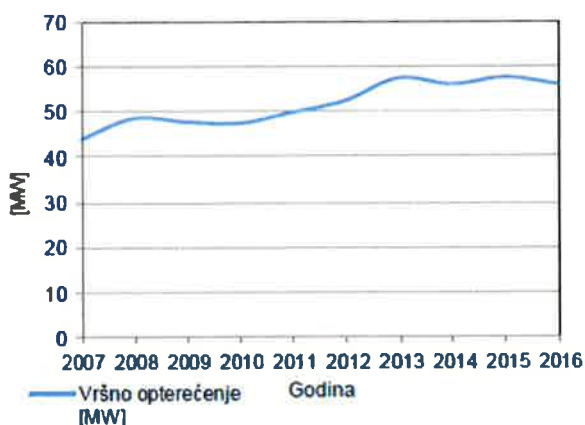
Izvor: Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS 2018-2027

Distribucijsko područje Gospić (općina Rakovica i dio NP Plitvička Jezera):

Napajaju se električnom energijom preko 35kV mreže iz TS 110/35 kV Lički Osik do TS Plitvice vodovima: DV 35 (110) kV Lički Osik – Plitvice i DV 35 kV Lički Osik – Bunić – Korenica – Plitvice. Od TS Plitvice područje općine Rakovica napaja se iz TS 35/10 Rastovača i TS 35/10 Ličko Petrovo selo.

Ostvarena vršna opterećenja u razdoblju 2007.-2016.

Godina	Vršno opterećenje [MW]	Godišnja promjena vršnog opterećenja [%]
2007	44,20	
2008	48,70	10,18%
2009	47,90	-1,64%
2010	47,60	-0,63%
2011	49,90	4,83%
2012	52,50	5,21%
2013	57,33	9,20%
2014	55,98	-2,35%
2015	57,50	2,72%
2016	55,97	-2,66%

Ukupan desetogodišnji
porast vršnog opterećenja: 26,63%

Tablica XVI: Energetski sustav – HEP ODS Gospić; Izvor: Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS 2018-2027

Slika 1. Shematski prikaz 110 kV i 30(35) kV mreže distribucijskog područja

Kartogram XVIII: Energetski sustav – HEP ODS Gospić

Izvor: Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS 2018-2027

Na području Karlovačke županije postoji i veći broj proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora, gdje je u sustavu poticaja u 2018. godini evidentirano 17 postrojenja sa ukupno instaliranom snagom od 4,2 MW, a veći broj tih investicija je u pripremi (biomasa, hidroenergija, fotonapon)

Trenutno se fotonaponske elektrane grade kao integrirane u građevinu, tako da njihovom izgradnjom nema dodatnih zahtjeva na okoliš i prostor.

Obzirom na kontinuirani nedostatak električne energije, a koja se pokriva iz uvoza, potrebno je poticati izgradnju novih izvora električne energije, posebice onih iz obnovljivih izvora.

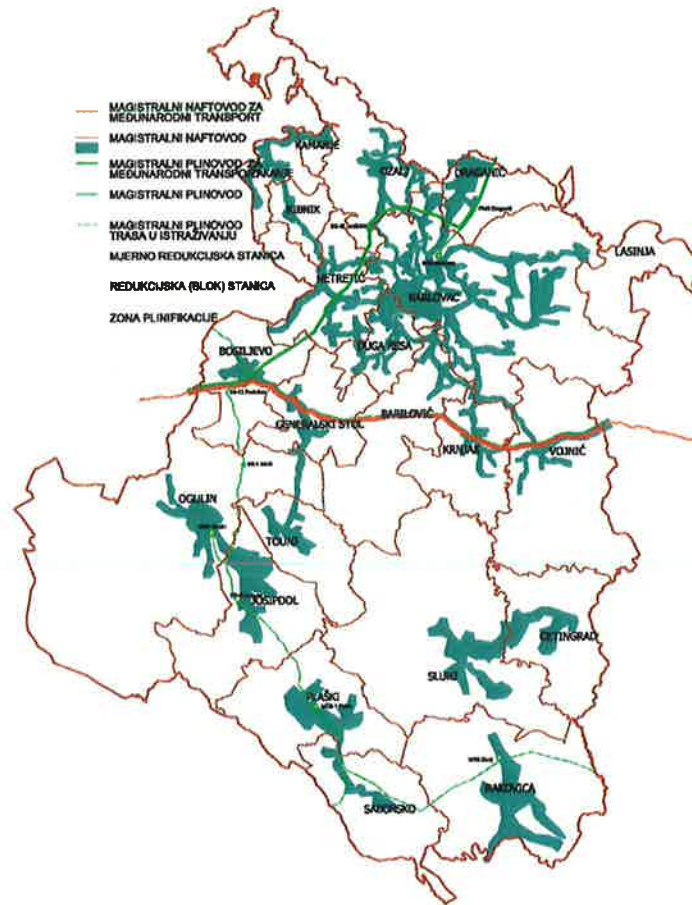
Opskrba naftom i plinom

Područjem Karlovačke županije prolazi magistralni naftovod Omišalj - Sisak i magistralni plinovodi Bosiljevo – Karlovac – Lučko i Bosiljevo – Josipdol – Gospić (Zadar, Split) sa pripadajućim lokalnim odvojcima prema Karlovcu i Ogulinu te lokalnom plinoopskrbnom mrežom na području Karlovca i Ogulina.

U okviru projekata EU JANAF – Adria planira se urediti postojeći naftovod kao naftovod od šireg EU interesa za srednju i istočnu Europu, sa planiranim aktivnostima u smislu rekonstrukcije i povećanja kapaciteta, a po potrebi i izgradnje dodatnog naftovoda Omišalj – Sisak u koridoru postojećeg naftovoda.

Izgradnja novih plinovoda vezana je na:

- dovršenje plinifikacije Karlovačke županije gdje treba opskrbiti južni dio Županije magistralnim plinovodom Plaški – Rakovica
- plinifikacija susjednog Unsko Sanskog kantona nastavnim magistralnim plinovodom Rakovica – Bihać (BiH)
- provođenje LNG projekta, gdje je planirana izgradnja novog plinovoda Zlobin – Bosiljevo – Sisak u koridoru postojećeg plinovoda, odnosno naftovoda.

Kartogram IXX: Energetski sustav – proizvodnja i cijevni transport nafte i plina; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ;

4.3. Opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda

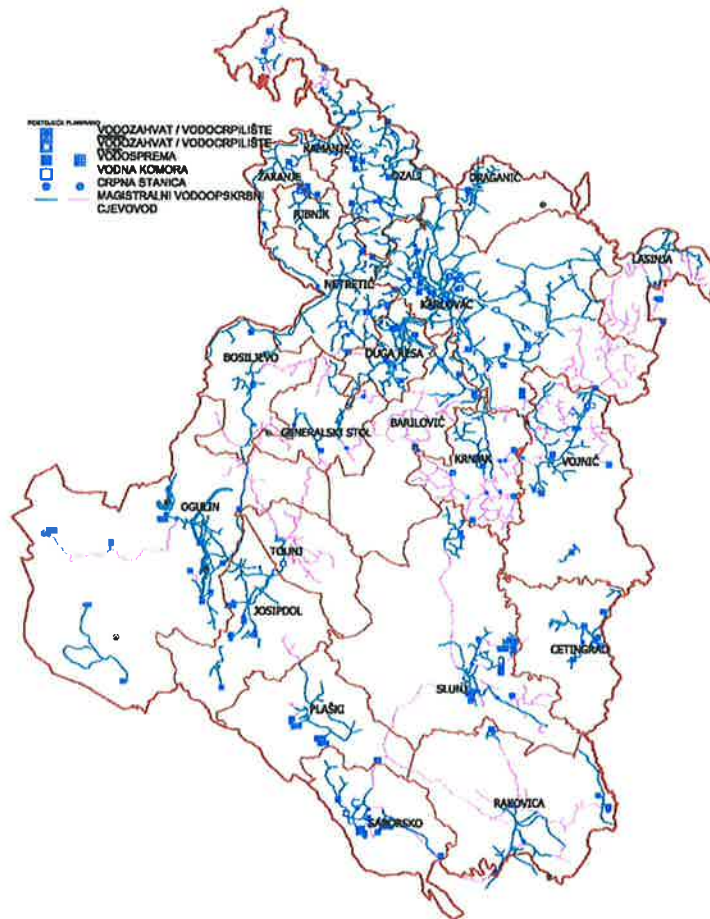
Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustavi većim dijelom su i dalje organizirani da opskrbljuju područje u okviru granica bivših općina. Preko 2.000 km vodoopskrbne mreže opskrbljuje stanovništvo županije pitkom vodom, sa potrošnjom od 50 do 140l/stanovniku/dan. Veća potrošnja vode zabilježena je u gradskim područjima Karlovca, Duga Rese i Ogulina, ali i na području Općine Rakovica, zbog velikih potreba turizma. S druge strane niske potrošnje vode uočene su na područjima s velikim udjelom povremenog stanovanja (vikendice, napuštena naselja). Za sva postojeća vodocrpilišta utvrđene su planske mjere zaštite.

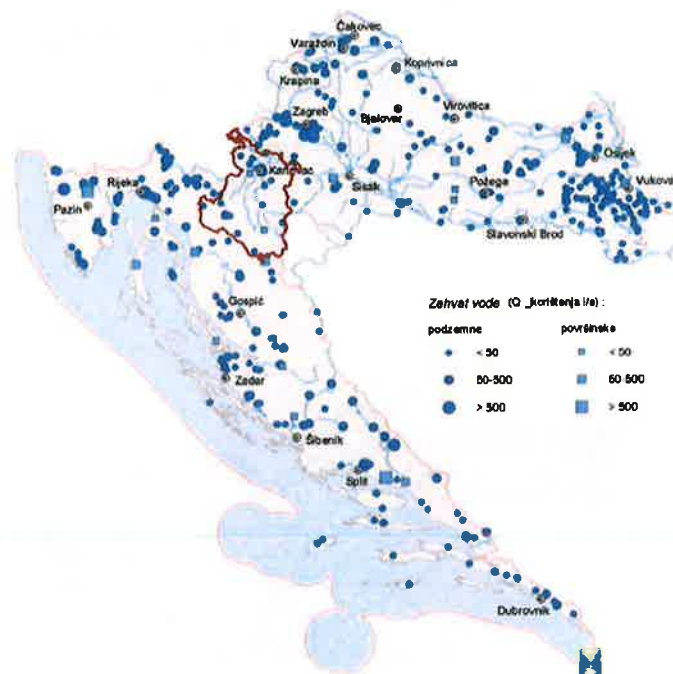
Iako kapaciteti vodocrpilišta ukupno zadovoljavaju potrebe stanovništva za vodom, upitna kvaliteta i nedostatni ljetni minimumi pojedinih vodocrpilišta posljedično su doveli do dodatnih istraživanja za utvrđivanjem novih izvorišta za vodoopskrbu, a veliki gubici u vodoopskrbnoj mreži (preko 50%) samo potenciraju problematiku nedostatnih kapaciteta izvorišta u sušnom periodu.

U izvještajnom razdoblju dovršena su istraživanja i utvrđene zaštitne zone novih vodocrpilišta na području Grada Karlovca, a u tijeku je i utvrđivanje lokacije i kapaciteta novih vodocrpilišta na području Novigrada na Dobri za potrebe vodoopskrbe Duga Rese i okolice.

Isto tako, u tijeku je izmjena dijela vodoopskrbne mreže sa ciljem smanjenja gubitaka, čime se indirektno povećava kapacitet vodoopskrbnog sustava.

Kartogram XX: Vodnogospodarski sustav - korištenje voda; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Kartogram XXI.: Prostorni raspored zahvata podzemnih i površinskih voda; Izvor: Strategija upravljanja vodama („NN 91/08“)

Nije poznata dinamika izvođenja planiranih sustava vodoopskrbe za južni dio Karlovačke županije, a za koji se sustav vodoopskrbe pokazuje kao kritičan za daljnji razvoj turističke djelatnosti kao prevladavajuće na navedenom području.

U narednom razdoblju treba očekivati uključenje svih područja bez riješene vodoopskrbe u proširenje vodoopskrbne mreže, kao i smanjenje gubitaka vode zamjenom dotrajalih i neadekvatnih cjevovoda.

Odvodnja otpadnih voda

Sustavi odvodnje otpadnih voda uspostavljeni su za područja gradskih naselja, kao i za veća izdvojena građevinska područja gospodarskih namjena u ukupnoj duljini od preko 240 km. Pri tome se odvodnja otpadnih voda vrši pretežito mješovitim sustavom odvodnje, a samo manjim dijelom i razdjelnim sustavom odvodnje. Pročišćavanje otpadnih voda riješeno je kroz više uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ukupnog kapaciteta oko 110.000 ES.

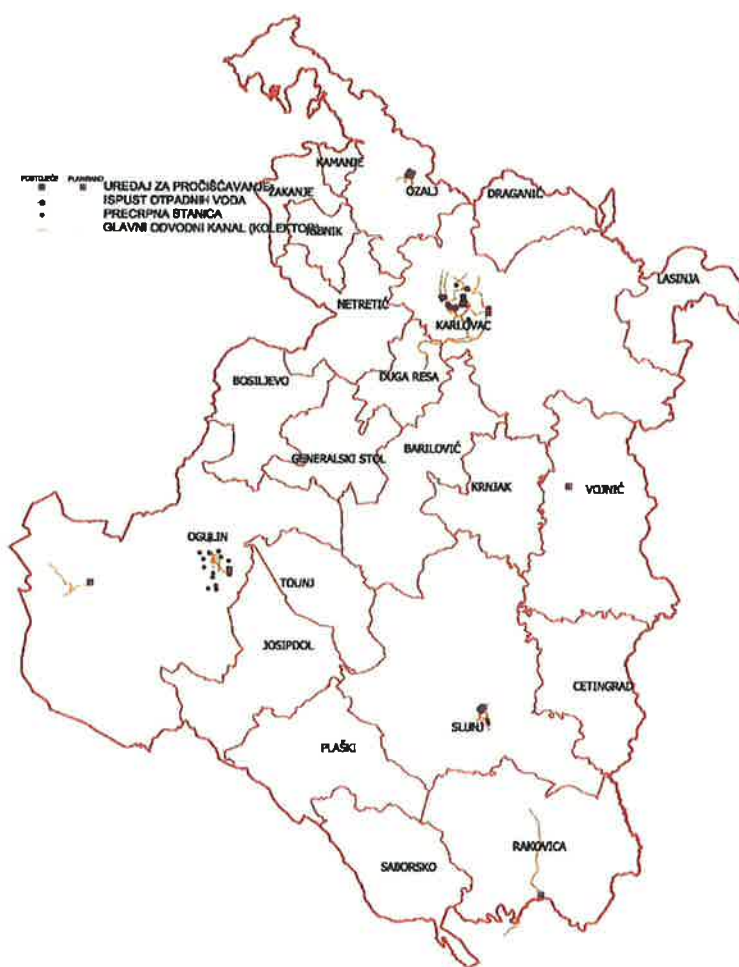
U izvještajnom razdoblju pušten je u rad uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Ozlja kapaciteta 2.000 ES, a izgrađeni su i manji dijelovi kanalizacijske mreže.

U tijeku su radovi na osiguranju planskih uvjeta izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine Žakanje.

Od urbanih i drugih područja sa značajnijom gospodarskom aktivnošću, sveobuhvatni sustav odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda nije uveden za područje grada Slunja i Općine Rakovica, što obzirom na činjenicu da je na tome području zabilježeno značajno povećanje turističkog prometa, kao i investicija u turizmu, predstavlja potencijalno značajan

okolišni, javnozdravstveni problem, ali i gospodarski problem, kako za samo to područje, tako i za područje nizvodno uz rijeku Koranu.

Veći dio ruralnog prostora nema riješenu niti odvodnju niti pročišćavanje otpadnih voda, a sa stanovišta zaštite okoliša na tim prostorima upitna je kvaliteta zbrinjavanja otpadnih voda putem septičkih jama.

Kartogram XXII.: Vodnogospodarski sustav – sustav odvodnje; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Nužna je izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na urbaniziranim područjima, kao i na područjima sa značajnijom gospodarskom aktivnošću. Potrebno je nastaviti i radove na proširenju mreže odvodnje na područja koja nemaju razvijen sustav odvodnje, kao i izvršiti zamjenu vodopropusnih i urušenih cjevovoda sa ciljem smanjenja infiltracije stranih voda u sustav odvodnje.

Riješiti problem zbrinjavanja mulja na UPOV-u.

4.4. Gospodarenje otpadom

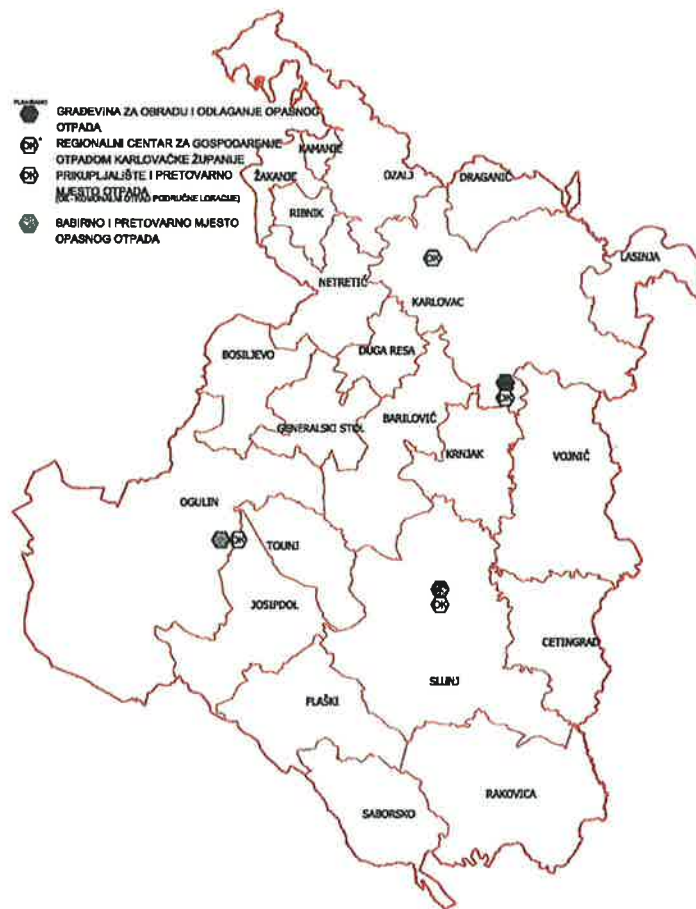
Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17 i 14/19) i Planom gospodarenja otpadom RH (NN 3/17) određen je sustav gospodarenja otpadom bez uporabe postupaka rizičnih po ljudsko zdravlje i okoliš uz korištenje vrijednih svojstava otpada.

Obaveze određene navedenim dokumentima nastavljaju se na prije važeći Zakon o otpadu i Plan gospodarenja otpadom RH 2007-2015. godine, kojim se predviđa uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Uz sanaciju i zatvaranje svih postojećih odlagališta otpada predviđa se istovremena uspostava mreže županijskih i regionalnih Centara za gospodarenje otpadom (CGO) te uvođenja sustava odvojenog skupljanja i uporabe otpada, a sve sa ciljem ostvarenja načela, ciljeva i načina gospodarenja otpadom strateških dokumenata gospodarenja otpadom.

Definirane su i građevine u okviru sustava gospodarenja otpadom kao građevine za skupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevine za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Kao građevine od državnog značaja u okviru sustava gospodarenja otpadom određeni su centar za gospodarenje otpadom, spalionica otpada i odlagalište opasnog otpada, kao građevine županijskog značaja određena su ostala odlagališta otpada i kazete za zbrinjavanje azbesta te ostale građevine kao građevine od lokalnog značaja (skladišta otpada, reciklažna dvorišta, pretovarne stanice).

Prostornim planom Karlovačke županije određene su slijedeće građevine sustava gospodarenja otpadom:

- Regionalni centar gospodarenja otpadom babina Gora sa građevinom za obradu komunalnog otpada, odlagalištem komunalnog otpada, kazetom za zbrinjavanje azbesta i mjestom prikupljanja i privremenog skladištenja opasnog otpada u svrhu prijevoza na uporabu ili zbrinjavanje
- Pretovarne stanice Ilovac, Pavlovac, Galge i Čuić Brdo kao mjesto prikupljanja i privremenog skladištenja opasnog otpada, u svrhu prijevoza na uporabu ili zbrinjavanje

Kartogram XXIII.: Gospodarenje otpadom; Izvor: Prostorni plan Karlovačke županije, dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Karlovačke županije

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom došlo je do promjena u sagledavanju statusa i uloge te same definicije reciklažnog dvorišta u odnosu na odredbe prije važećeg Zakona o otpadu. Kako je zakonska definicija imala za posljedicu sagledavanje reciklažnog dvorišta kao mjesto razvrstavanja i skladištenja otpada u prostornim planovima, danas te zastarjele prostorno planske odredbe ponekad predstavljaju otežavajući faktor prilikom namjere JLS da uredi neku lokaciju kao reciklažno dvorište, odnosno kao mjesto prikupljanja posebnih vrsta otpada. Druga krajnost je da pojedini prostorni planovi niti ne prepoznaju reciklažno dvorište kao dio sustava gospodarenja otpadom, te iz toga razloga na nekom području nije moguća njegova izgradnja.

Stoga je nužno preispitivanje svih razina prostornih planova jedinica lokalne samouprave, a kako bi se ukinula planska ograničenja za izgradnju sustava gospodarenja otpadom.

5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

Prirodna i kulturna baština

Na području Karlovačke županije nalaze se zaštićeni dijelovi prirode državnog i županijskog značenja, a u značajna područja su zaštićena kao područja ekološke mreže NATURA2000.

Ekološka mreža u Hrvatskoj je uvedena u sustav zaštite prirode još prije važećim Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05; 139/08), a važećim Zakonom o zaštiti prirode definirana je kao koherentna europska ekološka mreža NATURA2000 sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti,

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štiti kao posebno zaštićena područja provedbom plana upravljanja ili postupkom ocjene prihvatljivosti zahvata za prirodu.

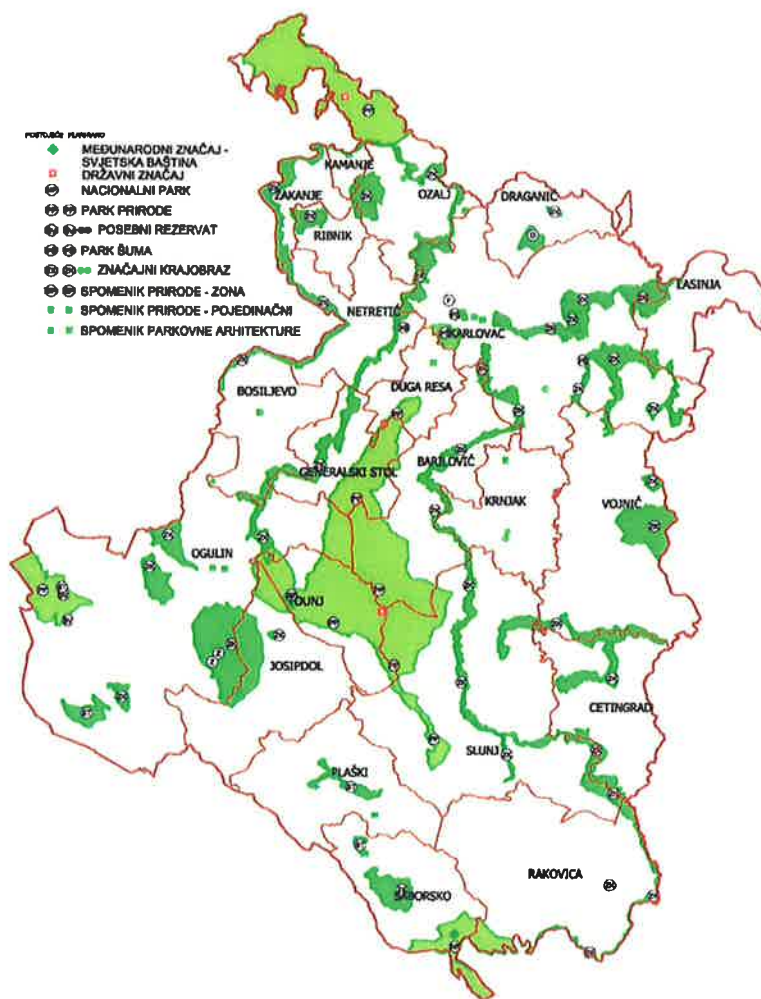
Zaštićenim dijelovima prirode, kao i područjem ekološke mreže van zaštićenog područja državnog značaja, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, upravlja županijska Javna ustanova „Natura viva“.

Kroz Prostorni plan Karlovačke županije identificirani su i za zaštitu predloženi izuzetno vrijedni dijelovi prirodne baštine, gdje se kao najvrjedniji izdvajaju planina „Bjelolasica“ te rijeka „Mrežnica“, koji su predloženi za zaštitu u rangu park prirode/regionalni park.

Ukupan prostor Županije krajobrazno je raznolik, a zbog slabe naseljenosti ima veliki udjel prirodnog i doprirodnog krajobraza sa manjim antropogenim utjecajima.

Pokrivenost šumom preko polovice površine Županije ima kao rezultat staništa ostalog velikih zvijeri – vuka, medvjeda i risa. Ekstenzivno korištenje travnjaka te nekorištenje uslijed depopulacije doprinosi povećanju površina šumskih staništa.

Od značajnijih dobara graditeljske baštine ističu se urbane cjeline gradova Karlovac, Duga Resa, Ogulin i Slunj, te više poluurbanih i ruralnih cjelina, uz mnoštvo obrambenih, civilnih i sakralnih građevina u široj okolini Karlovca. Povijesne graditeljske cjeline doživjele su snažne transformacije urbanim razvojem gradova. Veliki dio tih građevina zahtijevaju obnovu koja je kompleksna i skupa. Najbrojnija i najraznovrsnija je skupina povijesnih sklopova i građevina unutar i izvan naselja. Etnološka baština se u procesima propadanja ruralnih područja smanjila, ali je tradicijsko graditeljstvo još uvijek ostalo prepoznatljivo. Područje je bogato arheološkim lokalitetima, koja su u najvećem broju neistražena i nedovoljno prezentirana.

Kartogram XXIV: Područja posebnih uvjeta korištenja – zaštićena prostora; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

5.1. Zaštićene prirodne vrijednosti

Zaštićena područja čine okosnicu ukupne zaštite bioraznolikosti i krajobrazne raznolikosti. U odnosu na prethodno izvješće, na području Karlovačke županije je evidentirano 15 umjesto 14 zaštićenih područja površine 14.233,36 ha, odnosno 3,925 % ukupnog teritorija KŽ. Proglašenje zaštite područja Baračevih špilja 2016. godine završena su višegodišnja nastojanja da se taj prostor kvalitetno zaštititi od mogućih devastacija.

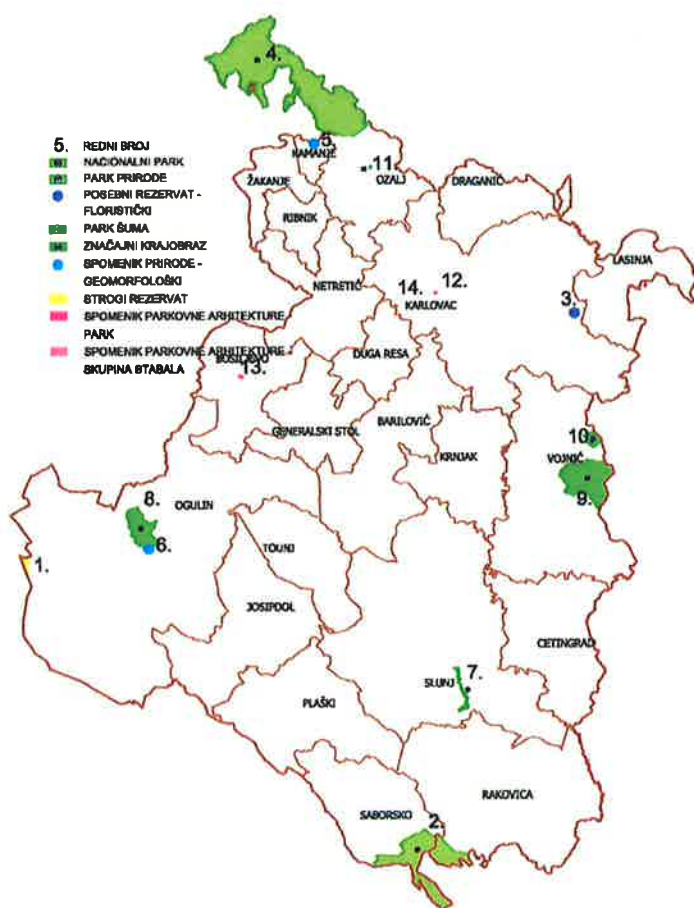
Od prirodnih dobara državnog značaja na prostoru Županije nalazi se

- dio strogog rezervata Bijele i Samarske stijene
- dio Nacionalnog parka "Plitvička Jezera"
- dio Parka prirode "Žumberak - Samoborsko gorje".

Od županijskog značenja, proglašena su slijedeća zaštićena područja:

- spomenik prirode – geomorfološki - špilja Vrlovka

- spomenik prirode – geomorfološki – Visibaba (soliterna stijena)
- značajni krajobraz Slunjčica
- značajni krajobraz Biljeg
- značajni krajobraz Petrova Gora
- značajni krajobraz Klek
- značajni krajobraz Baraćeve špilje
- posebni rezervat – floristički – cret Banski Moravci
- park šuma Ozalj (uz stari grad)
- spomenik parkovne arhitekture Marmontova aleja (skupina stabala)
- spomenik parkovne arhitekture Vrbanićev perivoj (park)
- spomenik parkovne arhitekture Bosiljevo (park uz stari grad)

Kartogram XXV: Zaštićene područja u Karlovačkoj županiji; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Ekološka mreža i NATURA 2000

Ekološka mreža/NATURA 2000 je model zaštite uveden tijekom pristupanja RH Europskoj uniji i danas je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18 i 14/19) te Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 105/15) uz zaštićena prirodna područja uvedena dodatna zaštita prirode na velikom području Karlovačke županije proglašenjem ekološke mreže, koja se ujedno smatra i područjem mreže NATURA2000, kojom se štite vrste i staništa od važnosti za EU.

Ekološku mrežu čine područja očuvanja značajna za ptice (POP) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS). Na području Karlovačke županije ekološka mreža rasprostire se na 48 područja, ukupne površine 116.518,86 ha, odnosno obuhvaća gotovo trećinu teritorija Županije.

Osim unutar šumskih ekosustava, mnogobrojna staništa i zaštićene vrste vezane su na poljoprivredne površine i njihov opstanak uvelike ovisi o poljoprivrednim aktivnostima na tim površinama. Kako se udio poljoprivrednih površina smanjuje, očekuju se aktivnosti u dijelu zaštite prirode koje bi imale za cilj očuvanje poljoprivrednih površina.

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000)			
R.Br.		Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja posebne zaštite - SPA)	Pokupski bazen	HR1000001
2.		NP Plitvička jezera	HR1000020
3.		Gorski kotar i sjeverna lika	HR1000019
4.*	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Predložena područja od značaja za Zajednicu - pSCI)	Baraćeva špilja donja	HR2000004
5.*		Božićeva špilja	HR2000066
6.*		Dumenčića špilja	HR2000026
7.*		Đutno špilja	HR2000030
8.*		Jama pod Debelom glavom	HR2001172
9.*		Jazbina jama	HR2000057
10.*		Ledenička špilja	HR2000072
11.*		Luška špilja	HR2000078
12.*		Ozaljska špilja	HR2000094
13.*		Panjkov ponor - Varićakova špila	HR2001180
14.*		Pivnica jama	HR2001162
15.*		Ponor pod Kremenom	HR2001177
16.*		Privis jama	HR2000108
17.*		Špilja pod Mačkovom dragom	HR2001156
18.*		Špilja pod Zimzelom	HR2001440
19.		Bijele i Samarske stijene	HR2001299
20.		Bjelolasica	HR2000645
21.		Brajakovo Brdo	HR2001390
22.		Brebornica	HR2001391
23.		Dolina Dretulje	HR2000609
24.		Draganićka šuma - Ješevica 1	HR2000234
25.		Drežničko polje	HR2000648
26.		Gorski kotari i sjeverna lika	HR5000019
27.		Jasenačko polje	HR2000652
28.		Jastrebarski lugovi	HR2001335
29.		Klek	HR2000591
30.		Kupa	HR2000642
		Korana	HR2001505
31.	Ličke Jesenice	HR2000654	

32.	Lug - Jasenak	HR2001432
33.	Mrežnica - Tounjčica	HR2000593
34.	Nacionalni Park Plitvička jezera	HR5000020
35.	Ogulinsko - Plašćansko područje	HR2000592
36.	Pećina - prtok Slunjičice	HR2001401
37.	Područje oko Jopića špilje	HR2001339
38.	Područje oko Kuštrovke	HR2001340
39.	Područje oko Matešića pećine	HR2001336
40.	Područje oko špilje Vrlovka	HR2001372
41.	Polje Lug	HR2000646
42.	Povremeno jezero Blata	HR2000594
43.	Radočaji	HR2001402
44.	Ribnjaci Draganići	HR2000450
45.	Slunjičica	HR2000596
46.	Vukmanić - cret	HR2001381
47.	Žumberak - Samoborsko gorje	HR2000586
Ukupno:		
47 područja; 115989,86 ha **		

* točkasti lokalitet

** površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja očuvanja značajnih za ptice i Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove te zona međusobnih preklapanja pojedinih Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove

Tablica XVII: Područje ekološke mreže RH u Karlovačkoj županiji; Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode

5.2. Značajnosti krajobraza

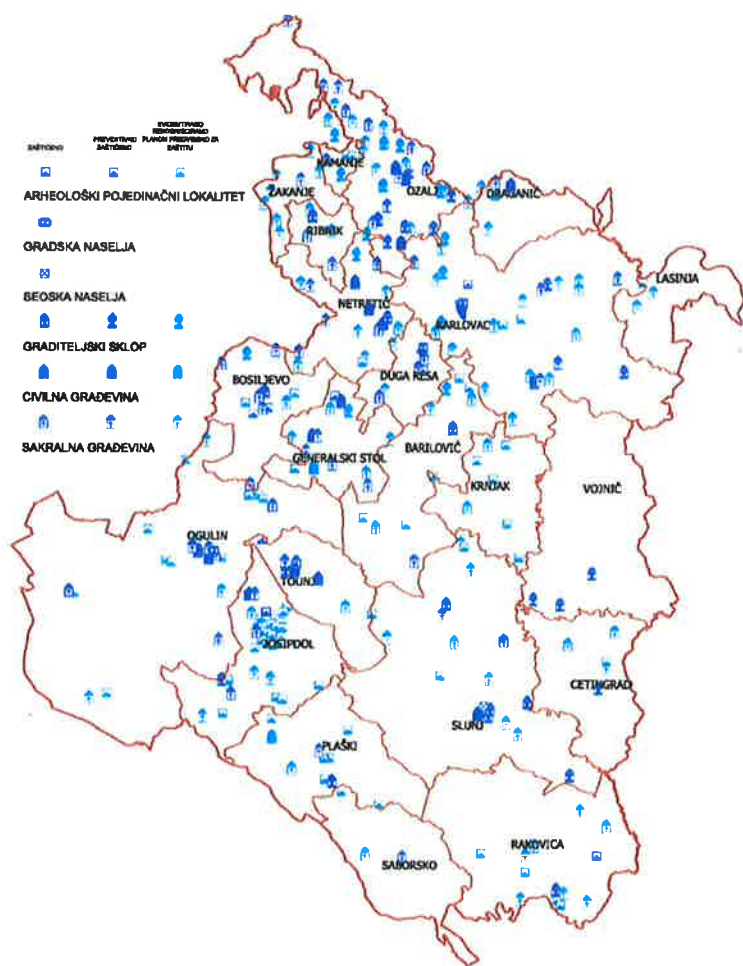
Sukladno Strategiji prostornog razvoja RH, krajobraz predstavlja osnovni životni, identitetski i gospodarski resurs Hrvatske. Potpisivanjem i potvrđivanjem Konvencije o europskim krajobrazima Hrvatska je prihvatila obvezu da krajobraze zakonom priznaje kao sastavnicu čovjekova okruženja, izraz raznolikosti zajedničke kulturne i prirodne baštine te kao temelj identiteta područja. Također je preuzela obvezu prepoznavanja karaktera krajobraza na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te uspostavljanje instrumenata za njegovu zaštitu, upravljanje i planiranje. Krajobrasi u RH štite se posebnim zakonima, između ostalog Zakonom o zaštiti okoliša, Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te Zakonom o prostornom uređenju. S druge strane, na terenu se dešavaju značajne intervencije koje umanjuju vrijednost krajobraza, posebice na investicijski privlačnijim područjima, gdje se novom izgradnjom zauzimaju krajobrazno atraktivniji prostori. Nadalje, krajobraz demografski ispražnjenih područja, kroz nestajanje mozaika naselja okruženih poljoprivrednim i šumskim površinama doživljava degradaciju i nestaje kroz sukcesiju. Usprkos načelnim opredjeljenjima, ukupna neusklađenost legislative je ozbiljna prepreka u provođenju Konvencije i potrebno je raditi na maksimalnom očuvanju posebitosti svake krajobrazne jedinice, jer se time određuje vrijednost i bogatstvo zemlje, za što je nedvojbeno da Hrvatska posjeduje.

5.3. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03; 157/03 Ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17 i 90/18.), kulturna dobra su od interesa za RH, neovisno da li su zaštićena ili preventivno zaštićena. Za ovo izvješće od interesa su nepokretna kulturna dobra, kako zaštićena ili

preventivno zaštićena, tako i evidentirana prostornim planovima uređenja Županije/gradova/općina.

Prema podacima iz Registra kulturnih dobara RH, na području Karlovačke županije se nalazi 198 zaštićenih i 8 preventivno zaštićenih kulturnih dobara te 9 zaštićenih kulturnih dobara lokalnog značenja, što u odnosu na podatke iz zadnjeg izvješća (2013. godina) predstavlja smanjenje od 31 kulturnog dobra, a istovremeno je značajno manje od broja nepokretnih kulturnih dobara evidentiranih kroz prostorne planove uređenja gradova i općina. Od većih cjelina u Županiji zaštićeno je 9 kulturno – povijesnih cjelina. Na području Karlovačke županije nema kulturnih dobara pod zaštitom UNESCO-a i od nacionalnog značaja.

Kartogram XXVI.: Područja posebnih uvjeta korištenja – kulturna baština; Izvor: PPKŽ, dokumentacija ZPU KŽ

Kulturna baština pruža mogućnosti gospodarskog i društvenog razvoja kroz različite modele uključivanja iste u turističke ili druge razvojne programe od značaja za lokalnu zajednicu. Potrebno je iznaći modele upravljanja kulturnom baštinom koji bi odgovarali poslovnim / gospodarskim mogućnostima, čime bi se postigla gospodarska korist u smislu razvijanja inovativnih usluga i proizvoda temeljenih na kulturnoj baštini, doprinoseći razvoju i zaposlenosti, te socijalnoj koheziji zajednica.

Izmjenom i dopunom PPKŽ-a, potrebno je grafički i tekstualni dio plana uskladiti s aktualnim podacima (Registar kulturnih dobara RH) i sa Strategijom zaštite očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH za razdoblje 2011-2015. (srpanj 2011.).

6. Obvezni prostorni pokazatelji

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Vrijednos t	Jedinica
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA				
1.1. Demografska struktura	A. Razmještaj i struktura stanovnika	1. Broj stanovnika	128.899	broj
		1a. Broj stanovnika (procjena DZS)*	118.263	broj
		2. Indeks kretanja broja stanovnika	91,75	broj
		3. Prirodni prirast stanovništva	-1.329	broj
	B. Razmještaj i struktura stanovništva	1. Broj kućanstava	47.552	broj
		2. Prosječna veličina kućanstva	2,71	broj
1.2. Socijalno – gospodarska struktura	C. Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti	95,191	%
		2. Stupanj razvijenosti	2.	broj
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA				
2.1. Obilježja sustava naselja	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1. Broj naselja	649	broj
		2. Gustoća naselja	0,18	br.naselja/1000 km ²
		3. Gustoća naseljenosti	35,55	st/km ²
		3a. Gustoća naseljenosti *	32,61*	st/km ²
2.2. Korištenje zemljišta u naseljima	A. Površina naselja	1. Površina GP i IGP – ukupno planirana	16.425,1	ha
	B. Građevinska područja (GP)	1. Površina GP naselja – ukupno planirana	2600,29	ha
		2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu Županije	4,53	%
		3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu Županije	3,81	%
		4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	15,83	%
		5. Broj stanovnika/ukupna površina GP	7,85 (7,2*)	stan./ha
		6. Broj stanovnika/izgrađena površina GP	9,32 (8,55*)	stan./ha
	2.3. Izdvojena građevinska područja (Izvan naselja)	C. Izdvojena građevinska područja (GP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	29.766,83
2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP				
2.a. Ugostiteljsko – turistička namjena			963,64	ha
			3,24	%
2.b. Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)			1.374,29	ha
			4,62	%
2.c. Sport i rekreacija			1.764,20	ha
			5,93	%
2.d. Područja posebne namjene	24.206,28	ha		
	81,31	%		

		2.e. Površina groblja	1.458,4 2	ha
			4,9	%
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST				
3.1. Prometna infrastruktura	A. Cestovni promet	1. Duljina javnih cesta – ukupno	1492,40	km
		1.a. Duljina i udio autocesta	83,30	km
			5,6	%
		1.b. Duljina i udio ostalih državnih cesta	383,2	km
			25,7	%
		1.c. Duljina i udio županijskih cesta	488,40	km
			32,7	%
	1.d. Duljina i udio lokalnih cesta	537,50	km	
		36,0	%	
		2. Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)	0,11	km/ km ²
	B. Željeznički promet	1. Duljina magistralne glavne željezničke pruge	79,78	km
		2. Udio magistralne glavne željezničke pruge	43,3	%
		3. Duljina magistralne priključne željezničke pruge	46,62	km
		4. Udio magistralne priključne željezničke pruge	25,3	%
		5. Duljina lokalne željezničke pruge II. reda	57,83	km
		6. Udio lokalne željezničke pruge II. reda	31,4	%
		7. Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)	0,05	km/km ²
	C. Zračni promet	1. Ostale zračne luke (pristaništa i letjelišta)	1	broj
		2. Površina zračnih luka	0,80	ha
	F. Elektroničke komunikacije	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,10 0,11*	broj/ 100
	3.2. Energetska infrastruktura	A. Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopskrbnih vodova – ukupno	2.446,2 9
Duljina i udio 400 kV elektroopskrbnih vodova			35,41	km
			1,45	%
Duljina i udio 220 kV elektroopskrbnih vodova			70,91	km
			2,90	%
Duljina i udio 110 kV elektroopskrbnih vodova			166,15	km
			6,79	%
Duljina i udio 35 kV elektroopskrbnih vodova			264,17	km
			10,80	%
Duljina i udio 20 kV elektroopskrbnih vodova			26,50	km
		1,08	%	
Duljina i udio 10 kV elektroopskrbnih vodova		1883,15	km	
		76,98	%	
B. opskrba plinom		Duljina plinovoda – ukupno	155,42	km
	Magistralni plinovodi	90,49	km	
		58,20	%	
	Lokalni plinovodi	64,93	km	
41,80		%		

	C. Opskrba naftom	Duljina naftovoda	48,90	km	
3.3. Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopskrbne mreže	1669,22	km	
		2. Potrošnja pitke vode	prosjek 115	l/st	
	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	203,30	km	
		2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	6	broj	
3.4. Gospodarenje otpadom	Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	4	broj	
			25,46	ha	
		2. Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	25	broj	
			--	--	
4. KORISTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
4.1. Korištenje prirodnih resursa	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	86.770,54	ha	
		2. Udio poljoprivrednog zemljišta	23,93	%	
		3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,673 0,734*	ha/st	
	B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	225.046, 64	ha	
		2. Udio šumskog zemljišta	62,06	%	
		3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	1,74 1,90*	ha/st	
	C. Vode	1. Površine površinskih voda	4190,48	ha	
		Ribnjaci	363,52	ha	
		Akumulacije, jezera i vodotoci	3826,96	ha	
		2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu Županije	1,15	%	
		3. Dužina vodotoka	1454,19	km	
	D. Mineralne sirovine	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralne sirovine			
		Tehničko-građevni kamen	304,92	ha	
			78,20	%	
		Građevni pijesak	22,08	ha	
			5,66	%	
Ciglarska glina	62,94	ha			
	16,14	%			
4.2. Zaštićene prirodne vrijednosti	A. Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti – nacionalni park	2797,23	ha	
		2,12	%		
		2. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –park prirode	7654,28	ha	
		5,89	%		
		3. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –strogi rezervat	86,73	ha	
		0,07	%		
		4. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –posebni rezervat	2,00	ha	
		0,00	%		
		5. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –značajni krajobraz	3138,78	ha	
2,42	%				
6. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –spomenik prirode	1,00	ha			
0,00	%				
		2,00	ha		

		7. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti –spomenik parkovne arhitekture	0,00	%
		8. Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	115989,86	ha
			89,49	%
4.3. Kulturna dobra	B. Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih dobara	207	broj
		2. Broj obnovljenih kulturnih dobara		broj
		3. Broj ugroženih kulturnih dobara		broj
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA				
5.1. Pokrivenost prostornim planovima	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP	22	
		2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP	17	broj
		3. Broj PP u izradi	7	broj
5.2. Provedba prostornih planova		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	u tekstu	broj
5.4. Urbana sanacija		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	7.999	broj
		2. Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	-	-

* - prema procjenama Državnog zavoda za statistiku 2018. godina

Tablica II.6.1 Obvezni prostorni pokazatelji

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. Izrada prostornih planova

Za područje Karlovačke županije kao krovni prostorno planski dokument Strategija prostornog razvoja RH (NN 106/17.), Program prostornog uređenja RH (NN 50/99) i njihove izmjene i dopune (NN 84/13) u dijelu u kojem nisu u suprotnosti sa Strategijom. Donesena je i odluka o izradi Državnog plana prostornog razvoja (NN 39/18), pristupilo se provođenju postupka strateške procjene utjecaja Državnog plana, gdje je u svibnju 2019. godine donesena Odluka o sadržaju strateške studije utjecaja Državnog plana prostornog razvoja na okoliš.

Od prostorno planskih dokumenata nižeg reda, primjenjuju se prostorni planovi državne razine (PPNP Plitvička Jezera i PPPP Žumberak-Samoborsko gorje), Prostorni plan Karlovačke županije, prostorni planovi uređenja gradova i općina te urbanistički i drugi planovi lokalne razine.

Za područje NP „Plitvička jezera“ donesena je odluka o izradi Izmjena i dopuna PPNP Plitvička Jezera (NN 32/18) te je započet postupak strateške procjene za Izmjene Plana.

Za Prostorni plan Karlovačke županije (GKŽ 26/01, 33/01(ispravak), 36/08 (pročišćeni tekst), 56/13, 07/14 (ispravak), 50b/14, 6c/17, 29c/17 (pročišćeni tekst), 8a/18, 19/18 (pročišćeni tekst)), u izvještajnom razdoblju donesene su dvije izmjene, kako slijedi:

- IV Izmjene i dopune PPKŽ donesene na 27. sjednici Županijske skupštine održanoj dana 17.03.2017. godine sa temom prolaska koridornih/magistralnih željezničkih pruga područjem Karlovačke županije
- II Izmjene i dopune PPKŽ donesene na 7. sjednici Županijske skupštine održanoj dana 28.02.2018. godine sa temom građevina elektroničkih pokretnih komunikacija, naftovodi i plinovodi sa naglaskom na međunarodni plinovod Plaški-BiH, male hidroelektrane, gospodarske i turističke zone te sustav gospodarenja otpadom, uz provjeru i usklađenje sa u međuvremenu izmijenjenim propisima.

U tijeku je postupak VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije sukladno odluci donesenoj na 18. sjednici Županijske skupštine održanoj 20.09.2019. godine, kroz koje će se preispitati i osigurati prostorno planski uvjeti za izgradnju hidroelektrana i drugih energetske građevine, javnih cesta i željezničkih pruga, zona istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te geotermalnih voda, građevinskih područja naselja i izgradnju izvan građevinskih područja, mreže gospodarskih (proizvodnih, poslovnih i turističkih) zona, mreže sportsko-rekreacijskih djelatnosti, zona posebne namjene, vodnih građevina, zona sanitarne zaštite, komunikacijske infrastrukture te obnovljivih izvora energije.

Od prostornih planova lokalne razine gradova i općina, u izvještajnom razdoblju donesene su ili su u izradi slijedeće izmjene i dopune prostornih planova:

- ID UPU poslovno industrijske zone Bosiljevo i sa time vezane II Izmjene i dopune PPUO Bosiljevo
- ID UPU Ugostiteljsko turističke zone Jurovo, Žakanje
- ID UPU Grabovac -cestovno selo, Rakovica
- III ID PPU Grada Ogulina
- IV ID PPUO Barilović
- ID UPU turističko sportski centar Korana, Donji Velemerić, Barilović
- ID UPU Veliki Modruš Potok, Netretić
- ID UPU Grada Ozlja, Ozalj
- UPU turističke zone Novigrad na Dobri, Netretić
- IV ID PPUO Rakovica
- II ID PPUO Žakanje
- III ID PPUO Bosiljevo
- III ID PPUO Kamanje
- III ID PPUO Grada Duga Rese
- ID UPU turističke zone Korana, Rakovica
- III ID GUP Grada Karlovca
- II ID PPUO Netretić
- II ID PPU Grada Slunja (u izradi)
- ID UPU grada Slunja (u izradi)
- ID PPUO Plaški (u izradi)
- ID UPU zone gospodarske namjene Vojarna II, Josipdol
- UPU turističke zone Drežničko Selište – Čatrnja i sa tim povezane V ID PPUO Rakovica (u izradi)
- III ID PPUO Žakanje (u izradi)
- I ID PPUO Cetingrad (u izradi)

Prema podacima prikupljenim za ISPU, na području Karlovačke županije, važećih je 2 PPPPO; 5 PPUG; 17 PPUO; 1 GUP; 24 UPU; 31 DPU/PUP uz pripadajuće izmjene i dopune.

2. Provedba prostornih planova

Izdavanje akata za provedbu prostornih planova

Ishođenje dozvola za gradnju za realizacija pojedinih zahvata u prostoru i drugih akata za provedbu prostornih planova, provodi se temeljem usvojene prostorno planske dokumentacije različitih nivoa izrade, najčešće prostornih planova uređenja općina/gradova te urbanističkih planova uređenja za urbana područja kao i Prostornog plana Karlovačke županije za zahvate od županijskog značaja. Na području Karlovačke županije, za izdavanje akata u izvještajnom razdoblju bila su nadležna dva upravna tijela - Grada Karlovca i Karlovačke županije. Prema podacima Upravnog odjel za graditeljstvo i okoliš Karlovačke županije, nadležnog za provođenje prostornih planova za područje Karlovačke županije izuzev područja Grada Karlovca, broj izdanih akata u sustavu eDozvola u razdoblju od 2016. do 2019. varira od 1940 do 1320, gdje kontinuirano raste broj izdanih građevinskih dozvola, dok pada broj izdanih posebnih uporabnih dozvola. Nakon velikog pada broja zahtjeva i posljedično izdanih građevinskih dozvola u prethodnom izvještajnom razdoblju, vidljiva je tendencija rasta broja izdanih dozvola i sa time povezanog rasta gospodarskih aktivnosti.

Ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada

Upravni odjel za graditeljstvo i okoliš Karlovačke županije u izvještajnom razdoblju izdao je 4.616 rješenja o izvedenom stanju, dok za Agenciju za legalizaciju nezakonito izgrađenih zgrada od ukupno izuzetih 7.767 zahtjeva za legalizaciju riješila 3.383. zahtjeva (ukupno 6.226 zahtjeva) dok je preostali dio neriješenih predmeta vraćen na rješavanje nadležnom Upravnom odjelu Karlovačke županije.

Posebnu pozornost zavrjeđuje podatak da je uz 17.663 zahtjeva za legalizaciju predanih nadležnom Upravnom odjelu Karlovačke županije u prvom krugu, tijekom izvještajnog razdoblja kod istog Odjela zaprimljeno novih 2.137 zahtjeva za legalizaciju u drugom krugu (do 30.06.2018.), što znači da na terenu postoji značajan broj zgrada za koje ne postoji uredna građevinska dokumentacija, sukladno važećim zakonima.

Od 7.160 zahtjeva za legalizaciju zaprimljenih od nadležnog upravnog odjela Grada Karlovca, do kraja 2019. godine riješeno je 5.599 zahtjeva, dok je rijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno novih 615 zahtjeva za legalizaciju.

Praćenje provedbe prostornih planova

Praćenje provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine, jedna je od djelatnosti Zavoda za prostorno uređenje županije, koja je definirana Zakonom o prostornom uređenju.

U tom cilju Zavod je zatražio od svih jedinica, da mu dostave izvješća o stanju u prostoru, odnosno podatke potrebne za izradu ovog izvješća.

Na web stranici MGIPU, u skladu sa Zakonom moraju se objaviti **Informacije o planovima u javnoj raspravi** (obavijest o izradi prostornog plana, informacije o javnim raspravama i izvješća o javnoj raspravi).

3. Prostorni planovi u odnosu na druge dokumente koji utječu na prostor

U proteklom razdoblju izrađeni su slijedeći strateški, razvojni i programski dokumenti za Karlovačku županiju, a koji bi mogli imati utjecaja na prostorne planove:

- Analiza stanja i Strategija razvoja turizma Karlovačke županije
- Operativni plan razvoja cikloturizma Karlovačke županije
- Razvojna strategija Karlovačke županije 2016-2020+
- Programom poticanja razvoja poduzetničkih zona u razdoblju 2008-2012. za Karlovačku županiju
- Akcijski plan energetske učinkovitosti 2015-2017.

Od navedenih, iako su tijekom izrade konzultirani prostorno planski dokumenti, najveći utjecaj na buduće planiranje prostora, kao i na prostorne planove slijedeće generacije imati će Razvojna strategija Karlovačke županije, ali i Strategija razvoja turizma Karlovačke županije te nešto manje Program poticanja razvoja poduzetničkih zona.

Kroz ukupnu analizu prostora u svrhu provođenja čl. 43. Zakona o prostornom uređenju bit će potrebno implementirati odrednice razvojnih dokumenata te ukupno preispitati planirano korištenje prostora građevinskih područja izdvojenih namjena.

4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

Izvješće o stanju u prostoru iz 2015. godine, ukazalo je na slijedeće nelogičnosti te dalo slijedeće smjernice i preporuke za aktivnosti:

- Usklađenje digitalnih granica sa službenim evidencijama u katastru, kao i dogovorno usklađenje susjednih jedinica lokalne samouprave gdje su evidentirani problemi i nelogičnosti a sve u skladu s Zakonom o područjima županija, gradova i općina.
- Pokazatelje o demografskim obilježjima stanovnika Karlovačke županije možemo smatrati jednom od većih prepreka ekonomskom prosperitetu, koji kao ograničavajući faktor gospodarskog razvoja traže ponovno vrednovanje prostorno-planskih mjera i rješenja.
- Usporedbom podataka o korištenju zemljišta iz različitih izvora, odnosno baza podataka, uočavaju se velike razlike u evidencijama korištenja prostora, posebice za poljoprivredno zemljište i zemljište koje je izgrađeno kao i za neizgrađena građevinska područja na

kojima se tek planira gradnja. Stoga je prilikom svake izrade, odnosno izmjene prostornih planova potrebno maksimalno uskladiti namjenu površina sa stvarnim podacima (DOF 5) i na taj način pratiti stvarnu namjenu površina sa konačnom svrhom realnog prostornog planiranja. Izmjenom i dopunom plana potrebno je izraditi tehnički ispravak plana, na način da se razgraniče površine namijenjene za poljoprivredu od šumskih površina.

- Usklađenjem prostornih planova JLS sa Zakonom o prostornom uređenju jasno će se razgraničiti građevinska područja na izgrađeni dio, neizgrađeni a infrastrukturno opremljeni dio i neizgrađeni i neuređeni dio, čime će se steći uvjeti daljnje racionalizacije postupanja JLS u smislu infrastrukturnog opremanja pojedinih dijelova građevinskih područja. Time se ujedno postavljaju temelji za praćenje zakonske odredbe da se GP naselja mogu proširivati samo ako je postojeće GP izgrađeno 50% ili više svoje površine
- Jedno od najznačajnijih područja djelovanja institucija EU, kako u smislu obuhvata zajedničke pravne stečevine, tako i u smislu udjela u EU proračunu, predstavlja Zajednička poljoprivredna politika. Jedan od tri zacrtana cilja Zajedničke poljoprivredne politike je konkurentnost poljoprivrede, a dostizanje tog cilja predviđeno je Programom ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020.. Kako se cjelokupno područje Karlovačke županije smatra ruralnim ili mješovitim područjem, kroz prostorne i druge razvojne planove treba osigurati uvjete za:
 - konkurentnost poljoprivrede;
 - održivo gospodarenje resursima;
 - uravnotežen razvoj ruralnih područja
- Zadržati postojeće zone posebne namjene, osim za vojarnu „Kupa“ i vojno skladište „Jamadol“ koji nisu perspektivni za potrebe obrane.
- Na temelju detaljnih analiza treba definirati Program razvoja sportskih zona, uvažavajući činjenicu realnih mogućnosti njihova opremanja infrastrukturom. Pri tome treba uvažiti Zakonom definiranu odredbu da „Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za koje u roku od pet godina od dana njegova određivanja nije donesen urbanistički plan uređenja ili do kojeg nije izgrađena osnovna infrastruktura, prestaje biti građevinsko područje“.
- Sve planske elemente koji se odnose na vodnogospodarski sustav potrebno je provjeriti, tj. PPKŽ je potrebno uskladiti sa Strategijom upravljanja vodama (NN 91/08), kao i važećom zakonskom i podzakonskom regulativom. Voda je strateški resurs važan za budući nacionalni razvoj.
- Iz prikupljenih podataka, nadležnih komunalnih poduzeća ne može se procijeniti kolika je stvarna prosječna opskrbljenost stanovništva vodom, tj koliko se povećala u odnosu na podatak od 62% iz 2006. godine - Izvor: Strategija upravljanja vodama (NN 91/08). Veliki dio stanovništva bez javne vodoopskrbe opskrbljuje se vodom putem tzv. lokalnih vodovoda. Lokalnim vodovodima upravljaju neposredni korisnici koji su i financirali njihovu izgradnju. Voda se zahvaća iz izvorišta koja nisu evidentirana u sustavu korištenja voda (nema vodopravne dozvole i koncesije). Kod lokalnih vodovoda nije uspostavljen sustav kontrole kakvoće vode. Najveći dio planirane mreže vodoopskrbe je u slabije naseljenim područjima županije.

- Izmjenom i dopunom PPKŽ-a, potrebno je grafički i tekstualni dio plana uskladiti s aktualnim podacima (Registar kulturnih dobara RH) i sa Strategijom zaštite očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH za razdoblje 2011-2015. (srpanj 2011.).
- Tako se (Članak 43. Zakona) građevinska područja naselja mogu proširivati samo ako je postojeće područje izgrađeno 50% ili više svoje površine. Također je, definirao da izdvojena građevinska područja izvan naselja, za koje u roku pet godina od dana njegova određivanja nije donesen urbanistički plan uređenja ili do kojega nije izgrađena osnovna infrastruktura, prestaje biti građevinsko područje. U Pojmovniku Zakona definirano je: izgrađeni dio građevinskog područja, neizgrađeni dio i neuređeni dio; što u bitnome mijenja dosada utvrđenu strukturu građevinskih područja i planersku praksu. Svi Prostorni planovi JLS trebaju se dopuniti, u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu Pravilnika. Na taj način bi se dobila realna slika zauzetosti prostora gradnjom i polazište za daljnju racionalizaciju korištenja prirodnih resursa.
- Na temelju novog Zakona, na Državnoj razini izrađuju se novi dokumenti prostornog razvoja Republike Hrvatske. Tek po njihovoj izradi, moguća je izrada i donošenje novog Prostornog plana uređenja Karlovačke županije. Novi Pravilnik o izradi planova bitno će utjecati na prikaze prostorno planskih rješenja i na provedbu dokumenata prostornog uređenja (ISPU, e dozvola).

Gore navedene smjernice su djelomično provedene u postupcima izmjena i dopuna prostornih planova uređenja JLS i Prostornog plana Karlovačke županije. Mjera usklađenja planova sa stvarnim stanjem korištenja prostora i potrebe točnog razgraničenja poljoprivrednih, šumskih i građenih površina predstavlja stalnu obavezu koju treba provesti prigodom svake izmjene postojećih i izrade novih prostornih planova, iako je Zakonom o prostornom uređenju i Pravilnikom i izradi državnog plana prostornog razvoja dio tih poslova prebačen na državnu razinu.

Jedna od značajnijih mjera, a koja je vezana uz detaljno razgraničenje građevinskih područja na izgrađeni, neizgrađeni i neuređeni dio nije niti mogla biti provedena zbog ne donošenja potrebnog pravilnika. Zakon je također prolongirao rok ukidanja izdvojenih dijelova građevinskih područja za koje nisu provedene propisane radnje sa 5 na 7 godina, a koji ističe 2020. godine.

IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja Karlovačke županije obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Zakon o prostornom uređenju i Strategija prostornog razvoja RH definirali su okvire racionalnog i planskog korištenja prostora. Ujedno je Zakon definirao jednoznačne zakonske kriterije za određivanje, razgraničenje i širenje građevinskih područja naselja te za ukidanje izdvojenih dijelova građevinskih područja izvan naselja.

Provođenjem ovih odredbi dobila bi se realna slika zauzetosti prostora gradnjom i stvorilo polazište za eventualnu racionalizaciju u njegovom korištenju. Nužna je kvalitetna analiza provođenja tih odredbi u demografski ispražnjenim i slabo naseljenim područjima, kako bi se utvrdila eventualna ograničenja koja te odredbe postavljaju u slučajevima zahtjeva za razvojnim aktivnostima, a posebice u provođenju razvojnih strategija, planova i programa.

Ograničenja u postupcima izrade novih i izmjene postojećih planova postavljena u sektoru zaštite prirode kroz stratešku procjenu utjecaja plana na ekološku mrežu trenutno se primjenjuju na novoplanirane sadržaje kroz postupke izmjena i dopuna prostornih planova. Prilikom izrade prostornih planova nove generacije, strateška procjena vršiti će se na cjelokupan elaborat plana, u koji će sigurno biti uključen i dio planiran danas važećim prostornim planovima, odnosno dio koji je već bio planiran prilikom proglašenja ekološke mreže. Time će se vršiti retroaktivna primjena postupka strateške procjene na već planirane sadržaje, koji su bili postojeći u trenutku proglašenja ekološke mreže, što je u suprotnosti sa pravnom stečevinom EU.

Obzirom na broj legaliziranih građevina na cijelom području Županije, urbana preobrazba i urbana sanacija izgrađenog dijela građevinskog područja i urbane mreže javnih površina utjecanih nezakonitom izgradnjom biti će jedna od značajnijih tema u sustavu prostornog planiranja, sa konačnim ciljem bolje kvalitete izgrađenog prostora.

2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova, drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Karlovačke županije

Izmjene i dopune Prostornog plana Karlovačke županije kao i ostalih dokumenta prostornog uređenja donesenih na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona moguće su do donošenja prostornih planova nove generacije sukladno Zakonu o prostornom uređenju, dok je izrada novih planova trenutno ograničena Zakonom.

Izmjene planova su potrebne zbog preispitivanja planskih rješenja važećih planova po pojedinim temama, kao i zbog osiguranja provođenja novoplaniranih zahvata u prostoru, a koji nisu planirani važećim planovima.

U dijelu preispitivanja planskih rješenja, zbog demografskih i gospodarskih te razvojnih pokazatelja, sukladno utvrđenome ovim Izvješćem, potrebno je pratiti i preispitati slijedeća planska rješenja za:

- određivanje građevinskih područja naselja
- izgradnju izvan građevinskih područja
- određivanje mreže gospodarskih zona
- određivanje mreže turističkih i sportsko rekreacijskih zona
- proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
- elektroničku komunikacijsku infrastrukturu
- cestovnu i željezničku infrastrukturu

U dijelu zaštite prirode i okoliša te zaštite od elementarnih nepogoda, sukladno utvrđenome ovim Izvješćem, potrebno je pratiti i preispitati slijedeća planska rješenja za:

- vodne građevine
- eksploataciju mineralnih sirovina
- zaštitu vodocrpilišta

Nadalje, kontinuirano je potrebno pratiti i vršiti usklađenja sa odredbama zakonskih i podzakonskih propisa od utjecaja na prostorno planiranje.

3. Preporuke mjera aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Prostornim uređenjem osiguravaju se uvjeti za gospodarenje, zaštitu i upravljanje prostorom kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom, kao temeljem društvenog i gospodarskog razvoja, U tome smislu, prostorno planiranje je kontinuirani proces, čiji je cilj izrada kvalitetnih prostornih planova svih razina. U tome postupku, poznavanje postojećeg stanja i kvalitete prostora te stalna provjera mogućnosti korištenja, zaštite i razvoja prostora predstavljaju temeljni uvjet kvalitetnog prostornog plana i posljedično kvalitetnog uređenja prostora u cjelini.

Za potrebe ovog Izvješća analizirani su ciljevi utvrđeni Razvojnou strategijom Karlovačke županije 2016-2020+ (lipanj 2019. godine), koji su postavljeni sa vizijom Županije kao „Županija razvijene poduzetničke klime i gospodarstva, kvalitetnih ljudskih resursa, održivog razvoja i kvalitetnog življenja.“

Postavljena su 3 strateška cilja, dalje podijeljena u prioritete i mjere:

Strateški cilj 1 – Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja.

Strateški cilj 2 – Stvaranje radnih mjesta i unaprjeđenje kvalitete života.

Strateški cilj 3 – Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije.

Prateći dalje prioritete i mjere po pojedinim strateškim ciljevima, kroz prostorne planove treba prioritetno osigurati provođenje slijedećih mjera:

- Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja:
- Razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- Razvoj turističke infrastrukture na ruralnim područjima
- Razvoj lovnog i ribolovnog turizma
- Korištenje prirodne i kulturne baštine za razvoj turističke ponude
- Stvaranje radnih mjesta i unaprjeđenje kvalitete života
- Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture
- Unaprjeđenje i razvoj turizma, turističke ponude i infrastrukture
- Poboljšanje kvalitete stanovanja i sigurnosti stanovništva
- Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije
- Uspostava sustava gospodarenja otpadom
- Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje

- Razvoj prometa
- Jačanje energetske infrastrukture
- Izrada i implementacija sustava zaštite od elementarnih nepogoda
- Zaštite prirode i održivo upravljanje prirodnim resursima

Donošenjem prostornih planova određuju se prostori/lokacije na kojima se odvijaju gospodarske (poslovne, proizvodne, ugostiteljsko – turističke), sportsko – rekreativne djelatnosti bitne za razvoj ovog područja. Privlačenjem domaćih i stranih ulagača i traženjem izvora financiranja ostvaruje se realizacija predloženih i odobrenih projekata koji izravno utječu na razvoj područja i pokazatelje rasta i razvoja.

V. IZVORI PODATAKA

- Prostorni plan Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije 26/01, 33/01 - ispravak, 36/08 – pročišćeni tekst, 56/13, 07/14 - ispravak, 50b/14, 6c/17, 29c/17 - pročišćeni tekst, 8a/18, 19/18 – pročišćeni tekst)
- Dokumentacija i analize Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Karlovačke županije, Karlovac
- Državni zavod za statistiku, Zagreb
- Državna geodetska uprava, Zagreb
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zagreb
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Zagreb (HCR)
- Karlovačka županija – Upravni odjel za graditeljstvo i okoliš, Karlovac
- Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU)
- Ministarstvo poljoprivrede
- Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- ARKOD – nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela
- Hrvatske auto ceste d.o.o., Zagreb
- Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Zagreb
- Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb, Zagreb
- HŽ Infrastruktura, Zagreb
- Plinacro d.o.o. Zagreb
- Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije, Zagreb
- Odašiljači i veze d.o.o., Zagreb
- Montcogim Plinara d.o.o. Sv. Nedjelja
- Hrvatska elektroprivreda, Zagreb
- HEP ODS d.o.o. Elektrolika Gospić, Gospić
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac

- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Ogulin
- Vodovod i odvodnja d.o.o. Vojnić
- Komunalno d.o.o. Duga Resa;
- Komunalno d.o.o. Ozalj;
- Komunalac d.o.o. Slunj; Vodovod d.o.o.
- VEKS d.o.o. Plaški;
- Spelekom d.o.o. Rakovica;
- Vojnić – Krnjak komunalac d.o.o.,